
**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ
ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

**BALANCE OF PAYMENTS
METHODOLOGY OF GREECE**

**MÉTHODOLOGIE DE LA BALANCE
DES PAIEMENTS DE LA GRÈCE**



DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER STATISTISKE KONTOR
STATISTISCHES AMT DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
STATISTICAL OFFICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
OFFICE STATISTIQUE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
ISTITUTO STATISTICO DELLE COMUNITÀ EUROPEE
BUREAU VOOR DE STATISTIEK DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

L-2920 Luxembourg — Tél. 43011 — Télex: Comeur Lu 3423
B-1049 Bruxelles, Bâtiment Berlaymont, Rue de la Loi 200 (Bureau de liaison) — Tél. 235.11.11

Denne publikation kan fås gennem de salgssteder, som er nævnt på omslagets tredje side i dette hæfte.

Diese Veröffentlichung ist bei den auf der dritten Umschlagseite aufgeführten Vertriebsbüros erhältlich.

Την έκδοση αυτή μπορείτε να την προμηθευτείτε από τα γραφεία πωλήσεων τα οποία αναφέρονται στην τρίτη σελίδα του εξωφύλλου.

This publication is obtainable from the sales offices mentioned on the inside back cover.

Pour obtenir cette publication, prière de s'adresser aux bureaux de vente dont les adresses sont indiquées à la page 3 de la couverture.

Per ottenere questa pubblicazione, si prega di rivolgersi agli uffici di vendite i cui indirizzi sono indicati nella 3ª pagina della copertina.

Deze publikatie is verkrijgbaar bij de verkooppantoren waarvan de adressen op blz. 3 van het omslag vermeld zijn.

**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ
ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

**BALANCE OF PAYMENTS
METHODOLOGY OF GREECE**

**MÉTHODOLOGIE DE LA BALANCE
DES PAIEMENTS DE LA GRÈCE**

Βιβλιογραφικό σημείωμα βρίσκεται στο τέλος της έκδοσης
Cataloguing data can be found at the end of this publication
Une fiche bibliographique figure à la fin de l'ouvrage

Luxembourg: Office des publications officielles des Communautés européennes, 1986

ISBN 92-825-5642-5

Kat./Cat.: CA-41-84-894-3J-C

© CECA — CEE — CEEA, Bruxelles-Luxembourg, 1985

Printed in the FR of Germany

Πρόλογος

Η εργασία αυτή ετοιμάστηκε από τα παρακάτω μέλη της διεύθυνσης οικονομικών μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος: Ι. Αλεξοπούλου, Κ. Γυπαράκη, Μ. Γυπαράκης, Μ. Δαμασκόπουλος, Κ. Λαμπρινίδη, Ε. Παντελίδης και Β. Ρόδη.

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	7
1. Σύντομη ιστορική αναδρομή	7
2. Περιγραφή της νομικής βάσης για τη συλλογή των στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών	7
3. Γενική περιγραφή του ελληνικού συστήματος παροχής πληροφοριών για στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών	8
4. Στατιστικά δημοσιεύματα και υπηρεσίες παροχής στοιχείων	8
Κεφάλαιο 1 – Το εννοιολογικό πλαίσιο του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών σε σύγκριση με εκείνο που συνιστάται από το ΔΝΤ	10
1. Ο ορισμός του μόνιμου κατοίκου	10
2. Αποτίμηση των συναλλαγών	10
3. Χρόνος καταγραφής στατιστικών στοιχείων	10
3.1. Χρονικές προσαρμογές στα στατιστικά στοιχεία του εμπορικού ισοζυγίου	10
3.2. Προσαρμογές στα λοιπά στατιστικά στοιχεία εκτός του εμπορικού ισοζυγίου	10
4. Μονάδα μέτρησης και τρόπος μετατροπής των ξένων νομισμάτων	11
5. Διάρθρωση ισοζυγίου πληρωμών	11
5.1. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	11
5.2. Κίνηση κεφαλαίων	12
Κεφάλαιο 2 – Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών: Ορισμοί και περιεχόμενα της ελληνικής ονοματολογίας	13
Κεφάλαιο 3 – Κίνηση κεφαλαίων: Ορισμοί και περιεχόμενα της ελληνικής ονοματολογίας	24
Κεφάλαιο 4 – Αναλυτική παρουσίαση του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών	34
Κεφάλαιο 5 – Γεωγραφική κατανομή	35
Κεφάλαιο 6 – Σύγκριση της ταξινόμησης των εξωτερικών συναλλαγών στο ισοζύγιο πληρωμών με το ελληνικό σύστημα ταξινόμησης των εθνικών λογαριασμών	36
<i>Παράρτημα I:</i> Ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδας, 1980. Εθνική μέθοδος παρουσίασης ισοζυγίου πληρωμών (πίνακες 1.1, 1.2, 1.3 και 1.4)	40
<i>Παράρτημα II:</i> Ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδας, 1980. Αντιστοιχία μεταξύ ελληνικής ονοματολογίας και ονοματολογίας του ΔΝΤ	45
<i>Παράρτημα III:</i> Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ συναλλαγματικής και τελωνειακής στατιστικής	55

Εισαγωγή

1 — ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Στατιστικά στοιχεία για ορισμένα μεγέθη των διεθνών συναλλαγών της Ελλάδας συλλέγονται από τα μέσα του 19ου αιώνα, όπως πχ. τα στοιχεία για τις εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων και χρυσού. Οι πρώτες όμως προσπάθειες για την κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών έγιναν στη δεκαετία του 1920. Ειδικότερα, εκτιμήσεις για το ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδας για τα έτη 1923, 1924 και 1926 δημοσιεύθηκαν στις επετηρίδες της Κοινωνίας των Εθνών «Mémoire sur le commerce international et sur les balances des paiements» (εκδόσεις 1928 και 1930). Οι εκτιμήσεις αυτές κάλυπταν έναν περιορισμένο αριθμό συναλλαγών και είχαν σαν βάση τα στατιστικά στοιχεία των εμπορικών τραπεζών που λειτουργούσαν τότε στην Ελλάδα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, που άρχισε να λειτουργεί το 1928, δημοσίευε για πρώτη φορά ετήσιες εκτιμήσεις του ισοζυγίου πληρωμών της χώρας σε χρυσές λίρες Αγγλίας για την περίοδο 1929-31 στην «Έκθεση του Διοικητή για το 1931». Η στατιστική αυτή σειρά, με ορισμένες τροποποιήσεις και επεκτάσεις όσον αφορά την κάλυψη, εξακολούθησε να δημοσιεύεται ως και το 1939 στις ετήσιες εκθέσεις του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Στατιστικά στοιχεία για την περίοδο αυτή έχουν επίσης δημοσιευθεί στις ετήσιες επετηρίδες της Κοινωνίας των Εθνών «Balances des paiements» (εκδόσεις 1932 ως και 1938).

Στοιχεία για το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών της Ελλάδας δεν έχουν δημοσιευθεί για την περίοδο του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου. Το 1947 στην «Έκθεση του Διοικητή για την περίοδο 1941-1946» της Τράπεζας της Ελ-

λάδος, δημοσιεύθηκαν στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη διετία 1945-1946. Η πρώτη αυτή μεταπολεμική προσπάθεια κατάρτισης ισοζυγίου πληρωμών περιλάμβανε εκτιμήσεις για έναν πολύ περιορισμένο αριθμό συναλλαγών και έγινε από τη διεύθυνση οικονομικών μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος σε συνεργασία με το τότε υπουργείο συντονισμού. Η διεύθυνση οικονομικών μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος έχει από τότε την ευθύνη της κατάρτισης και δημοσίευσης των στατιστικών του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών της χώρας.

Τα στοιχεία για τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια είναι ανεπαρκή αλλά, προς το τέλος της δεκαετίας του 1950, τα βασικά μεγέθη είχαν πια καλυφθεί και άρχισαν να δημοσιεύονται σε μηνιαία βάση τόσο σε ελληνικές όσο και σε ξένες εκδόσεις.

Το πλαίσιο συναλλαγματικών ελέγχων που άρχισε να ισχύει στην Ελλάδα το 1932 αποτέλεσε τη βάση για την παραγωγή των στατιστικών στοιχείων της συναλλαγματικής στατιστικής.

Στοιχεία για τις εξαγωγές και εισαγωγές εμπορευμάτων, με βάση την τελωνιακή στατιστική, καταρτίζονται και δημοσιεύονται επίσης σε μηνιαία βάση από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ).

2 — ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Ο ιδρυτικός νόμος της Τράπεζας της Ελλάδος (Ν. 3424 της 7ης Δεκεμβρίου 1927) ανάθεσε στην Τράπεζα τη διαχείριση του συναλλάγματος της χώρας. Με βάση το νόμο αυτό, όλες οι τράπεζες, που λειτουργούν στην Ελλάδα και εκτελούν

συναλλαγές σε συνάλλαγμα, είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχεία για αυτές τις συναλλαγές που χρησιμοποιούνται από την κεντρική τράπεζα για την παρακολούθηση της συναλλαγματικής θέσης της χώρας. Τα στοιχεία που οι τράπεζες υποβάλλουν κάθε μήνα στη Τράπεζα της Ελλάδος για την κατάρτιση του ισοζυγίου πληρωμών της χώρας καθορίζονται με λεπτομερείς οδηγίες της διεύθυνσης οικονομικών μελετών της Τράπεζας για κάθε κατηγορία του ισοζυγίου πληρωμών. Εξάλλου, τα στατιστικά στοιχεία για τις εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων που δημοσιεύει η ΕΣΥΕ συλλέγονται με βάση την υποχρέωση των εξαγωγέων και εισαγωγέων να δηλώνουν στις τελωνειακές αρχές την αξία και τα άλλα χαρακτηριστικά των εμπορευμάτων που εξάγονται ή εισάγονται.

3 — ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως ήδη αναφέρθηκε, καταρτίζει το ισοζύγιο πληρωμών της χώρας με βάση τις πληροφορίες που της παρέχονται από το τραπεζικό σύστημα της χώρας (Bank Reporting Method).

Στην Ελλάδα δεν διεξάγονται ειδικές έρευνες για την εκτίμηση της συναλλαγματικής κίνησης όσον αφορά τα βασικά μεγέθη του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών, όπως πχ. των εισπράξεων από τη ναυτιλία και τον τουρισμό, καθώς και της εισροής κεφαλαίων. Έτσι, στατιστικές του ισοζυγίου πληρωμών της Ελλάδας βασίζονται αποκλειστικά στα στοιχεία που παρέχει κάθε μήνα το τραπεζικό σύστημα στη διεύθυνση οικονομικών μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος. Τα στοιχεία αυτά πηγάζουν, όπως αναφέρθηκε, άμεσα ή έμμεσα από την εφαρμογή των διαφόρων διατάξεων της νομοθεσίας που ισχύει κάθε φορά για τον έλεγχο του διακινούμενου συναλλάγματος. Η νομοθεσία αυτή υποχρεώνει τους μόνιμους κατοίκους της χώρας να εκχωρήσουν στην Τράπεζα της

Ελλάδος όλες τις εισπράξεις σε συνάλλαγμα που προέρχονται από την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μόνιμους κατοίκους άλλων χωρών. Μια βασική εξαίρεση αποτελούν οι ναυτιλιακές εταιρείες που διαχειρίζονται πλοία που εκτελούν πλόες εξωτερικού με ελληνική ή ξένη σημαία. Οι εταιρείες αυτές δεν είναι υποχρεωμένες να εκχωρήσουν τις εισπράξεις τους σε ξένο συνάλλαγμα εκτός από το ποσό που είναι αναγκαίο για να καλύψουν με συνάλλαγμα τις δαπάνες τους στην Ελλάδα, πχ. μισθοί ναυτικών, έξοδα γραφείων, πληρωμές φόρων, κλπ.

Η κατάρτιση του ελληνικού ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών βασίζεται, όσο βεβαίως αυτό είναι πρακτικά δυνατό, στις συστάσεις και υποδείξεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ της ελληνικής πρακτικής και της καθιερωμένης πρακτικής για την ταξινόμηση του ΔΝΤ περιλαμβάνονται κάτω από την περιγραφή του κάθε κονδυλίου στα κεφάλαια 2 και 3.

4 — ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Στατιστικά στοιχεία (ετήσια και μηνιαία) για το ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος στην έκδοσή της «Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο» καθώς και στις ετήσιες εκθέσεις του διοικητή της που περιέχουν στοιχεία για το επισκοπούμενο και για προηγούμενα έτη.

Χρονολογικές σειρές από το 1948 για όλα τα βασικά κονδύλια του ισοζυγίου πληρωμών της Ελλάδας έχουν δημοσιευθεί επίσης στην έκδοση της Τράπεζας «Η Ελληνική Οικονομία» (τόμοι I και II, εκδόσεις 1980 και 1982). Η Τράπεζα της Ελλάδος, τέλος, εκδίδει κάθε μήνα (συνήθως με υστέρηση 5-6 εβδομάδες) μια απλοποιημένη παρουσίαση του ισοζυγίου πληρωμών της χώρας με προσωρινά στοιχεία.

Η Τράπεζα της Ελλάδος αποστέλλει τακτικά στοιχεία των εξωτερικών συναλλαγών της χώρας στη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στο ΔΝΤ, στον ΟΟΣΑ και στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών.

Αναλυτικότερα στοιχεία για τις περισσότερες κατηγορίες του ισοζυγίου πληρωμών υπάρχουν διαθέσιμα σε μηχανογραφημένες καταστάσεις στην αρμόδια υπηρεσία της διεύθυνσης οικονομικών μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στατιστικά στοιχεία για τις εξαγωγές και εισαγωγές εμπορευμάτων με βάση την τελωνειακή στατιστική δημοσιεύονται σε

διάφορες εκδόσεις της ΕΣΥΕ, όπως πχ. «Το Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο», «Το Δελτίο Στατιστικής Εξωτερικού Εμπορίου» και η «Ετήσια Στατιστική Επετηρίδα». Σ' αυτές τις εκδόσεις δημοσιεύονται μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια συνολικά στοιχεία, δείκτες όγκου και μέσης αξίας, στοιχεία γεωγραφικής και κατά προϊόν κατανομής των εμπορευματικών ροών.

Κεφάλαιο 1 — Το εννοιολογικό πλαίσιο του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών σε σύγκριση με εκείνο που συνιστάται από το ΔΝΤ

1. Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΙΜΟΥ ΚΑΤΟΙΚΟΥ

Το ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών ακολουθεί τον ορισμό του μόνιμου κατοίκου που δίνεται στο Εγχειρίδιο του ισοζυγίου πληρωμών του ΔΝΤ (Balance of Payments Manual, 4th edition). Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό μόνιμος κάτοικος θεωρείται εκείνος που διαμένει στη χώρα τουλάχιστον ένα χρόνο. Εξαιρέση αποτελούν οι διπλωματικοί, στρατιωτικοί και κυβερνητικοί υπάλληλοι διαφόρων χωρών, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι μεν στην Ελλάδα αλλά δεν θεωρείται ότι αποτελούν μόνιμους κατοίκους της Ελλάδας.

2. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του ΔΝΤ, η αποτίμηση των συναλλαγών πρέπει να γίνεται με βάση την τιμή που αναγράφεται στο τιμολόγιο. Στις περιπτώσεις όπου οι δύο τιμές διαφέρουν είναι αδύνατη οποιαδήποτε διόρθωση στο ισοζύγιο πληρωμών και χρησιμοποιείται η τιμή που αναγράφεται στο τιμολόγιο.

3. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

3.1. Χρονικές προσαρμογές στα στατιστικά στοιχεία του εμπορικού ισοζυγίου

Τα στοιχεία της συναλλαγματικής στατιστικής αναφέρονται στο χρόνο αγοράς ή πώλησης του ξένου συναλλάγματος. Ο χρόνος αυτός αντιστοιχεί στην είσπραξη και δραχμοποίηση του συναλλάγματος, στην περίπτωση των εισαγωγών. Η πρακτική αυτή που ακολουθείται στο ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών δεν συμφωνεί με την αρχή της αλλαγής ιδιοκτησίας που συνιστάται από το ΔΝΤ. Εισπράξεις από εξαγωγές ή πληρωμές για εισαγωγές μπο-

ρεί να γίνουν είτε πριν είτε μετά από την αλλαγή της ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση που τα εισαγόμενα προϊόντα πληρώνονται μετά από την ημερομηνία που έγινε η αλλαγή της ιδιοκτησίας, η μοναδική χρονική προσαρμογή που γίνεται σχετίζεται με τις εμπορικές πιστώσεις. Δηλαδή, για να καλυφθεί η χρηματοδότηση μεταξύ χρόνου αλλαγής ιδιοκτησίας και πραγματικής πληρωμής, αντίστοιχα ποσά εγγράφονται, αφενός μεν, στις εισαγωγές εμπορευμάτων, αφετέρου δε, στην κίνηση κεφαλαίων και συγκεκριμένα στην υποκατηγορία «εμπορικές πιστώσεις».

Στην τελωνειακή στατιστική — όπως δημοσιεύεται από την ΕΣΥΕ — ο χρόνος στον οποίο αναφέρονται τα στατιστικά στοιχεία είναι ο χρόνος που έγινε η εκκαθάριση στα ελληνικά τελωνεία. Και στην περίπτωση αυτή καμία χρονική διόρθωση δεν γίνεται για τις κατηγορίες εκείνες των προϊόντων για τις οποίες η αλλαγή ιδιοκτησίας γίνεται σε χρόνο διαφορετικό από εκείνον που γίνεται η εκκαθάριση στα τελωνεία.

3.2. Προσαρμογές στα λοιπά στατιστικά στοιχεία εκτός του εμπορικού ισοζυγίου

Για τις κατηγορίες του ισοζυγίου που δεν αναφέρονται στο εμπορικό ισοζύγιο χρησιμοποιούνται μόνο συναλλαγματικές στατιστικές. Αυτό σημαίνει ότι ο χρόνος στον οποίο αναφέρονται οι άδηλες συναλλαγές είναι ο χρόνος της πραγματικής είσπραξης ή πληρωμής και ο χρόνος στον οποίο αναφέρεται η κίνηση κεφαλαίων είναι ο χρόνος της πραγματικής μεταβίβασης του κεφαλαίου. Για καμιά από αυτές τις κατηγορίες δεν γίνεται χρονική διόρθωση.

Τέλος, τα δάνεια και η εξυπηρέτησή τους αναφέρονται στο χρόνο που πραγματο-

ποιούνται οι αναλήψεις ή οι πληρωμές και όχι στο χρόνο που αυτές έχουν προγραμματισθεί. Έτσι, αν μια πληρωμή πχ. καθυστερήσει να γίνει, δεν υπάρχει στο ελληνικό ισοζύγιο κανένα στοιχείο που να δείχνει την αντικατάσταση της αρχικής υποχρέωσης από μια άλλη διαφορετική υποχρέωση.

4. ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Κάθε μήνα οι εμπορικές τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα αποστέλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών αποτιμημένα σε δραχμές. Η Τράπεζα της Ελλάδος καταρτίζει και δημοσιεύει το ισοζύγιο πληρωμών της χώρας σε δολάρια ΗΠΑ σε τρέχουσες τιμές. Οι ισοτιμίες που χρησιμοποιούνται και η διαδικασία μετατροπής των ξένων νομισμάτων περιγράφεται αμέσως παρακάτω.

Η μεθοδολογία που ακολουθούν οι εμπορικές τράπεζες για να αποτιμήσουν τις συναλλαγές τους σε δραχμές δεν είναι η ίδια για όλες τις τράπεζες. Οι μεγαλύτερες τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα, στο τέλος κάθε μήνα, συγκεντρώνουν όλες τις συναλλαγές τους στο ξένο νόμισμα στο οποίο έχουν γίνει και τις μετατρέπουν σε δραχμές με βάση τις μέσες μηνιαίες ισοτιμίες που δίνονται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η μέση μηνιαία τιμή «αγοράς» χρησιμοποιείται για την πίστωση (εισροή συναλλάγματος) και η μέση μηνιαία τιμή «πώλησης» για τη χρέωση (εκροή συναλλάγματος). Αντίθετα, οι μικρότερες τράπεζες αποτιμούν κάθε συναλλαγή τους σύμφωνα με τις ημερήσιες ισοτιμίες δραχμής και ξένων νομισμάτων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος αφού συγκεντρώσει τα στοιχεία από όλες τις τράπεζες, τα αθροίζει και με βάση τις μέσες μηνιαίες ισοτιμίες δραχμής – δολαρίου (τιμή αγοράς για την πίστωση και τιμή πώλησης για τη χρέωση) τα μετατρέπει σε δολάρια και τα δημοσιεύει.

Στην τελωνειακή στατιστική, όπως δημοσιεύεται από την ΕΣΥΕ, η αξία των εισαγόμενων προϊόντων (CIF για τις εισαγωγές, FOB για τις εξαγωγές) εκφράζεται στο εθνικό νόμισμα (δραχμές) χρησιμοποιώντας τις επίσημες τιμές συναλλάγματος (πώλησης και αγοράς) της ημέρας που έγινε η τελωνειακή εκκαθάριση. Οι επίσημες τιμές συναλλάγματος δίνονται καθημερινά από τη διεύθυνση αγοράς συναλλάγματος της Τράπεζας της Ελλάδος.

5. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

5.1. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Η διάρθρωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών όπως δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος συνοψίζεται ως εξής:

1. αγαθά: εξαγωγές FOB/εισαγωγές CIF,
2. υπηρεσίες,
3. μονομερείς μεταβιβάσεις.

Η καθεμία από τις παραπάνω κύριες κατηγορίες υποδιαιρείται σε πιο λεπτομερή κονδύλια τα οποία δημοσιεύονται στους σχετικούς πίνακες του «Μηνιαίου Στατιστικού Δελτίου» (βλέπε παράρτημα Ι). Συγκεκριμένα, για τα «αγαθά» υπάρχει ανάλυση κατά προϊόν και κατά κατηγορία προϊόντος στους πίνακες 39 και 40 και για τις «υπηρεσίες» και τις «μονομερείς μεταβιβάσεις», μεγαλύτερη ανάλυση δίνεται στον πίνακα 41. Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι στην παραδοσιακή εμφάνιση του ισοζυγίου πληρωμών της χώρας τόσο οι «μονομερείς μεταβιβάσεις» όσο και τα «εισοδήματα από επενδύσεις» περιλαμβάνονται στο ισοζύγιο άδηλων συναλλαγών και δεν αποτελούν ξεχωριστή κατηγορία υπηρεσιών. Οι άδηλες συναλλαγές δηλ. υποδιαιρούνται σε ταξιδιωτικό, μεταφορές, μονομερείς μεταβιβάσεις, τόκους, μερίσματα και κέρδη και λοιπές υπηρεσίες (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε κεφάλαιο 2). Επιπλέον, και για τις τρεις παραπάνω κύριες κατηγορίες του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών υπάρχει διάκριση

και κατά τομέα δηλ. ιδιωτικό και δημόσιο (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων επιχειρήσεων) τομέα.

Το ελληνικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, όπως δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, ακολουθεί σε μεγάλο βαθμό τις προδιαγραφές του ΔΝΤ, τόσο από άποψη διάρθρωσης λογαριασμών όσο και από άποψη περιεχομένου κάθε κονδυλίου που περιλαμβάνεται σ' αυτό.

5.2. Κίνηση κεφαλαίων

Η κίνηση κεφαλαίων στο ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών ταξινομείται ως εξής:

1. Κατά τομέα: ιδιωτικός, δημόσιος τομέας (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων επιχειρήσεων) και τράπεζες.
2. Με βάση τη χρονική διάρκεια των συναλλαγών: βραχυπρόθεσμα κεφάλαια (συναλλαγές μέχρι και ένα χρόνο) και μακροπρόθεσμα κεφάλαια (συναλλαγές με διάρκεια μεγαλύτερη από ένα χρόνο).

Η καθεμία από τις παραπάνω ταξινομήσεις δίνει και πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα κεφάλαια που περιλαμβάνει (πχ. είδος των κεφαλαίων, δανειζόμενων, κλπ.).

Η διάρθρωση της κίνησης κεφαλαίων, όπως εμφανίζεται στο ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών, δεν μοιάζει με εκείνη που συνίσταται από το ΔΝΤ. Το περιεχόμενο όμως του κάθε κονδυλίου που περιλαμβάνεται στην ελληνική κίνηση κεφαλαίων είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοιο με εκείνο που συνίσταται από το ΔΝΤ. Περισσότερες λεπτομέρειες για την αντιστοιχία που υπάρχει μεταξύ των κατηγοριών της ελληνικής κίνησης κεφαλαίων και εκείνης του ΔΝΤ δίνονται στο παράρτημα II.

Τέλος, όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή των στοιχείων, οι συναλλαγματικές παρουσιάζουν δυσκολίες και ειδικότερα σχετικά με την κατανομή των κονδυλίων των άδηλων συναλλαγών και της κίνησης κεφαλαίων. Οι δυσκολίες αυτές αναλύονται περισσότερο στο κεφάλαιο 5.

Κεφάλαιο 2 — Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών: Ορισμοί και περιεχόμενα της ελληνικής ονοματολογίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, όπως παραδοσιακά καταρτίζεται στην Ελλάδα, διακρίνεται στο εμπορικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο άδηλων συναλλαγών που περιλαμβάνει εκτός από τις υπηρεσίες και τις μονομερείς μεταβιβάσεις, όπως είναι τα εμβάσματα μεταναστών και από το 1981 οι καθαρές μεταβιβάσεις, από την ΕΟΚ. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών δημοσιεύεται επίσης και στη μορφή που συνιστάται από το ΔΝΤ (αγαθά, υπηρεσίες και μονομερείς μεταβιβάσεις).

Η διάρθρωση του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη κατά το μεγαλύτερο μέρος της μεταπολεμικής περιόδου. Οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών καλύπτουν, κατά μέσο όρο, το 40 % περίπου της δαπάνης για εισαγωγές αγαθών με αποτέλεσμα, το εμπορικό ισοζύγιο να είναι διαρκώς ελλειμματικό. Η μονιμότητα αυτή του εμπορικού ελλείμματος αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών.

Αντίθετα, το ισοζύγιο των άδηλων συναλλαγών υπήρξε πάντοτε πλεονασματικό κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Συγκεκριμένα, το πλεόνασμα των άδηλων συναλλαγών χρηματοδότησε, κατά μέσο όρο, περίπου τα δύο τρίτα του εμπορικού ελλείμματος στην περίοδο αυτή. Η μεγάλη σπουδαιότητα των άδηλων συναλλαγών και ειδικότερα των εισπράξεων αποτελεί επίσης βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών.

Στα πρώτα μεταπολεμικά έτη, η σπουδαιότερη κατηγορία των άδηλων εισπράξεων ήταν η βοήθεια που δινόταν από συμμαχικές κυβερνήσεις (όπως : βοήθεια σχεδίου Marshall, UNRRA). Στις αρχές της δεκαετίας του 1960, το ύψος της ξένης βο-

ήθειας είχε μειωθεί στο ελάχιστο και οι σημαντικότερες κατηγορίες των άδηλων συναλλαγών ήταν πλέον τα εμβάσματα μεταναστών, το τουριστικό και οι μεταφορές (κυρίως ναυτιλιακό). Η συμμετοχή των μεταναστευτικών εμβασμάτων στις άδηλες εισπράξεις εξακολούθησε να αυξάνει μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970, κυρίως σαν αποτέλεσμα της αυξημένης μετανάστευσης προς τις χώρες της δυτικής Ευρώπης. Έκτοτε, τα εμβάσματα μεταναστών έχουν χάσει το δυναμισμό τους και τη θέση τους έχουν καταλάβει οι εισπράξεις από τον τουρισμό και τη ναυτιλία. Η διάρθρωση των άδηλων εισπράξεων παρέμεινε περίπου αμετάβλητη και εξακολουθεί να κυριαρχείται από τις τρεις βασικές κατηγορίες (τουριστικό, μεταφορές και, δευτερευόντως, μεταναστευτικά εμβάσματα).

1. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

Τα στοιχεία του εμπορικού ισοζυγίου που αντλούνται από τη συναλλαγματική στατιστική αντιστοιχούν σ' εκείνες τις εισπράξεις και τις πληρωμές που γίνονται μεταξύ του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και του λοιπού κόσμου. Δεν περιέχουν τις «εξωχώριες» συναλλαγές του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Τα στατιστικά στοιχεία αντιστοιχούν στην αξία FOB των εξαγωγών και στην αξία CIF των εισαγωγών. Τα στοιχεία εισαγωγών που δημοσιεύονται σε βάση FOB στα δελτία του ΔΝΤ και του ΟΟΣΑ προσαρμόζονται μηχανικά με βάση συντελεστές που παρέχονται από τους οργανισμούς αυτούς.

1.1. Εξαγωγές αγαθών

1.1.1. Κάλυψη

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει εισροές ξένου συναλλάγματος που αντιπρο-

σπεύουν πληρωμές για εξαγωγές αγαθών, καθώς και προεμβάσματα για μελλοντικές εξαγωγές. Όταν η αξία των εξαγόμενων εμπορευμάτων αναφέρεται στο τιμολόγιο CIF, προσαρμόζεται σε FOB, ενώ ο ναύλος και τα ασφάλιστρα καταχωρούνται στις αντίστοιχες κατηγορίες των άδηλων πόρων. Οι τυχόν επιστροφές προεμβασμάτων αφαιρούνται από την αξία του εξαγόμενου είδους στο οποίο είχαν αρχικά καταχωρηθεί. Οι εισπράξεις από εξαγωγές εμπορευμάτων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία δραχμοποίησης του ξένου συναλλάγματος στην τράπεζα που κάνει τη συναλλαγή.

Η αξία των αγαθών, τα οποία έχουν εισαχθεί για περαιτέρω επεξεργασία και επανεξαγωγή, καταχωρείται, εφόσον γίνεται αλλαγή κυριότητας, στις εισαγωγές και μετέπειτα στις εξαγωγές. Εάν όμως τα αγαθά διασχίζουν τα σύνορα χωρίς να αλλάξουν κυριότητα, δεν καταχωρείται η εισαγωγή, αλλά μόνο η προστιθέμενη αξία σαν εξαγωγή.

Η χορήγηση προμήθειας σε πωλητές του εξωτερικού ή η χορήγηση συναλλάγματος για δαπάνη εμπορικής φύσης στο εξωτερικό εκπίπτει από την αξία των εξαγωγών (πίστωση) και καταχωρείται στις «λοιπές πληρωμές» (χρέωση) στο λογαριασμό των άδηλων πληρωμών.

Ο ανεφοδιασμός πλοίων που εκτελούν πλόδες εξωτερικού και μικτούς πλόδες, αεροσκαφών ξένων εταιρειών, καθώς και οι προμήθειες ξένων πρεσβειών με καύσιμα και λιπαντικά που προέρχονται από δεξαμενές TRANSIT οι οποίες βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια δεν συνιστούν εξαγωγή εμπορεύματος. Μόνο το μέρος της αξίας της συναλλαγής το οποίο αντιπροσωπεύει το κέρδος της εταιρείας διανομής δραχμοποιείται και καταχωρείται στο λογαριασμό «ανεφοδιασμός και επισκευές» (πίστωση) της κατηγορίας «μεταφορές».

Πωλήσεις πλοίων υπό ελληνική σημαία και ελληνικών αεροσκαφών σε ξένους υπηκόους δεν περιλαμβάνονται στις εισπράξεις από εξαγωγές.

1.1.2. Ταξινόμηση

Οι συναλλαγματικές εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών κατανέμονται στις ακόλουθες επτά βασικές κατηγορίες: τρόφιμα και ποτά, καπνός, πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα, ορυκτά και μεταλλεύματα, πετρελαιοειδή, βιομηχανικά και βιοτεχνικά και λοιπά. Επίσης, δημοσιεύεται περαιτέρω ανάλυση σε 143 είδη.

Η γεωγραφική κατανομή των εξαγωγών βασίζεται στο κριτήριο της χώρας προορισμού, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις η κατανομή γίνεται με βάση το νόμισμα της συναλλαγής (για λεπτομερή ανάλυση του θέματος αυτού, βλ. κεφάλαιο 5).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 1. Αγαθά: εξαγωγές FOB.

1.2. Εισαγωγές αγαθών

1.2.1. Στατιστική κάλυψη

Περιλαμβάνει την εκροή συναλλάγματος για πληρωμές εισαγωγών αγαθών με οποιοδήποτε τρόπο διακανονισμού, δηλ., προέμβασμα, άνοιγμα ενέγγυας πίστωσης, πληρωμή τοις μετρητοίς έναντι φορτωτικών εγγράφων και αποδοχές συναλλαγματικών. Ο διακανονισμός μπορεί να γίνει πριν από την αλλαγή κυριότητας (προέμβασμα που δημιουργεί «απαίτηση» για τη χώρα που κάνει εισαγωγή), ή μετά (άνοιγμα ενέγγυας πίστωσης που δημιουργεί «υποχρέωση» για τη χώρα που κάνει την εισαγωγή μέχρι να ολοκληρωθεί ο διακανονισμός). Τα στοιχεία των εισαγωγών είναι σε βάση CIF. Σε περίπτωση που η αξία του εισαγόμενου εμπορεύματος αναγράφεται στο τιμολόγιο FOB, ενώ ο ναύλος και τα ασφάλιστρα καταβάλλονται ξεχωριστά, αυτά προστίθενται στην αρχική αξία του εμπορεύματος, εφόσον είναι γνωστό το είδος στο οποίο αναφέρονται. Εάν είναι αδύνατη η εξακριβωση του είδους για το οποίο καταβάλλονται ο ναύλος και τα ασφάλιστρα, τότε αυτά καταχωρούνται στην κατηγορία «ναύλοι» (μη κατανεμόμενοι), και προστίθενται στο σύνολο των εισαγωγών. Οι τυχόν ακυρώσεις πληρωμών

σε ξένο συνάλλαγμα αφαιρούνται από την αρχική αξία του εμπορεύματος στο οποίο αναφέρονται.

Η αξία των εισαγωγών μηχανημάτων και βιομηχανικών πρώτων υλών που εισάγονται με βάση το ΝΔ 2687/53 (βασικός ελληνικός νόμος για ξένες επενδύσεις) δεν αποτελεί εκροή ξένου συναλλάγματος, αλλά καταγράφεται στις εισαγωγές εμπορευμάτων. Η στατιστική αυτή εγγραφή αντισταθμίζεται πιστώνοντας το λογαριασμό κίνησης κεφαλαίων στην κατηγορία «επιχειρηματικά βάση ΝΔ 2687/53».

Η καθαρή μεταβολή των εμπορικών πιστώσεων προστίθεται στις πληρωμές για εισαγωγές εμπορευμάτων.

Οι εισαγωγές στρατιωτικού υλικού, καθώς και ορισμένων άλλων υλικών για χρήση των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων που δημιουργούν εκροή συναλλάγματος μέσω του ελληνικού τραπεζικού συστήματος περιλαμβάνονται στη συναλλαγματική στατιστική.

Ο ανεφοδιασμός πλοίων με ελληνική σημαία και ελληνικών αεροσκαφών με καύσιμα και λιπαντικά από δεξαμενές TRANSIT οι οποίες βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, εφόσον συνεπάγεται εκροή ξένου συναλλάγματος, καταχωρείται σαν «ανεφοδιασμός-επισκευές» στην κατηγορία «μεταφορές» των άδηλων πληρωμών (χρέωση).

Η αξία των πλοίων (νέες κατασκευές και μεταχειρισμένα) που αγοράζονται για εγγραφή στα ελληνικά νηολόγια από ναυτιλιακές εταιρείες με συνάλλαγμα «μη υποχρεωτικά εκχωρητέο» στην Τράπεζα της Ελλάδος δεν καταχωρείται στις εισαγωγές στη συναλλαγματική στατιστική. Η αξία, επίσης, των αεροσκαφών που αγοράζονται από την Ολυμπιακή Αεροπορία με δανεισμό στο εξωτερικό δεν περιλαμβάνεται στο ισοζύγιο πληρωμών.

Τέλος, η αξία των εισαγωγών TRANSIT, ή μέσω της ελεύθερης ζώνης των ναυπηγείων, καθώς και η αξία των ει-

σαγωγών χρυσού σε ράβδους ή νομίσματα περιλαμβάνεται στη συναλλαγματική στατιστική, εφόσον συνεπάγεται εκροή συναλλάγματος.

1.2.2. Ταξινόμηση

Οι πληρωμές συναλλάγματος για εισαγωγές αγαθών κατανέμονται στις ακόλουθες πέντε βασικές κατηγορίες: τρόφιμα, πρώτες ύλες, καύσιμα, λιπαντικά, κεφαλαίουχικά, βιομηχανικά, είδη κατανώτασης και ναύλοι (μη κατανεμόμενοι). Όπως και στην περίπτωση των εξαγωγών αγαθών, δημοσιεύεται επίσης περαιτέρω ανάλυση σε 243 είδη εμπορευμάτων.

Η γεωγραφική ταξινόμηση των εισαγωγών βασίζεται στα ίδια κριτήρια με εκείνη των εξαγωγών.

Οι εισαγωγές αγαθών διακρίνονται επίσης σε εισαγωγές «δημόσιου» και «ιδιωτικού» τομέα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 2. Αγαθά: Εισαγωγές FOB.

2. 'ΑΔΗΛΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Η παρακάτω περιγραφή των άδηλων συναλλαγών είναι σύμφωνη με τις υποδείξεις του ΔΝΤ, δηλαδή γίνεται διάκριση των συναλλαγών σε υπηρεσίες, εισόδημα από επενδύσεις και μονομερείς μεταβιβάσεις. Η παρουσίαση αυτή διαφέρει από εκείνη που παραδοσιακά χρησιμοποιείται για την κατάρτιση του ισοζυγίου πληρωμών στην Ελλάδα, όπου το εισόδημα από επενδύσεις, τα εμβάσματα των μεταναστών και άλλα κονδύλια των μονομερών μεταβιβάσεων καταχωρούνται μαζί με όλες τις υπηρεσίες στη γενική κατηγορία των άδηλων εισπράξεων — πληρωμών. Στους βασικούς πίνακες που δημοσιεύει η Τράπεζα της Ελλάδος για τις άδηλες συναλλαγές (βλέπε πίνακα 4.1 του Μηνιαίου Στατιστικού Δελτίου) οι διάφορες κατηγορίες καταχωρούνται σαν εισπράξεις και πληρωμές. Στην παρακάτω ανάλυση όμως χρησιμοποιούνται αντίστοιχα οι όροι πίστωση και χρέωση.

2.1. Υπηρεσίες

2.1.1. Ταξιδιωτικό

α) Πίστωση

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τις εισπράξεις σε συνάλλαγμα που δραχμοποιείται στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα από την παροχή τουριστικών υπηρεσιών σε αλλοδαπούς ταξιδιώτες στην Ελλάδα. Το συνάλλαγμα που αφορά την παροχή τουριστικών υπηρεσιών και που για κάποιους λόγους δεν εμφανίζεται για δραχμοποίηση στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα (διαρροές) δεν είναι δυνατό να καταγραφεί στο ισοζύγιο πληρωμών. Ο όρος «αλλοδαποί ταξιδιώτες» περιλαμβάνει σε γενικές γραμμές όλα τα άτομα που κατοικούν μόνιμα στο εξωτερικό, όπως άτομα που ταξιδεύουν για αναψυχή ή για επαγγελματικούς και επιστημονικούς σκοπούς, σπουδαστές, έλληνες υπηκόους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού κ.ά. Ο όρος «αλλοδαποί ταξιδιώτες» δεν περιλαμβάνει αλλοδαπούς που κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα. Οι δαπάνες επισήμων σαν «Υπηρεσίες δημοσίου», όπως περιγράφεται παρακάτω.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 9. Ταξιδιωτικό: πίστωση

β) Χρέωση

Η γενική αυτή κατηγορία περιλαμβάνει το ξένο συνάλλαγμα που χορηγείται σε μόνιμους κατοίκους Ελλάδας για τους εξής σκοπούς:

Για *σπουδές* στο εξωτερικό

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 10. Ταξιδιωτικό: χρέωση

Για *νοσήλεια* στο εξωτερικό

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 10. Ταξιδιωτικό: χρέωση

Για *τουρισμό*, δηλαδή για ταξίδια στο εξωτερικό, για αναψυχή, επαγγελματικούς και επιστημονικούς σκοπούς (πχ. συμμετοχή σε συνέδρια, δημοσιογραφικές

αποστολές). Στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες των κυβερνητικών ή άλλων επισήμων αποστολών ούτε το συνάλλαγμα που χορηγείται για πληρωμές εισιτηρίων στο εξωτερικό (βλέπε το σχετικό κονδύλι «Μεταφορές»). Το ξένο συνάλλαγμα που επιστρέφεται από έλληνες, μόνιμους κατοίκους εσωτερικού, μετά την επιστροφή τους από ταξίδι στο εξωτερικό, αφαιρείται από αυτό το κονδύλι.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 10. Ταξιδιωτικό: χρέωση

2.1.2. Μεταφορές

α) Πίστωση

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τις συναλλαγματικές εισπράξεις από τη δραστηριότητα όλων των μέσων μεταφοράς (πχ. θαλάσσιες, αεροπορικές και χερσαίες μεταφορές). Στην πράξη όμως, το μεγαλύτερο μέρος της κατηγορίας περιλαμβάνει εισπράξεις από τις διεθνείς δραστηριότητες του εμπορικού στόλου, με ελληνική και ξένες σημαίες, που ανήκει σε ελληνικά συμφέροντα.

Η στατιστική κάλυψη των εισπράξεων από μεταφορές διαφέρει από την κατηγορία «Εισπράξεις ναύλων» στα ισοζύγια πληρωμών άλλων χωρών. Η ελληνική νομοθεσία δεν υποχρεώνει τις ναυτιλιακές εταιρείες που διαχειρίζονται πλοία που εκτελούν πλόες εξωτερικού να εκχωρήσουν όλες τις εισπράξεις τους σε ξένο συνάλλαγμα, όπως γίνεται για τους άλλους εξαγωγείς αγαθών και υπηρεσιών. Οι ναυτιλιακές εταιρείες έχουν την υποχρέωση όμως να καλύψουν με ξένο συνάλλαγμα όλες τις υποχρεώσεις που δημιουργούνται στην Ελλάδα. Η παρέκκλιση αυτή από τις αρχές της νομοθεσίας για το συναλλαγματικό έλεγχο έχει υιοθετηθεί επειδή ο εμπορικός στόλος ελληνικής ιδιοκτησίας έχει αναπτυχθεί εκτός της ελληνικής οικονομίας και απασχολείται σχεδόν αποκλειστικά με μεταφορές για λογαριασμό τρίτων (CROSS TRADING). Μόνο ένα πολύ μικρό μέρος αυτού του στόλου απασχολείται με τη μεταφορά των εξαγωγών και εισαγωγών της Ελλάδας.

Ο εμπορικός στόλος ελληνικής ιδιοκτησίας, με ελληνική και ξένες σημαίες, έχει στην πράξη αναπτυχθεί εκτός και ανεξάρτητα από την εγχώρια οικονομία της Ελλάδας. Σχεδόν όλες οι ανάγκες του στόλου αυτού σε αγαθά και υπηρεσίες (πχ. τραπεζική χρηματοδότηση, νέες κατασκευές, μεταχειρισμένα πλοία, υπηρεσίες ασφάλισης και ναύλωσης) ικανοποιούνται εκτός της ελληνικής οικονομίας. Οι εισπράξεις από μεταφορές όπως καταχωρούνται στο ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών περιλαμβάνουν κυρίως τις πληρωμές για αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται από την ελληνική οικονομία στον εμπορικό στόλο ελληνικής ιδιοκτησίας.

Τα βασικά μεγέθη που καταχωρούνται στην κατηγορία μεταφορές (πίστωση) είναι τα εξής:

I) *Εμβάσματα εφοπλιστών:*

Η υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνει πληρωμές για (α) υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί σε πλοία τα οποία διαχειρίζονται οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις (πχ. επισκευές, έξοδα λειτουργίας γραφείων ή πρακτορείων), (β) μισθούς και άλλες αμοιβές ελλήνων ναυτικών, (γ) υποχρεώσεις προς το ελληνικό δημόσιο (φορολογία πλοίων) και (δ) προσωπικές δαπάνες των εφοπλιστών και των οικογενειών τους. Οι πληρωμές αυτές δεν γίνονται απευθείας στους δικαιούχους (πχ. στην οικογένεια του ναυτικού ή την επισκευαστική μονάδα), αλλά πραγματοποιούνται μέσω των εφοπλιστικών γραφείων. Ένα μέρος των εσόδων από τη φορολογία πλοίων αφορά όμως απευθείας εμβάσματα προς τις φορολογικές αρχές.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 7. Λοιπές μεταφορές: πίστωση.

II) *Εμβάσματα ναυτικών:*

Περιλαμβάνει (α) τις δραχμοποιούμενες αμοιβές των ελλήνων ναυτικών, οι οποίοι εργάζονται σε πλοία που εκτε-

λούν πλώες εξωτερικού και οι οποίες αποστέλλονται από τους δικαιούχους στην Ελλάδα, μια και η πράξη αυτή εκπληρώνει το κριτήριο της αμετάκλητης συναλλαγής. Σημειώνεται ότι οι εισροές και εκροές σε συνάλλαγμα καταθέσεων ελληνών ναυτικών και μεταναστών καταχωρούνται στην κίνηση κεφαλαίων.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 7. Λοιπές μεταφορές: πίστωση.

III) *Εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία ναυτικών:*

Περιλαμβάνει τις εισφορές σε συνάλλαγμα εργαζομένων και εργοδοτών στα διάφορα ασφαλιστικά ταμεία των ναυτικών. Το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), που είναι το κυριότερο από αυτά τα ταμεία, έχει τα δικαιώματα να διατηρεί στο εξωτερικό ένα μέρος των αποθεμάτων του σε ξένο συνάλλαγμα. Έτσι η υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνει και τυχόν δραχμοποιήσεις συναλλαγμάτων, από τα αποθέματα αυτά.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 7. Λοιπές μεταφορές: πίστωση.

IV) *Ναύλοι:*

Περιλαμβάνει ένα μέρος από τις εισπράξεις σε συνάλλαγμα που προέρχονται από τη μεταφορά εξαγόμενων ελληνικών αγαθών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 3. Θαλάσσιες μεταφορές: πίστωση.

V) *Ανεφοδιασμός — Επισκευές:*

Περιλαμβάνει τις συναλλαγματικές εισπράξεις από την πώληση εφοδίων, καυσίμων, κλπ. και την παροχή διαφόρων υπηρεσιών (πχ. επισκευές, υπηρεσίες λιμανιού και φάρων) σε ελληνικά και ξένα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούν τις σχετικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα. Στην περίπτωση της πώλησης καυσίμων TRANSIT καταχωρείται μόνο η

εγχώρια προστιθέμενη αξία (βλέπε σχετικά το κεφάλαιο για τις εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 7. Λοιπές μεταφορές: πίστωση.

VI) *Εισιτήρια επιβατών:*

Περιλαμβάνει τις συναλλαγματικές εισπράξεις από τη μεταφορά αλλοδαπών ταξιδιωτών με όλα τα μέσα που εκτελούν διεθνείς μεταφορές (πχ. πλοία, αεροπλάνα, ΟΣΕ, λεωφορεία). Σημειώνεται ότι το εμφανιζόμενο στο ισοζύγιο πληρωμών σχετικό μέγεθος υποεκτιμάται λόγω συμψηφισμών μεταξύ εισπράξεων και πληρωμών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 5. Υπηρεσίες επιβατών: πίστωση

β) *Χρέωση*

Η κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνει τις πληρωμές ναύλων για τη μεταφορά των εισαγωγών της Ελλάδας, που συμπεριλαμβάνονται στη γενική κατηγορία «Εισαγωγές αγαθών CIF». Η συναλλαγματική επιβάρυνση από τη μεταφορά των εξαγωγών αγαθών καταχωρείται αρχικά σαν αρνητική εγγραφή στην κατηγορία «ναύλοι» που αποτελεί μέρος των εισπράξεων από μεταφορές. Μετά την είσπραξη της αξίας CIF των εξαγωγών αγαθών, το μέρος εκείνο που αντιπροσωπεύει το ναύλο καταχωρείται σαν πιστωτική εγγραφή στην κατηγορία «ναύλοι» και έτσι μηδενίζεται η προηγούμενη αρνητική εγγραφή. Συνεπώς, οι πληρωμές για μεταφορές περιλαμβάνουν τις παρακάτω κατηγορίες.

I) *Εφοπλιστικές δαπάνες*

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το συνάλλαγμα που χορηγείται σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις για να καλύψουν τις δαπάνες τους στο εξωτερικό που δεν υπάγονται σε άλλες κατηγορίες της στατιστικής ταξινόμησης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 8. Λοιπές μεταφορές: χρέωση.

II) *Εισιτήρια επιβατών:*

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το συνάλλαγμα που χορηγείται για την πληρωμή εισιτηρίων για ταξίδια στο εξωτερικό των μόνιμων κατοίκων της Ελλάδας (βλέπε παρατήρηση στην πίστωση της ίδιας κατηγορίας).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 6. Υπηρεσίες επιβατών: χρέωση.

III) *Ανεφοδιασμός και επισκευές*

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το συνάλλαγμα που χορηγείται σε ελληνικά μεταφορικά μέσα, για τη διενέργεια επισκευών και την προμήθεια εφοδίων, στο εξωτερικό.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 8. Λοιπές μεταφορές: χρέωση.

2.1.3. ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

a) *Πίστωση*

Περιλαμβάνει τις συναλλαγματικές εισπράξεις από πληρωμές ασφαλιστικών εταιρειών για πάσης μορφής αποζημιώσεις μόνιμων κατοίκων Ελλάδας, καθώς και τα ασφάλιστρα που προέρχονται από το διαχωρισμό της αξίας CIF εξαγόμενων εμπορευμάτων.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 31. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: πίστωση.

β) *Χρέωση*

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το συνάλλαγμα που χορηγείται για οποιαδήποτε πληρωμή ασφάλιστρων και αντασφάλιστρων, εκτός από την περίπτωση της ασφάλισης εισαγωγών εμπορευμάτων για την οποία βλέπε κατηγορία «Εισαγωγές αγαθών».

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 32. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: χρέωση.

2.1.4. Υπηρεσίες δημοσίου

α) Πίστωση

Περιλαμβάνει τα εξής:

Ι) Δαπάνες ξένων αποστολών:

Περιλαμβάνει το δραχμοποιούμενο συνάλλαγμα για την κάλυψη δαπανών στην Ελλάδα των ξένων διπλωματικών αποστολών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 25. Λοιπές συναλλαγές, ξένου δημόσιου τομέα που δεν καταχωρούνται αλλού: πίστωση.

ΙΙ) Προξενικά τέλη:

Περιλαμβάνει τα έσοδα των ελληνικών προξενείων στο εξωτερικό.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 25. Λοιπές συναλλαγές ξένου δημόσιου τομέα που δεν καταχωρούνται αλλού: πίστωση.

ΙΙΙ) Έργα υποδομής

Περιλαμβάνει τα εμβάσματα χωρών μελών του ΝΑΤΟ για την κατασκευή έργων υποδομής στην Ελλάδα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 21. Διακυβερνητικές συναλλαγές που δεν καταχωρούνται αλλού: πίστωση.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει τα εξής:

Ι) Κυβερνητικές δαπάνες:

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το συνάλλαγμα που χορηγείται για δαπάνες που πραγματοποιούν στο εξωτερικό οι ελληνικές διπλωματικές υπηρεσίες και οι επίσημες ελληνικές αποστολές, εισφορές της Ελλάδας σε διεθνείς

οργανισμούς, καθώς και άλλες δαπάνες του δημοσίου στο εξωτερικό. Οι πληρωμές για εισαγωγές και για τόκους ή άλλες δαπάνες, που γίνονται για λογαριασμό του ελληνικού δημοσίου, καταχωρούνται σε άλλες κατηγορίες.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 24. Λοιπές συναλλαγές εγχώριου δημόσιου τομέα που δεν καταχωρούνται αλλού: χρέωση.

2.1.5. Αναλήψεις από καταθέσεις σε μετατρέψιμες δραχμές

α) Πίστωση

Έλληνες και ξένοι μόνιμο κάτοικοι εξωτερικού μπορούν να τηρούν λογαριασμούς καταθέσεων σε μετατρέψιμες δραχμές που πιστώνονται τόσο με την εισαγωγή συναλλάγματος όσο και με ενδεχόμενες πληρωμές κατοίκων της Ελλάδας για την εξόφληση υποχρεώσεών τους σε συνάλλαγμα. Οι λογαριασμοί αυτοί χρησιμοποιούνται κυρίως για την πληρωμή ελληνικών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Οι αναλήψεις σε δραχμές από τους λογαριασμούς αυτούς καταχωρούνται στην πίστωση των άδηλων συναλλαγών γιατί εκπληρώνουν το κριτήριο της αμετάκλητης συναλλαγής (Irreversibility criterion). Στην πράξη οι συναλλαγές με καταθέσεις σε δραχμές μετατρέψιμες περιλαμβάνουν μια ολόκληρη σειρά πληρωμών για υπηρεσίες, ροές αγαθών και κονδύλια μεταβιβάσεων, όπως πχ. για ξενοδοχειακές υπηρεσίες, διάφορες συναλλαγές που έχουν σχέση με τη ναυτιλία, εμβάσματα μεταναστών.

Στοιχεία για τη διάρθρωση των αναλήψεων από καταθέσεις σε δραχμές μετατρέψιμες σε αυτές τις επιμέρους συναλλαγές δεν υπάρχουν προς το παρόν. Για την κατηγορία αυτή δεν υπάρχει χρεωστική εγγραφή.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 31. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: πίστωση.

2.1.6. Λοιπές υπηρεσίες

α) Πίστωση

Η γενική αυτή κατηγορία περιλαμβάνει τις εξής υποκατηγορίες:

(1) Προμήθειες αντιπροσώπων και ανταποκριτών:

Προμήθειες ξένων οίκων στους ευρισκόμενους στην Ελλάδα αντιπροσώπους τους, προμήθειες προς τις τράπεζες που βρίσκονται στην Ελλάδα, μεσιτείες, κλπ.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 31. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: πίστωση.

(2) Αμοιβές — μισθοί:

Αμοιβές δικηγόρων, καλλιτεχνών, γιατρών. Αμοιβές τεχνικών εταιρειών για τεχνικές μελέτες ή εκτέλεση έργων στο εξωτερικό. Αμοιβές αθλητικών ομάδων από τη συμμετοχή τους σε αγώνες στο εξωτερικό. Αμοιβές και έξοδα για διαφημίσεις στην Ελλάδα από επιχειρήσεις εξωτερικού. Μισθοί και ημερομίσθια για παρεχόμενες υπηρεσίες ημεδαπών στο εξωτερικό για περίοδο μικρότερη του έτους.

Οι μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας που παραμένουν στο εξωτερικό για περίοδο μικρότερη του έτους δεν θεωρούνται μόνιμοι μετανάστες.

Οι μισθοί των ελλήνων ναυτικών και τα εμβάσματα των μεταναστών δεν καταχωρούνται σε αυτήν την κατηγορία αλλά περιλαμβάνονται στις εισπράξεις από μεταφορές και τις μονομερείς μεταβιβάσεις.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 27. Εισόδημα από εργασία που δεν καταχωρείται αλλού: πίστωση.

(3) Τηλεπικοινωνίες — Ταχυδρομεία:

Περιλαμβάνει τα ακαθάριστα έσοδα από τη διεθνή δραστηριότητα των

Ελληνικών Ταχυδρομείων (τέλη), του ΟΤΕ (τέλη) καθώς και τυχόν άλλων τηλεπικοινωνιακών μονάδων που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 31. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: πίστωση.

(4) Λοιπά εμβάσματα:

Περιλαμβάνει τα εξής: Συνδρομές σε εφημερίδες και περιοδικά, συνδρομές για εγγραφή μελών σε συλλόγους, οργανισμούς, κλπ. Ενοίκια ακινήτων που βρίσκονται στο εξωτερικό και ανήκουν σε ημεδαπούς, ενοίκια για τη χρήση μηχανημάτων και εργαλείων, εισπράξεις για δαπάνες επισκευών ιδιωτικών ακινήτων στην Ελλάδα που ανήκουν σε αλλοδαπούς, δικαιώματα που εισπράττονται από ενοικιάσεις ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών, πωλήσεις ελληνικών γραμματοσήμων σε ξένους συλλέκτες. Οι άδηλες εισπράξεις που δεν μπορούν να καταχωρηθούν στις σχετικές κατηγορίες της στατιστικής ταξινόμησης της Τράπεζας Ελλάδας περιλαμβάνονται στα «λοιπά εμβάσματα».

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 31. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: πίστωση.

β) Χρέωση

Στη γενική αυτή κατηγορία περιλαμβάνονται τα εξής:

(1) Προμήθειες αντιπροσώπων και ανταποκριτών:

Οι προμήθειες που καταβάλλουν επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα ή ιδιώτες, στους αντιπροσώπους τους στο εξωτερικό, προμήθειες για τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό και μεσιτείες εκτός από τις προμήθειες που καταβάλλονται για τη σύναψη δακτύλων.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 32. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: χρέωση.

(2) *Κινηματογραφικά:*

Περιλαμβάνονται τα δικαιώματα που καταβάλλονται σε κινηματογραφικές επιχειρήσεις του εξωτερικού καθώς και ενοίκια για την προβολή ξένων ταινιών στην Ελλάδα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 32. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: χρέωση.

(3) *Συνδρομές:*

Περιλαμβάνει συνδρομές βιβλίων και περιοδικών καθώς και συνδρομές μελών σε συλλόγους του εξωτερικού.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 32. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: χρέωση.

(4) *Αμοιβές – μισθοί:*

Στην κατηγορία αυτή καταχωρούνται οι αμοιβές, οι μισθοί και τα ημερομίσθια για πάσης φύσεως υπηρεσίες (πχ. δικηγόρων, γιατρών, τεχνικών, καλλιτεχνών, διδακτικό και υπηρετικό προσωπικό) που έχουν παρασχεθεί σε μόνιμους κατοίκους εσωτερικού από αλλοδαπούς, οι αμοιβές τεχνικών εταιρειών για κατασκευές έργων στην Ελλάδα, οι αμοιβές αθλητικών ομάδων για συμμετοχή τους σε αγώνες στην Ελλάδα, οι αμοιβές για συγγραφικά δικαιώματα και οι αμοιβές και τα έξοδα για διαφημίσεις στο εξωτερικό (περιλαμβάνονται και οι δαπάνες διαφήμισης του ΕΟΤ και διαφόρων τουριστικών επιχειρήσεων).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 28. Εισόδημα από εργασία που δεν καταχωρείται αλλού: χρέωση.

(5) *Τηλεπικοινωνίες – ταχυδρομεία:*

Περιλαμβάνει τα τέλη που καταβάλλουν στο εξωτερικό ο ΟΤΕ, και τα ΕΛΤΑ.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 32. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: χρέωση.

(6) *Λοιπές πληρωμές:*

Η γενική αυτή κατηγορία περιλαμβάνει τις πληρωμές σε συνάλλαγμα για ενοίκια ακινήτων στην Ελλάδα που είναι ιδιοκτησία μόνιμων κατοίκων του εξωτερικού, ενοίκια για τη χρήση μηχανημάτων που ανήκουν σε αλλοδαπούς, επισκευές ακινήτων ελληνικής ιδιοκτησίας στο εξωτερικό.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 32. Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα: χρέωση.

(7) *Δικαιώματα ευρεσιτεχνιών και σημάτων:*

Περιλαμβάνονται οι πληρωμές δικαιωμάτων από ευρεσιτεχνίες, χρήσεις σημάτων και μεθόδων (Royalties).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 30. Εισοδήματα από ιδιοκτησία που δεν καταχωρούνται αλλού: χρέωση.

2.2. Εισόδημα από επενδύσεις

2.2.1. Τόκοι

α) Πίστωση

Περιλαμβάνονται τόκοι σε συνάλλαγμα από καταθέσεις ιδιωτικών εταιρειών, φυσικών προσώπων, εμπορικών τραπεζών, καθώς και από την τοποθέτηση των αποθεμάτων της Τράπεζας Ελλάδος σε ξένο συνάλλαγμα. Η κατηγορία αυτή χωρίζεται σε δυο υποκατηγορίες: Δημοσίου και Ιδιωτών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Ένα μέρος περιλαμβάνεται στην κατηγορία 15. Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις εγχώριου δημόσιου τομέα που περιλαμβάνει διακυβερνητικές συναλλαγές: πίστωση. Ένα άλλο μέρος περιλαμβάνεται στα «λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις» (κατηγορία 19): πίστωση.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνονται πληρωμές τόκων για τα πάσης φύσεως δάνεια σε συνάλλαγμα που έχουν συνάψει στο εξωτερικό μόνιμο κάτοικοι του εσωτερικού (φυσικά και νομικά πρόσωπα), καθώς και ο δημόσιος τομέας της ελληνικής οικονομίας (κυβέρνηση, Τράπεζα Ελλάδος, δημόσιες επιχειρήσεις κλπ.). Η κατηγορία αυτή περιέχει επίσης και τις προμήθειες ή μεσιτείες που καταβάλλονται για τα διάφορα δάνεια. Οι πληρωμές τόκων για τις καταθέσεις σε συνάλλαγμα, που διατηρούν στην Ελλάδα οι έλληνες μετανάστες και ναυτικοί, δεν περιλαμβάνονται σε αυτή την κατηγορία. Οι τόκοι από αυτές τις καταθέσεις πιστώνονται στην κατηγορία των καταθέσεων και έτσι αυξάνεται ανάλογα το σχετικό υπόλοιπο. Οι αναλήψεις από καταθέσεις σε συνάλλαγμα, άσχετα αν αφορούν κεφάλαια ή τόκους, καταχωρούνται στην κίνηση κεφαλαίων (βλέπε παρακάτω).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Χρεωστική εγγραφή (κατηγορίες 16 και 20) ανάλογη με την περίπτωση των τόκων (πίστωση).

2.2.2. Μερίσματα και κέρδη:

α) Πίστωση

Περιλαμβάνει πάσης μορφής κέρδη και μερίσματα από περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν στο εξωτερικό μόνιμο κάτοικοι Ελλάδας.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Περιλαμβάνεται στην κατηγορία 13. Λοιπά εισοδήματα άμεσων επενδύσεων: πίστωση.

β) Χρέωση

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει το εισόδημα από άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Περιλαμβάνεται στην κατηγορία 14. Λοιπά εισοδήματα άμεσων επενδύσεων: χρέωση.

2.3. Μονομερείς μεταβιβάσεις

2.3.1. Μονομερείς μεταβιβάσεις:

α) Πίστωση

Οι μεταβιβάσεις του ιδιωτικού τομέα περιλαμβάνουν τις παρακάτω κατηγορίες:

(1) Εμβάσματα μεταναστών:

Στην κατηγορία αυτή καταχωρούνται τα εμβάσματα σε ξένο συνάλλαγμα μεταναστών ελληνικής καταγωγής (πχ. εργάτες στη δυτική Ευρώπη ή ομογενείς γενικά). Τα εμβάσματα αυτά αποσκοπούν στην οικονομική ενίσχυση των οικογενειών των μεταναστών ή άλλων προσώπων. Επίσης, περιλαμβάνονται και οι μεταβιβάσεις κληρονομιών από το εξωτερικό σε δικαιούχους στην Ελλάδα. Δεν περιλαμβάνονται όμως μεταβιβάσεις κεφαλαίων (πχ. για την αγορά ακινήτων ή για άλλες άμεσες επενδύσεις) που γίνονται για λογαριασμό των ελλήνων μεταναστών, οι οποίες καταχωρούνται στις σχετικές κατηγορίες της κίνησης κεφαλαίων.

Τα εμβάσματα μεταναστών περιλαμβάνουν επίσης αναλήψεις σε δραχμές (σύμφωνα με το κριτήριο της αμετάκλητης συναλλαγής) από τις καταθέσεις σε ξένο συνάλλαγμα που τηρούνται σε τράπεζες στην Ελλάδα από έλληνες μετανάστες. Η εισροή όμως καταθέσεων μεταναστών σε συνάλλαγμα καταχωρείται στην κίνηση κεφαλαίων επειδή υπάρχει και η περίπτωση εκροής σε συνάλλαγμα και έτσι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι αμετάκλητη συναλλαγή.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 35. Εμβάσματα εργατών: πίστωση.

(2) Συντάξεις:

Περιλαμβάνει τις δραχμοποιούμενες πληρωμές σε συνάλλαγμα συντάξεων από το εξωτερικό σε έλληνες και ξένους δικαιούχους στην Ελλάδα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 37. Λοιπές μεταβιβάσεις ιδιωτικού τομέα: πίστωση.

(3) *Λοιπές μεταβιβάσεις ιδιωτών:*

Περιλαμβάνει τις δωρεές σε συνάλλαγμα που χορηγούνται στο δημόσιο τομέα της Ελλάδας, καθώς και την κατηγορία «βοήθεια, επανορθώσεις, αποζημιώσεις».

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 39. Διακυβερνητικές μεταβιβάσεις: πίστωση.

(4) *Μεταβιβάσεις ΕΟΚ:*

Περιλαμβάνει τις καθαρές μη δανειακές εισπράξεις σε συνάλλαγμα από τα διάφορα ταμεία της ΕΟΚ (πχ. επιδοτήσεις αγροτικών προϊόντων, Ευρωπαϊκό Πε-

ριφερειακό Ταμείο) που προβλέπονται από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Δεν υπάρχει χρεωστική εγγραφή για τις μεταβιβάσεις ΕΟΚ επειδή οι πληρωμές της χώρας στα κοινοτικά ταμεία γίνονται μέσω λογιστικών εγγραφών στην Ελλάδα και έτσι δεν πραγματοποιείται εκροή συναλλάγματος.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 39. Διακυβερνητικές μεταβιβάσεις: πίστωση.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει κυρίως τις πληρωμές συντάξεων για Έλληνες που κατοικούν στο εξωτερικό.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 34. Μεταβιβάσεις μεταναστών: χρέωση.

Κεφάλαιο 3 — Κίνηση κεφαλαίων: Ορισμοί και περιεχόμενα της ελληνικής ονοματολογίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εισροή ιδιωτικών κεφαλαίων, κατά τη μεταπολεμική περίοδο, χρηματοδότησε το μεγαλύτερο μέρος του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών και αρκετά μάλιστα χρόνια υπερκάλυψε το έλλειμμα. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, το μεγαλύτερο μέρος αυτής της εισροής αποτελείται από καταθέσεις σε συνάλλαγμα και κεφάλαια για αγορά ακινήτων, που προέρχονται από Έλληνες ναυτικούς και Έλληνες που ζούν στο εξωτερικό. Τα κεφάλαια αυτά δραχμοποιούνται στο μεγαλύτερο μέρος τους (το σύνολο των κεφαλαίων για αγορά ακινήτων και το μεγαλύτερο μέρος των καταθέσεων) και δημιουργούν περιορισμένες συναλλαγματικές υποχρεώσεις. Επιπλέον τα κεφάλαια αυτά, στην έκταση που δραχμοποιούνται, μπορούν να θεωρηθούν ότι ικανοποιούν το κριτήριο της αμετάκλητης συναλλαγής και να χαρακτηρισθούν σαν οιοει μεταβιβάσεις. Αυτή η ιδιαιτερότητα της σύνθεσης της εισροής ιδιωτικών κεφαλαίων είναι ένα άλλο βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών.

Τα στατιστικά στοιχεία της κίνησης κεφαλαίων του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών συγκεντρώνονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και δημοσιεύονται στο μηνιαίο στατιστικό δελτίο της, σε δύο βασικά μορφές: μια «συνοπτική» και μια πιο «αναλυτική».

(α) Στη «Συνοπτική εμφάνιση του ισοζυγίου πληρωμών» (πίνακας 37) τα στοιχεία της κίνησης κεφαλαίων ταξινομούνται κατά τομέα (ιδιωτικό και δημόσιο). Μερικές από τις κατηγορίες της κίνησης κεφαλαίων εμφανίζουν την καθαρή κίνηση, ενώ άλλες την ακαθάριστη.

Οι επιμέρους κατηγορίες κεφαλαίων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα είναι:

Ιδιωτικός τομέας

- Επιχειρηματικά κεφάλαια (κατά ένα μέρος καθαρή και κατά άλλο μέρος ακαθάριστη κίνηση)
- Αγορά ακινήτων (ακαθάριστη κίνηση)
- Δάνεια εμπορικών τραπεζών (ακαθάριστη κίνηση)
- Καταθέσεις (καθαρή κίνηση)
- Εμπορικές πιστώσεις (καθαρή κίνηση)
- Λοιπά (καθαρή κίνηση)
- Χρεολύσια

Δημόσιος τομέας

- Τράπεζα της Ελλάδος (μακροπρόθεσμα: ακαθάριστη κίνηση, βραχυπρόθεσμα: καθαρή κίνηση)
- Κεντρική διοίκηση (ακαθάριστη κίνηση)
- Δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί (ακαθάριστη κίνηση)
- Εμπορικές πιστώσεις (καθαρή κίνηση)
- Χρεολύσια

Επιπλέον υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για την κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων από το ΔΝΤ, τακτοποιητέα στοιχεία και τις μεταβολές των συναλλαγματικών διαθεσίμων, των πιστώσεων του ΔΝΤ και των διμερών διακανονισμών (Clearings).

(β) Στην αναλυτική παρουσίαση του πίνακα 42, όπου ακολουθούνται οι οδηγίες του ΔΝΤ, τα κονδύλια της κίνησης κεφαλαίων ταξινομούνται όχι μόνο κατά τομέα, αλλά και ανάλογα με τη χρονική διάρκεια των συναλλαγών (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα). Επιπλέον στον πίνακα αυτό, υπάρχουν στοιχεία

πίστωσης και χρέωσης για κάθε κατηγορία. Περίληψη του πίνακα 42 είναι ο πίνακας 38 (Βασικά συνολικά μεγέθη του ισοζυγίου πληρωμών), όπου εμφανίζονται οι βασικότερες κατηγορίες της κίνησης κεφαλαίων, καθώς και των τρεχουσών συναλλαγών.

Οι κατηγορίες όπως εμφανίζονται και στους δύο πίνακες είναι:

Μακροπρόθεσμα κεφάλαια

- Ιδιωτών
- Δημοσίου
- Εμπορικές πιστώσεις

Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια

- Εμπορικές πιστώσεις
- Τακτοποιητέα στοιχεία

Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων

- Τράπεζα της Ελλάδος
- ΑΤΕ¹ — ΕΤΒΑ²
- Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα

Κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων

Η παρουσίαση που ακολουθεί βασίζεται στον πίνακα 42 που είναι ο περισσότερο αναλυτικός πίνακας της κίνησης κεφαλαίων του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών. Η αντιστοιχία μεταξύ της ονοματολογίας του πίνακα 42 και των πινάκων 37 και 38 δίνεται σε πίνακα στο τέλος του κεφαλαίου.

1. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Τα κεφάλαια που περιλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή εισάγονται με αρχική λήξη μεγαλύτερη από ένα χρόνο ή χωρίς καθορισμένη λήξη. Υπάρχουν δύο υποκατηγορίες: ιδιωτικός τομέας και δημόσιος

τομέας. Μια τρίτη υποκατηγορία περιλαμβάνει τις εμπορικές πιστώσεις, οι οποίες λόγω έλλειψης σχετικών πληροφοριών, δεν μπορούν να διαχωρισθούν σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

1.1. Ιδιωτικός τομέας

Περιλαμβάνει τα παρακάτω κονδύλια:

1.1.1. Επιχειρηματικά κεφάλαια βάσει του ΝΔ 2687/53

α. Πίστωση

Περιλαμβάνονται κεφάλαια εξωτερικού που εισάγονται από ιδιωτικές επιχειρήσεις ή ιδιώτες είτε για απευθείας επενδύσεις ή για κεφάλαια κίνησης με την έγκριση του δημοσίου και σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΝΔ 2687/53. Το νομοθετικό αυτό διάταγμα είναι ο βασικός νόμος που αφορά τις επενδύσεις και την προστασία κεφαλαίων του εξωτερικού και καθορίζει τους όρους, τις υποχρεώσεις και τα κίνητρα για την εισαγωγή κεφαλαίων για παραγωγικές επενδύσεις στην Ελλάδα. Τα κεφάλαια που εισάγονται από το εξωτερικό με οποιαδήποτε μορφή, (ίδια ή δανειακά κεφάλαια σε συνάλλαγμα, μηχανήματα και υλικά, εφευρέσεις, τεχνικές μέθοδοι καθώς και εμπορικά και βιομηχανικά σήματα) καταχωρούνται σαν εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό σύμφωνα με το διάταγμα αυτό.

Σημειώνεται ότι εμπορικά πλοία με ολική χωρητικότητα πάνω από 1500 κόρους που αγοράζονται με ελεύθερο συνάλλαγμα και εισάγονται για εγγραφή στα ελληνικά νηολόγια υπάγονται στις διατάξεις του ΝΔ 2687/53, αλλά η αξία τους δεν καταχωρείται στην κίνηση κεφαλαίων του ισοζυγίου πληρωμών.

Διαχωρισμός των επιχειρηματικών κεφαλαίων βάσει του ΝΔ 2687/53 σε άμεσες επενδύσεις και κεφάλαια κίνησης των επιχειρήσεων δεν είναι δυνατό να γίνει λόγω έλλειψης σχετικών πληροφοριών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 51. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια.

¹ ΑΤΕ: Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος.

² ΕΤΒΑ: Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης.

β. Χρέωση

Περιλαμβάνονται πληρωμές χρεολυσίων δανείων με βάση το ΝΔ 2687/53.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 82. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: Εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

1.1.2. Λοιπά επιχειρηματικά κεφάλαια**α. Πίστωση**

Περιλαμβάνεται η εισροή κεφαλαίων και δανείων εκτός από εκείνα που εισάγονται σύμφωνα με το ΝΔ 2687/53 από ελληνικές ή ξένες επιχειρήσεις που βρίσκονται στην Ελλάδα και προορίζονται για άμεσες επενδύσεις ή για κεφάλαια κίνησης. Τα κεφάλαια αυτά καταχωρούνται ξεχωριστά λόγω των διαφορετικών όρων που καθορίζουν την εισαγωγή τους.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 81. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: Αναλήψεις λοιπών δανείων.

β. Χρέωση

Περιλαμβάνονται πληρωμές χρεολυσίων δανείων άλλων εκτός από εκείνα που εισάγονται σύμφωνα με το ΝΔ 2687/53

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 82. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: Εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

1.1.3. Κεφάλαια για αγορά ακινήτων**α. Πίστωση**

Περιλαμβάνεται:

(I) Το συνάλλαγμα που εισάγεται από ιδιώτες μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού (αλλοδαπούς ή έλληνες ομογενείς) με σκοπό να επενδυθεί σε ακίνητα.

(II) Το συνάλλαγμα που εισάγεται από έλληνες υπηκόους κατοίκους του εξωτερικού και ναυτικούς και δραχμοποιείται

από τον ειδικό λογαριασμό καταθέσεων Στεγαστικού Ταμειυτηρίου σε συνάλλαγμα για μελλοντική αγορά ακινήτων.

Η εισαγωγή κεφαλαίων για επενδύσεις σε ακίνητα αποτελεί στην ουσία αμετάκλητη μεταβίβαση (δεν υπάρχει χρέωση). Αυτό συμβαίνει γιατί, σύμφωνα με το νομικό καθεστώς που ισχύει μέχρι σήμερα, δεν επιτρέπεται η ελεύθερη επανεξαγωγή των κεφαλαίων που προέρχονται από την πώληση του ακινήτου στην Ελλάδα ακόμα και αν το ακίνητο είχε αγοραστεί με κεφάλαια του εξωτερικού. Στην περίπτωση που θα υπάρξει αλλαγή του νομικού αυτού καθεστώτος, θα προστεθεί ανάλογη χρεωστική εγγραφή της κατηγορίας αυτής στο ισοζύγιο πληρωμών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 49: Άμεσες επενδύσεις: Μετοχικό κεφάλαιο.

1.1.4. Λοιπά ιδιωτικά μακροπρόθεσμα κεφάλαια**α. Πίστωση**

Περιλαμβάνει την εισροή από το εξωτερικό των κεφαλαίων εκείνων που δεν μπορούν να καταχωρηθούν σε συγκεκριμένες κατηγορίες της κίνησης κεφαλαίων.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 83. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: Λοιπές υποχρεώσεις.

β. Χρέωση

Περιλαμβάνει την εκροή στο εξωτερικό κεφαλαίων που δεν μπορούν να καταχωρηθούν σε συγκεκριμένες κατηγορίες της κίνησης κεφαλαίων.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 83. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: Λοιπές υποχρεώσεις.

1.2. Δημόσιος τομέας

Σ' αυτή τη γενική κατηγορία περιλαμβάνονται κεφάλαια που προέρχονται από δάνεια σε συνάλλαγμα που συνάπτονται απευθείας από την κεντρική διοίκηση και τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς

εκτός από την Τράπεζα της Ελλάδος και τις άλλες κρατικές τράπεζες. Στους ξένους δανειοδότες περιλαμβάνονται διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί, κυβερνήσεις, τράπεζες και ιδιωτικοί οργανισμοί.

1.2.1. Κεντρική διοίκηση

α) Πίστωση

Περιλαμβάνει δάνεια που συνάπτονται απευθείας από την κεντρική διοίκηση.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 66. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα: αναλήψεις λοιπών δανείων.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει πληρωμές χρεολυσίων των δανείων που έχουν συναφθεί απευθείας από την κεντρική διοίκηση.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 67. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα: εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

1.2.2. Δημόσιες επιχειρήσεις

α) Πίστωση

Περιλαμβάνει δάνεια που συνάπτονται από δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς όπως η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), η Ολυμπιακή Αεροπορία (ΟΑ), ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) και άλλες.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 81. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: αναλήψεις λοιπών δανείων.

β) Χρέωση

Πληρωμές χρεολυσίων δανείων σε ξένο συνάλλαγμα που έχουν συναφθεί από τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 82. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

1.3. Εμπορικές πιστώσεις

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι εμπορικές πιστώσεις με διάρκεια μεγαλύτερη από ένα χρόνο. Ειδικότερα, σ' αυτή την κατηγορία καταγράφεται η καθαρή, θετική ή αρνητική, μεταβολή του υπολοίπου των εμπορικών πιστώσεων. Διαχωρισμός των μακροπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων κατά φορέα, ιδιωτικό και δημόσιο, δεν είναι δυνατός, λόγω έλλειψης σχετικών πληροφοριών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Δεν αναφέρονται στην ταξινόμηση του ΔΝΤ σαν καθαρή μεταβολή. Αποδοχές και εξοφλήσεις των εμπορικών πιστώσεων ταξινομούνται σαν μέρος των κατηγοριών 81 και 82. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: αναλήψεις και εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

2. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Σ' αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται οι εμπορικές πιστώσεις με χρονική διάρκεια μέχρι και δώδεκα μήνες και τα τακτοποιητέα στοιχεία.

2.1. Εμπορικές πιστώσεις

Περιλαμβάνονται οι βραχυπρόθεσμες εμπορικές πιστώσεις. Όπως έχει ήδη αναφερθεί σ' αυτή την κατηγορία καταγράφεται η καθαρή, θετική ή αρνητική μεταβολή του υπολοίπου των εμπορικών πιστώσεων. Επίσης, διαχωρισμός των βραχυπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα δεν είναι δυνατός, λόγω έλλειψης σχετικών πληροφοριών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Τμήμα της κατηγορίας 96. Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: λοιπά δάνεια.

2.2. Τακτοποιητέα στοιχεία

Το κονδύλι αυτό εξισορροπεί τη διαφορά μεταξύ του λογιστικού αποτελέσματος του ισοζυγίου πληρωμών και της μεταβολής των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ίδιας περιόδου. Η διαφορά αυτή προκύπτει συνήθως από λάθη ή και παραλήψεις κατά την καταχώρηση και ταξινόμηση των στατιστικών στοιχείων, καθώς και από τους πιθανούς ετεροχρονισμούς μεταξύ του διακανονισμού μιας συναλλαγής και της καταγραφής του στο ισοζύγιο πληρωμών.

Επίσης τα τακτοποιητέα στοιχεία επηρεάζονται από τις διαφορές που προκύπτουν κατά την αποτίμηση των διαφόρων κονδυλίων του ισοζυγίου πληρωμών. Συγκεκριμένα οι διαφορές από την αποτίμηση οφείλονται στο ότι τα διάφορα κονδύλια υπολογίζονται με βάση τις τρέχουσες ισοτιμίες ενώ τα συναλλαγματικά διαθέσιμα με τις ισοτιμίες της τελευταίας μέρας του μήνα. Αυτό σημαίνει ότι ακόμα και στην περίπτωση που τα συναλλαγματικά διαθέσιμα στα επιμέρους νομίσματα παρέμειναν αμετάβλητα, η αποτίμησή τους σε δολάρια ΗΠΑ μπορεί να εμφανίσει διαφορές λόγω της μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ των δύο χρονικών στιγμών που γίνεται η αποτίμηση.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 112. Τακτοποιητέα στοιχεία.

3. ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις μεταβιβάσεις κεφαλαίων της Τράπεζας Ελλάδος, των εμπορικών τραπεζών και των ειδικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

3.1. Τράπεζα της Ελλάδος

3.1.1. Μακροπρόθεσμα

α) Πίστωση

Περιλαμβάνει την εισροή κεφαλαίων υπό μορφή μακροπρόθεσμων δανείων σε

συνάλλαγμα που συνάπτονται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Στην πράξη, όλα αυτά τα δάνεια συνάπτονται για λογαριασμό της κεντρικής διοίκησης.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 66. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα: αναλήψεις λοιπών δανείων.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει τις αποπληρωμές των δανείων που έχουν συναφθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 67. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα: εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

3.1.2. Βραχυπρόθεσμα

Περιλαμβάνεται η βραχυπρόθεσμη καθαρή κίνηση κεφαλαίων της Τράπεζας της Ελλάδος (πχ. πιστωτικές διευκολύνσεις).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Τμήμα της κατηγορίας 88. Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα: λοιπές υποχρεώσεις.

3.2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΒΑ)

3.2.1. Μακροπρόθεσμα

α) Πίστωση

Περιλαμβάνει κεφάλαια εισαγόμενα υπό μορφή μακροπρόθεσμων δανείων σε συνάλλαγμα που συνάπτονται από την Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΕΤΒΑ). Η ΕΤΒΑ είναι κρατικό, πιστωτικό ίδρυμα, του οποίου η κυριότερη δραστηριότητα είναι η προώθηση της βιομηχανικής ανάπτυξης, με τη χρηματοδότηση και τη συμμετοχή σε συγκεκριμένα αναπτυξιακά προγράμματα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Τμήμα της κατηγορίας 81. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομών: αναλήψεις λοιπών δανείων.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει τις αποπληρωμές των δανείων που έχουν συναφθεί από την ΕΤΒΑ.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Τμήμα της κατηγορίας 82. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

3.3. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (ΑΤΕ)**3.3.1. Μακροπρόθεσμα****α) Πίστωση**

Περιλαμβάνεται η εισροή δανείων σε συνάλλαγμα τα οποία συνάπτονται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (ΑΤΕ). Η ΑΤΕ είναι ένα ακόμη ειδικό κρατικό πιστωτικό ίδρυμα που ασχολείται με τη χρηματοδότηση του αγροτικού τομέα της οικονομίας και των αγροτικών βιομηχανιών.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 81. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: αναλήψεις λοιπών δανείων.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει τα χρεολύσια των δανείων που έχει συνάψει η ΑΤΕ.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 82. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων: εξοφλήσεις λοιπών δανείων.

3.4. Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα**3.4.1. Μακροπρόθεσμα****α) Πίστωση**

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει εισροή κεφαλαίων υπό μορφή μακροπρόθεσμων δανείων σε συνάλλαγμα που συνάπτονται από τις εμπορικές τράπεζες και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Τμήμα της κατηγορίας 76. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις εμπορικών τραπεζών.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει τα χρεολύσια των δανείων που έχουν συναφθεί από τις εμπορικές τράπεζες και τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 76. Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια εμπορικών τραπεζών: λοιπές υποχρεώσεις.

3.4.2. Βραχυπρόθεσμα**α) Πίστωση**

Περιλαμβάνονται οι παρακάτω κατηγορίες καταθέσεων σε συνάλλαγμα:

- (i) Καταθέσεις που γίνονται από έλληνες μόνιμους κατοίκους εξωτερικού καθώς και από έλληνες ναυτικούς. Εκτός από τις καταθέσεις ταμιευτηρίου και προθεσμίας περιλαμβάνονται και οι καταθέσεις στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος με σκοπό την αγορά ακινήτων (Στεγαστικό Ταμιευτήριο).
- (ii) Καταθέσεις που γίνονται από μόνιμους κατοίκους εσωτερικού, εφόσον τα ποσά του συναλλάγματος εισάγονται στην Ελλάδα με μορφή εμβάσματος, τραπεζικής επιταγής ή γενικότερα συναλλάγματος που δηλώνεται κατά την εισαγωγή του στη χώρα και προέρχεται είτε από παροχή υπηρεσιών στο εξωτερικό είτε από άλλη νόμιμη αιτία (δωρεές, προίκες, κλπ.).
- (iii) Καταθέσεις που γίνονται από μόνιμους κατοίκους εσωτερικού (φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) σύμφωνα με τις διατάξεις της 232/1983 Πράξης του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Σύμφωνα με την Πράξη αυτή, οι μόνιμοι κάτοικοι εσωτερικού μπορούν να τηρούν προθεσμιακούς λογαριασμούς σε

Αντιστοιχία μεταξύ κατηγοριών της κίνησης κεφαλαίων του πίνακα 37 και των πινάκων 38 και 42 του Μηνιαίου Στατιστικού Δελτίου της Τράπεζας της Ελλάδος

Πίνακας 37: Συνοπτική παρουσίαση του ισοζυγίου πληρωμών		Αντίστοιχες επικεφαλίδες του πίνακα 42: «Ανάλυση κίνησης κεφαλαίων»			
		Χρέωση		Πίστωση	
κατηγορία	1980 (σε εκατ. δολ.ΗΠΑ)	κατηγορία	1980 (σε εκατ.δολ. ΗΠΑ)	κατηγορία	1980 (σε εκατ. δολ.ΗΠΑ)
Κίνηση κεφαλαίων (καθολή)	2 296,0	Σύνολο	2 581,6	Σύνολο εκτός τακτοποιητέων στοιχείων	4 877,6 (4 892,4-14,8)
Ιδιωτικές τομέας	1 548,7				
- Επιχειρηματικά κεφάλαια	502,4			1. Μακροπρόθεσμα κεφάλαια α. Ιδιωτών 1. Επιχειρηματικά βάσει ΝΔ 2687/53 2. Λοιπά επιχειρηματικά	74,0 428,4
- Αγορά ακινήτων	599,0			3. Αγορά ακινήτων	599,0
- Δάνεια εμπορικών τραπεζών	77,7	III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων δ. Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα		III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων δ. Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα 1. Μακροπρόθεσμα	77,7
- Καταθέσεις	115,7	2. Βραχυπρόθεσμα	1 906,7	2. Βραχυπρόθεσμα	2 022,4
- Εμπορικές πιστώσεις	328,1	Εμπορικές πιστώσεις (1)	...	Εμπορικές πιστώσεις (1)	...
- Λοιπά	16,4	1. Μακροπρόθεσμα κεφάλαια α. Ιδιωτών 4. Λοιπά	74,3	1. Μακροπρόθεσμα κεφάλαια α. Ιδιωτών 4. Λοιπά	90,7
- Χρεολύσια	-92,6	1. Επιχειρηματικά βάσει ΝΔ 2687/53 2. Λοιπά επιχειρηματικά III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων δ. Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα 4. Μακροπρόθεσμα	36,5 21,8 34,3		

Δημόσιος τομέας	723,8				
- Τράπεζα της Ελλάδος	748,6	α. Τράπεζα της Ελλάδος 2. Βραχυπρόθεσμο	101,4	III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων α. Τράπεζα της Ελλάδος 1. Μακροπρόθεσμο 2. Βραχυπρόθεσμο	850,0
- Κεντρική Διοίκηση	44,4			I. Μακροπρόθεσμο κεφάλαια β. Δημόσιου 1. Κεντρική Διοίκηση	44,4
- Δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί	354,4			2. Δημόσιες Επιχειρήσεις (ΔΕΗ) (ΟΤΕ) (Λοιπές) III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων β. ΕΤΒΑ (Μακροπρόθεσμο) β. ΑΤΕ (Μακροπρόθεσμο)	202,5 (189,0) (4,5) (9,0) 122,5 29,4
- Εμπορικές πιστώσεις	-17,0	Εμπορικές πιστώσεις (¹)	...	Εμπορικές πιστώσεις (¹)	...
- Χρεολύσιο	-406,6	I. Μακροπρόθεσμο κεφάλαια β. Δημόσιου 1. Κεντρική Διοίκηση 2. Δημόσιες επιχειρήσεις III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων α. Τράπεζα της Ελλάδος 1. Μακροπρόθεσμο β. ΕΤΒΑ (Μακροπρόθεσμο) γ. ΑΤΕ (Μακροπρόθεσμο)	138,4 94,5 173,3 0,4 -		
Κατανομή ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων	25,5			IV. Κατανομή ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων II. Βραχυπρόθεσμο κεφάλαια β. Τακτοποιητέα στοιχεία	25,5
Τακτοποιητέα στοιχεία	14,8				14,8

(¹) Αναφέρεται η καθαρή κίνησή τους. Διαχωρισμός των εμπορικών πιστώσεων σε ιδιωτικό και δημόσιο φορέα δεν είναι δυνατός λόγω έλλειψης σχετικών πληροφοριών.

... Δεν είναι διαθέσιμα τα στοιχεία.

- Μηδέν ή ασήμαντα ποσά.

συνάλλαγμα χωρίς να χρειάζεται να δώσουν οποιαδήποτε πληροφορία για την προέλευσή του. Ειδικά στην περίπτωση των ξένων τραπεζογραμμμάτων που δεν είχαν δηλωθεί υπήρξε δυνατότητα κατάθεσής τους μόνο για την περίοδο από 28 Ιουνίου 1983 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1983. Μετά από αυτή την περίοδο τα ξένα τραπεζογραμμμάτια κατατίθενται μόνον εφόσον έχουν δηλωθεί κατά την εισαγωγή τους στη χώρα.

- (IV) Καταθέσεις σε δραχμές μετατρέψιμες. Μόνιμοι κάτοικοι της αλλοδαπής ή νομικά πρόσωπα αλλοδαπής μπορούν ν' ανοίγουν λογαριασμούς όψεως σε δραχμές μετατρέψιμες για την πληρωμή διαφόρων ελληνικών υπηρεσιών και προϊόντων (πληρωμές τουριστικών πρακτορείων για έξοδα ξενοδοχείων, εμβάσματα πληρωμάτων, πληρωμή εξαγόμενων αγαθών, κλπ.), καθώς και για τη μεταφορά εμβασμάτων ελληνων εργαζόμενων στο εξωτερικό.
- (V) Καταθέσεις με βάση το ΝΔ 2687/53. Το νομοθετικό αυτό διάταγμα επιτρέπει στις τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα να δέχονται προθεσμιακές καταθέσεις σε συνάλλαγμα (με διάρκεια όχι μικρότερη από 6 μήνες) από φυσικά πρόσωπα έλληνες ή ξένους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού ή και νομικά πρόσωπα με έδρα το εξωτερικό. Σημειώνεται ότι πριν το 1978 αυτή η κατηγορία καταθέσεων συμπεριλαμβανόταν στα «λοιπά» μακροπρόθεσμα κεφάλαια (βλέπε κεφάλαιο 3, τμήμα 1.4.1).

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 92. Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια εμπορικών τραπεζών: λοιπές υποχρεώσεις.

β) Χρέωση

Περιλαμβάνει αναλήψεις σε συνάλλαγμα και σε δραχμές από όλες τις κατηγορίες καταθέσεων σε συνάλλαγμα που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Οι αναλήψεις σε δραχμές επειδή ικανοποιούν το κριτήριο της αμετάκλητης συναλλαγής καταγρά-

φονται στα αντίστοιχα μεγέθη των άδηλων εισπράξεων, καθώς και στην κίνηση κεφαλαίων όταν αναφέρονται σε ακίνητα.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Μέρος της κατηγορίας 92. Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια εμπορικών τραπεζών: λοιπές υποχρεώσεις.

4. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΡΑΒΗΚΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Περιλαμβάνει το μερίδιο της Ελλάδας κατά τις περιοδικές κατανομές των ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων που γίνονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Κατηγορία 102. Μερίδιο κατανομής ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων.

5. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

Στους πίνακες του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών εμφανίζονται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα που κατέχει η Τράπεζα της Ελλάδος. Η κεντρική διοίκηση δεν διατηρεί συναλλαγματικά διαθέσιμα, ενώ οι εμπορικές τράπεζες και λοιποί πιστωτικοί οργανισμοί που λειτουργούν στην Ελλάδα υποχρεούνται να εκχωρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος το σύνολο σχεδόν του συναλλάγματος που συγκεντρώνουν σύμφωνα με τις ισχύουσες συναλλαγματικές διατάξεις. Πάντως, το μέρος του συναλλάγματος, που παραμένει στα πιστωτικά ιδρύματα, δεν περιλαμβάνεται στο μέγεθος των συναλλαγματικών διαθεσίμων, όπως αυτά εμφανίζονται στο ελληνικό ισοζύγιο πληρωμών.

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα αποτελούνται από τα διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος σε χρυσό, σε συνάλλαγμα και σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα, καθώς και από τη συναλλαγματική θέση της χώρας στο ΔΝΤ. Ο χρυσός αρχικά αποτιμάται σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (1 ουγγιά χρυσού = 35 μονάδες ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων). Στη συνέχεια, ο χρυσός και το συνάλλαγμα μετατρέπονται σε δολά-

ρια με βάση τις ισοτιμίες, τόσο των ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων όσο και των νομισμάτων της τελευταίας ημέρας του μήνα, όπως αυτές δημοσιεύονται από το ΔΝΤ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από τον Ιανουάριο 1982 άλλαξε ο τρόπος παρουσίασης των συναλλαγματικών διαθεσίμων, ώστε να ανταποκρίνεται στις σχετικές οδηγίες του ΔΝΤ (Balance of Payments Manual, fourth edition, IMF, 1977). Η διαφορά με το προηγούμενο σύστημα είναι ότι στην εμφάνιση των συναλλαγματικών διαθεσίμων πριν από τον Ιανουάριο 1982 δεν περιλαμβάνονταν τα ανοίγματα ενεργών πιστώσεων της Τράπεζας της Ελλάδος. Αναθεωρημένα ετήσια στοιχεία των συναλλαγματικών διαθεσίμων υπάρχουν διαθέσιμα από το 1975, ενώ μηνιαία στοιχεία από τον Ιανουάριο 1978.

Ταξινόμηση ΔΝΤ: Τα διαθέσιμα αναφέρονται στις κατηγορίες του ΔΝΤ για: νομισματικό χρυσό (κατηγορίες 98-100), ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (κατηγορίες 101-103), συναλλαγματική θέση στο ΔΝΤ (κατηγορίες 104-105), διαθέσιμα σε συνάλλαγμα (κατηγορίες 106-107), λοιπές απαιτήσεις (κατηγορίες 108-109) και πιστώσεις του ΔΝΤ (κατηγορίες 111-112).

Κεφάλαιο 4 — Αναλυτική παρουσίαση του ελληνικού ισοζυγίου πληρωμών

Με τα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών που δημοσιεύονται από την Τράπεζα Ελλάδος είναι δυνατόν να συνταχθούν αναλυτικά ισοζύγια σε διάφορες μορφές σύμφωνα με τις οδηγίες του ΔΝΤ (βλ. Balance of Payments Manual, 4th edition). Ειδικότερα η «Συνοπτική εμφάνιση του ισοζυγίου πληρωμών» παρέχει πληροφορίες για τα παρακάτω ισοζύγια: εμπορικό ισοζύγιο, ισοζύγιο άδηλων συναλλαγών, ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, κίνηση κεφαλαίων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα καθώς επίσης και τα τακτοποιητέα στοιχεία. Εξάλλου από άλλους πίνακες, που περιλαμβάνουν περισσότερο λεπτομερή στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών (πχ. μονομερείς μεταβιβάσεις, μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα κεφάλαια) είναι δυνατή η κατάρτιση μιας μορφής βασικού ισοζυγίου. Παρ'όλα αυτά πρέπει να τονίσουμε ότι ο διαχωρισμός σε διάφορες μορφές αναλυτικών ισοζυγίων αποτελεί απλώς μια προσέγγιση λόγω έλλειψης των απαιτούμενων λεπτομερών στατιστικών στοιχείων. Αυτό κυρίως ισχύει για το διαχωρισμό των κεφαλαίων σε μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα (πχ. καταθέσεις σε συνάλλαγμα και επιχειρηματικά κεφάλαια) καθώς επίσης και για τα τακτοποιητέα στοιχεία. Σημειώνεται ότι οι επιπτώσεις από τις μεταβολές των ισοτιμιών στα συναλλαγματικά διαθέσιμα δεν καταχωρούνται ξεχωριστά και έτσι επηρεάζεται ανάλογα το μέγεθος των τακτοποιητέων στοιχείων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιεύει διάφορες μορφές ισοζυγίου πληρωμών. Στη συνέχεια του κειμένου δίνεται για παράδειγμα μια από αυτές τις μορφές που χρησιμοποιείται περισσότερο στην Ελλάδα.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Εμπορικό ισοζύγιο

Εισαγωγές και εξαγωγές με καύσιμα και χωρίς καύσιμα.

Ισοζύγιο άδηλων συναλλαγών
Ύδηλοι πόροι και άδηλες πληρωμές.

Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Κίνηση κεφαλαίων

Ανάλυση σε διάφορες κατηγορίες εισροής κεφαλαίων και πληρωμών χρεολυσίων για τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα.

Κατανομή των SDR

Τακτοποιητέα στοιχεία

Ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών

Συναλλαγματικά διαθέσιμα (Μεταβολές)

Πιστώσεις ΔΝΤ (Μεταβολές)

Λογαριασμοί διμερών διακανονισμών (Clearings)

Η παραπάνω μορφή ισοζυγίου πληρωμών είναι ίδια με εκείνη που δίνεται στο παράρτημα Ι και επιτρέπει την κατάρτιση μιας μορφής βασικού ισοζυγίου (το αλγεβρικό άθροισμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, των χρεολυσίων, της εισροής ιδιωτικών κεφαλαίων και των τακτοποιητέων στοιχείων) που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ελληνική οικονομία, επειδή η εισροή ιδιωτικών κεφαλαίων κατά το μεγαλύτερο μέρος της αποτελείται από κεφάλαια Ελλήνων που ζουν στο εξωτερικό και στην ουσία αποτελούν μεταβιβάσεις.

Κεφάλαιο 5 — Γεωγραφική κατανομή

Σύμφωνα με τις οδηγίες που περιέχονται στα έντυπα υποδείγματα του ισοζυγίου πληρωμών, που αποστέλλονται από την Τράπεζα της Ελλάδος προς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα για συμπλήρωση κάθε μήνα, η γεωγραφική κατανομή πρέπει να γίνεται με βάση τη χώρα προέλευσης ή προορισμού του κονδυλίου που χρεώνεται ή πιστώνεται. Στην πραγματικότητα όμως δύσκολα ακολουθούνται οι οδηγίες αυτές της Τράπεζας της Ελλάδος ιδιαίτερα όσον αφορά τις άδηλες συναλλαγές και την κίνηση κεφαλαίων. Μεγάλα προβλήματα πχ. προκύπτουν όταν επιχειρείται η γεωγραφική κατανομή των «μεταφορών» δεδομένου ότι ο ελληνικός εμπορικός στόλος σχεδόν εξ ολοκλήρου απασχολείται με μεταφορές φορτίων για λογαριασμό τρίτων NON-LINER CROSS-TRADING και οι εισπράξεις του γίνονται συνήθως σε δολάρια ΗΠΑ Έτσι, για να ξεπεραστεί η δυσκολία αυτή, το μεγαλύτερο μέρος της πίστωσης των μεταφορών κατανέμεται στις «λοιπές χώρες».

Αποτέλεσμα των παραπάνω δυσχερειών είναι ότι η γεωγραφική κατανομή των στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών γίνεται κατά μεγάλο μέρος με βάση το νόμισμα στο οποίο έγινε η συναλλαγή. Το γεγονός αυτό ουσιαστικά μειώνει την αξιοπιστία της γεωγραφικής κατανομής των άδηλων συναλλαγών και της κίνησης κεφαλαίων. Γι'αυτό το λόγο, η Τράπεζα της Ελλάδος έπαψε να δημοσιεύει τη γεωγραφική κατανομή ολόκληρου του ισοζυγίου πληρωμών και από το 1979

δημοσιεύει τη γεωγραφική κατανομή μόνο του εμπορικού ισοζυγίου (βλ. πίνακα 43, «Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο», Τράπεζα της Ελλάδος). Η ομαδοποίηση των χωρών, για τα στοιχεία που υπάρχει γεωγραφική κατανομή, έχει γίνει ως εξής:

Χώρες ΟΟΣΑ

ΕΟΚ

Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες ΟΟΣΑ

Λοιπές χώρες ΟΟΣΑ

Χώρες ανατολικής Ευρώπης

Χώρες ΟΠΕΚ

Άλλες χώρες

Παρά τις επιφυλάξεις που υπάρχουν σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή για ολόκληρο το ισοζύγιο πληρωμών, η Τράπεζα της Ελλάδος εξακολουθεί να στέλνει στο Στατιστικό Γραφείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά στοιχεία σε ετήσια βάση.

Γεωγραφική κατανομή του εμπορικού ισοζυγίου με βάση την τελωνειακή στατιστική δημοσιεύεται και από την ΕΣΥΕ. Επίσης μια πλήρης σειρά μέχρι το 1980 γεωγραφικής κατανομής κατά προϊόν (μέχρι 3 ψηφία) έχει δημοσιευτεί στις σειρές Β και C της έκδοσης του ΟΟΣΑ «Trade by Commodities» και στοιχεία για τα χρόνια μετά το 1980 διατίθενται από τον ΟΟΣΑ σε ταινίες μηχανογράφησης.

Κεφάλαιο 6 — Σύγκριση της ταξινόμησης των εξωτερικών συναλλαγών στο ισοζύγιο πληρωμών με το ελληνικό σύστημα ταξινόμησης των εθνικών λογαριασμών

Η υπηρεσία Εθνικών Λογαριασμών της Ελλάδος καταρτίζει τους πίνακες του εξωτερικού τομέα, που χρησιμοποιούνται στο ελληνικό σύστημα εθνικών λογαριασμών, συγκεντρώνοντας στατιστικά στοιχεία από διάφορες πηγές (πχ. Τράπεζα Ελλάδος, ΕΣΥΕ, υπουργείο οικονομικών). Η αναλυτική παρουσίαση του περιγράμματος και των περιεχομένων των εξωτερικών συναλλαγών, όπως συγκεντρώνονται από την υπηρεσία Εθνικών Λογαριασμών, δίνεται στον πίνακα στο τέλος του κεφαλαίου.

1. Τα στατιστικά στοιχεία εξαγωγών και εισαγωγών βασίζονται στην τελωνειακή στατιστική όπως αυτή δημοσιεύεται από την ΕΣΥΕ.

(α) Τόσον οι εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές δίνονται FOB. Οι εισαγωγές, οι οποίες δημοσιεύονται από την ΕΣΥΕ CIF, μετατρέπονται σε FOB με ένα συντελεστή 9%, περίπου. Τα αντίστοιχα ποσά για ασφάλιστρα και ναύλους καταχωρούνται στις σχετικές κατηγορίες των άδηλων συναλλαγών.

Στις εξαγωγές και εισαγωγές περιλαμβάνεται ο στρατιωτικός εξοπλισμός καθώς και οι πωλήσεις ή αγορές, σε καθαρή βάση, του μη νομισματικού χρυσού με βάση στατιστικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος.

Επιπλέον στις εισαγωγές αγαθών, οι εθνικοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν: (I) την αγορά αεροσκαφών από την «Ολυμπιακή». Τα στοιχεία παρέχονται απευθείας από την Ολυμπιακή και (II) τις εισαγωγές αγαθών για χρήση στη λεγόμενη «ελεύθερη ζώνη» δηλ. σε περιοχές που δεν πληρώνονται δασμοί. Αυτά τα στατιστικά στοιχεία βασίζονται σε εκτιμήσεις της ΕΣΥΕ και δεν περιλαμβάνονται στο ισοζύγιο

πληρωμών που καταρτίζει η Τράπεζα της Ελλάδος επειδή δεν αποτελούν εκροή συναλλάγματος.

(β) Η χρησιμοποίηση από την υπηρεσία Εθνικών Λογαριασμών για το εμπορικό ισοζύγιο στατιστικών στοιχείων με βάση τις συναλλαγές και όχι με βάση τους διακανονισμούς που χρησιμοποιεί η Τράπεζα της Ελλάδος, δημιουργεί διαφορές τόσο στο επίπεδο όσο και στις μεταβολές των ροών του εμπορικού ισοζυγίου. Το πρόβλημα αυτό εξετάζεται αναλυτικότερα στο Παράρτημα III.

2. Τα στατιστικά στοιχεία των άδηλων συναλλαγών που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς στηρίζονται στα στοιχεία που δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος με δύο βασικές εξαιρέσεις: (I) Στη χρέωση των υπηρεσιών περιλαμβάνονται και τα ασφάλιστρα και οι ναύλοι που αντιστοιχούν στο συντελεστή του 9 % περίπου, ο οποίος χρησιμοποιείται για τη μετατροπή των εισαγωγών από CIF σε FOB. (II) Για τις μη δανειακές συναλλαγές με την ΕΟΚ χρησιμοποιούνται στατιστικά στοιχεία του υπουργείου οικονομικών.

Οι σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των στατιστικών στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών που δημοσιεύονται από τους Εθνικούς Λογαριασμούς, αφενός, και από την Τράπεζα της Ελλάδος, αφετέρου, προκύπτουν από:

(α) Τη διαφορετική τεχνική που χρησιμοποιείται για τη συγκέντρωση των δύο ειδών στοιχείων. Η μέθοδος αποτίμησης των στοιχείων που χρησιμοποιείται από την Τράπεζα της Ελλάδος έχει περιγραφεί στο πρώτο κεφάλαιο (1.4.). Η υπηρεσία Εθνικών Λογαριασμών, από την άλλη πλευρά, που συγκεντρώνει τριμηνιαίες σειρές, με-

τατρέπει τα στατιστικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος σε δραχμές με βάση τη μέση τιμή δραχμής-δολαρίου για ολόκληρο το τρίμηνο.

- (β) Τη χρησιμοποίηση στατιστικών στοιχείων για τις μη δανειακές συναλλαγές με την ΕΟΚ από το υπουργείο οικονομικών. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις περιλαμβάνουν τις «ακαθάριστες» μεταβιβάσεις από την ΕΟΚ (χρέωση-πίστωση) ενώ το αντίστοιχο κονδύλι της Τράπεζας της Ελλάδος είναι «καθαρό». Η διαφορά υπολογίζεται από μεταβιβάσεις από τον προϋπολογισμό του κράτους, οι οποίες όμως δεν αποτελούν εκροή συναλλαγματος.
- (γ) Μερικές αποκλίσεις από την πρακτική που ακολουθείται για την ταξινόμηση των υπηρεσιών και των μεταβιβάσεων

από την Τράπεζα της Ελλάδος. Στους εθνικούς λογαριασμούς οι εισπράξεις από «μεταφορές», πχ. χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: «μεταφορές», «εισοδήματα από επενδύσεις» και «αμοιβές εργαζομένων». Τα εμβάσματα των μεταναστών και οι μεταβιβάσεις της ΕΟΚ περιλαμβάνονται στην κατηγορία «Τρέχουσες μεταβιβάσεις» των Εθνικών Λογαριασμών και δεν αθροίζονται μαζί με τις «υπηρεσίες» όπως γίνεται συνήθως από την Τράπεζα της Ελλάδος. Εννοιολογικά, βέβαια, οι υπηρεσίες, οι μεταβιβάσεις και τα εισοδήματα από τον πίνακα «Διεθνών συναλλαγών» των Εθνικών Λογαριασμών αντιστοιχεί σε γενικές γραμμές με τις «άδηλες συναλλαγές» της Τράπεζας της Ελλάδος (με εξαίρεση τις μεταβιβάσεις της ΕΟΚ και του κονδυλίου «ασφάλιστρα και ναύλοι» που αφαιρείται από τις εισαγωγές).

**Πίνακας «Διεθνών Συναλλαγών», όπως καταρτίζεται
από το Ελληνικό Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών**

	Πηγή
1. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
1.1. Εξαγωγές αγαθών (FOB)	ΕΣΥΕ
Εξαγωγές εμπορευμάτων (FOB)	
Εξαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού και προμηθειών (αυτές οι κατηγορίες δεν περιλαμβάνονται στα στατιστικά στοιχεία της ΕΣΥΕ)	Τράπεζα της Ελλάδος
Πωλήσεις χρυσών νομισμάτων (καθαρές) από την Τράπεζα της Ελλάδος	Τράπεζα της Ελλάδος
1.2. Μεταφορές	
Ναύλοι	Τράπεζα της Ελλάδος
Ανεφοδιασμοί και επισκευές	Τράπεζα της Ελλάδος
Εισιτήρια επιβατών	Τράπεζα της Ελλάδος
1.3. Λοιπές υπηρεσίες	
Ασφάλιστρα	Τράπεζα της Ελλάδος
Προμήθειες αντιπροσώπων και ανταποκριτών	Τράπεζα της Ελλάδος
Κινηματογραφικά και υπηρεσίες τηλεόρασης	Τράπεζα της Ελλάδος
Τηλεπικοινωνίες, ταχυδρομεία	Τράπεζα της Ελλάδος
Λοιπές υπηρεσίες	Τράπεζα της Ελλάδος
Αναλήψεις από μετατρέψιμες καταθέσεις	Τράπεζα της Ελλάδος
2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΜΟΝΙΜΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ	
Τουρισμός	Τράπεζα της Ελλάδος
Δαπάνες ξένων αποστολών	Τράπεζα της Ελλάδος
Κυβερνητικές δαπάνες	Τράπεζα της Ελλάδος
Έργα υποδομής	Τράπεζα της Ελλάδος
3. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	
3.1. Εισοδήματα από επενδύσεις	
Τόκοι	Τράπεζα της Ελλάδος
Μερίσματα — Κέρδη	Τράπεζα της Ελλάδος
Εμβάσματα εφοπλιστών (συμπεριλαμβανομένης της φορολογίας)	Τράπεζα της Ελλάδος
3.2. Αμοιβές εργαζομένων	
Εμβάσματα ναυτικών	Τράπεζα της Ελλάδος
Εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία ναυτικών	Τράπεζα της Ελλάδος
Αμοιβές — Μισθοί	Τράπεζα της Ελλάδος
Σύνολο εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών και εισπράξεις από εισοδήματα = (1 + 2 + 3)	
4. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
4.1 Εισαγωγές αγαθών (FOB)	
Εισαγωγές εμπορευμάτων (FOB), εκτός από ποντοπόρα πλοία	ΕΣΥΕ
Εισαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού και προμηθειών	Τράπεζα της Ελλάδος
Εισαγωγές αεροσκαφών	Ολυμπιακή Αεροπορία
Εισαγωγές αγαθών για χρήση σε ελεύθερες ζώνες	ΕΣΥΕ
4.2. Μεταφορές	
Ναύλοι	ΕΣΥΕ
Προμήθειες και επισκευές	Τράπεζα της Ελλάδος
Εισιτήρια επιβατών	Τράπεζα της Ελλάδος
Λοιπά έξοδα εφοπλιστικών γραφείων	Τράπεζα της Ελλάδος

	Πηγή
4.3. Λοιπές υπηρεσίες	
Ασφάλιστρα Προμήθειες αντιπροσώπων και ανταποκριτών Κινηματογραφικά και υπηρεσίες τηλεόρασης Τηλεπικοινωνίες, ταχυδρομεία	Τράπεζα της Ελλάδος Τράπεζα της Ελλάδος Τράπεζα της Ελλάδος Τράπεζα της Ελλάδος
5. Δαπάνες στο εξωτερικό μόνιμων κατοίκων	
Ταξιδιωτικό γενικά (τουρισμός, εκπαίδευση και ιατρο- φαρμακευτική περίθαλψη) Κυβερνητικές δαπάνες (εκτός από τις μεταβιβάσεις σε λογαρια- σμό της κυβέρνησης για τις οποίες βλέπε κονδύλι 9). Έργα υποδομής	Τράπεζα της Ελλάδος Τράπεζα της Ελλάδος Τράπεζα της Ελλάδος
6. Εισοδηματικές πληρωμές	
6.1. Εισοδήματα από επενδύσεις	Τράπεζα της Ελλάδος
6.2. Αμοιβές εργαζομένων	
Αμοιβές μισθοί	Τράπεζα της Ελλάδος
7. Ισοζύγιο αγαθών, υπηρεσιών και εισοδήματος = (1 + 2 + 3) – (4 + 5 + 6)	
8. Τρέχουσες μεταβιβάσεις από το λοιπό κόσμο	
8.1. Προς το δημόσιο τομέα	
Δωρεές στο δημόσιο τομέα	Τράπεζα της Ελλάδος
8.2. Προς τον ιδιωτικό τομέα	
Εμβάσματα μεταναστών Συντάξεις Μεταβιβάσεις και επιχορηγήσεις από ΕΟΚ (πχ. Feoga)	Τράπεζα της Ελλάδος Τράπεζα της Ελλάδος Υπουργείο οικονομικών (Γενικό λογιστήριο)
9. Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς το λοιπό κόσμο	
Μεταβιβάσεις για λογαριασμό της κυβέρνησης που εξαιρούνται από το παραπάνω κονδύλι «5» Εισφορές στην ΕΟΚ Συντάξεις	Υπουργείο οικονομικών (Γενικό λογιστήριο) Υπουργείο οικονομικών (Γενικό λογιστήριο) Τράπεζα της Ελλάδος
10. Μεταβιβάσεις κεφαλαίων από το λοιπό κόσμο	
Μεταβιβάσεις από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης ΕΟΚ, ει- σφορές στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα Επανορθώσεις – Αποζημιώσεις UNRRA, Κυβέρνηση ΗΠΑ, κλπ.	Υπουργείο οικονομικών Διάφορες πηγές Διάφορες πηγές
11. Μεταβιβάσεις κεφαλαίων προς το λοιπό κόσμο	Διάφορες πηγές
12. Καθαρό αποτέλεσμα = 7 + (8 – 9) + (10 – 11)	

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί, υπουργείο εθνικής οικονομίας (δημοσιεύεται στον πίνακα 20 της ετήσιας έκδοσής τους «Εθνικοί Λογαριασμοί της Ελλάδος»)

Παράρτημα Ι — Ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδος, 1980

1.1. Ισοζύγιο πληρωμών*

(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)

Κατηγορία	1980
Εισαγωγές	10 903,4
Καύσιμα	2 982,2
Χωρίς καύσιμα	7 921,2
Εξαγωγές	4 093,9
Καύσιμα	248,4
Χωρίς καύσιμα	3 845,5
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-6 809,5
Άδηλοι πόροι	6 159,4
Ταξιδιωτικό	1 733,5
Μεταφορές	1 815,9
Μεταναστευτικά και εργατικά εμβάσματα	1 083,1
Τόκοι-μερίσματα-κέρδη	198,7
Αναλήψεις από μετατρέψιμες καταθέσεις	490,8
Λοιποί	837,4
ΕΟΚ	—
Άδηλες πληρωμές	1 566,0
Ταξιδιωτικό	309,1
Υπηρεσίες δημοσίου	151,2
Τόκοι-μερίσματα-κέρδη	465,8
Μεταφορές	265,7
Λοιπές	374,2
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΔΗΛΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	4 593,4
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	-2 216,1
ΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (καθαρή)	2 296,0
Ιδιωτικός τομέας	1 546,7
Επιχειρηματικά κεφάλαια	502,4
Για αγορά ακινήτων	599,0
Εμπορικές τράπεζες	77,7
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων	115,7
(Καταθέσεις ιδιωτών σε συνάλλαγμα)	(97,4)
Εμπορικές πιστώσεις	328,1
Λοιπά	16,4
Χρεολύσια	-92,6
Δημόσιος τομέας	749,3

— = Μηδέν ή ασήμαντο ποσό

* Προσωρινά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών δημοσιεύονται μηνιαία με αυτόν τον τύπο και σε φωτοαντίγραφο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Κατηγορία	1980
Κεντρική Τράπεζα	748,6
Κεντρική διοίκηση	44,4
Δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί	354,4
Εμπορικές πιστώσεις	-17,0
Κατανομή SDR	25,5
Χρεολύσια	-406,6
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΤΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	14,8
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	94,7
Μεταβολές:	
Πιστώσεις ΔΝΤ	109,1
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	-1,4
Λογαριασμοί clearing	-13,0
Ύψος στο τέλος περιόδου:	
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	1 517,0
Λογαριασμοί clearing	-6,3

1.2 Συνοπτική εμφάνιση του ισοζυγίου πληρωμών

(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)

Κατηγορία	1980
Εισαγωγές CIF	10 903,4
Ιδιωτών	7 907,9
Δημοσίου	2 995,5
Εξαγωγές FOB	4 093,9
Εμπορικό ισοζύγιο	-6 809,5
Άδηλοι πόροι (α)	6 159,4
Άδηλες πληρωμές	1 566,0
Ισοζύγιο άδηλων συναλλαγών	4 593,4
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-2 216,1
Κίνηση κεφαλαίων (καθαρή)	2 296,0
Ιδιωτικός τομέας	1 546,7
Επιχειρηματικά κεφάλαια (β)	502,4
Αγορά ακινήτων	599,0
Δάνεια εμπορικών τραπεζών	77,7
Καταθέσεις	115,7
Εμπορικές πιστώσεις	328,1
Λοιπά	16,4
Χρεολύσια	-92,6
Δημόσιος τομέας	723,8
Τράπεζα της Ελλάδος	748,6
Κεντρική διοίκηση	44,4
Δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί	354,4
Εμπορικές πιστώσεις	-17,0
Χρεολύσια	-406,6

(α) Περιλαμβάνονται οι μονομερείς μεταβιβάσεις.

(β) Κεφάλαια και δάνεια εισαγόμενα από ιδιωτικές επιχειρήσεις με ή χωρίς τη διαδικασία του ΝΔ 2687/53.

* Πίνακας 37 του Μηνιαίου Στατιστικού Δελτίου.

	1980
Κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων	25,5
Τακτοποιητέα στοιχεία	14,8
Ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών	94,7
Μεταβολές:	
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	-1,4
Πιστώσεις ΔΝΤ	109,1
Λογαριασμοί clearing	-13,0
Ύψος στο τέλος της περιόδου:	
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	1 517,0
Υπόλοιπα λογαριασμών clearing	-6,3
Εμπορικές πιστώσεις	1 713,5

1.3. — Βασικά συνολικά μεγέθη του ισοζυγίου πληρωμών *(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)*

Κατηγορία	1980	
	Χρέωση	Πίστωση
I. Τρέχουσες συναλλαγές		
α. Αγαθά και υπηρεσίες		
1. Αγαθά (α)	12 465,8	9 169,5
2. Υπηρεσίες	10 903,4	4 093,9
Καθαρό αποτέλεσμα (1 και 2)	1 562,4	5 075,6
β. Μονομερείς μεταβιβάσεις	3 296,3	—
3. Ιδιωτών	3,6	1 083,8
4. Δημοσίου	3,6	1 083,0
Καθαρό αποτέλεσμα (3 και 4)	—	0,8
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	—	1 080,2
II. Κίνηση κεφαλαίων	2 216,1	—
α. Μακροπρόθεσμα κεφάλαια	2 581,6	4 892,4
5. Ιδιωτών	365,5	1 487,7
5.1. Επιχειρηματικά	132,6	1 192,1
5.2. Αγορά ακινήτων	58,3	502,4
5.3. Λοιπά	—	599,0
6. Δημοσίου	74,3	90,7
6.1. Κεντρική διοίκηση	232,9	246,9
6.2. Δημόσιες επιχειρήσεις	138,4	44,4
7. Εμπορικές πιστώσεις	94,5	202,5
β. Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια (β)	—	48,7
γ. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων	—	277,2
	2 216,1	3 102,0

(α) Εξαγωγές FOB, εισαγωγές CIF. Δεν περιλαμβάνεται η εγγραφή πλοίων στα ελληνικά νηολόγια.

(β) Περιλαμβάνονται οι εμπορικές πιστώσεις και τα τακτοποιητέα στοιχεία.

* Πίνακας 38 του Μηνιαίου Στατιστικού Δελτίου.

Κατηγορία		
8. Τράπεζα της Ελλάδος	274,7	850,0
9. ΑΤΕ, ΕΤΒΑ	0,4	151,9
10. Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα	1 941,0	2 100,1
δ. Κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων Καθαρή εισροή κεφαλαίων	—	25,5
	—	2 310,8
Ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών	94,7	—
III. Μεταβολές		
11. Συναλλαγματικά διαθέσιμα	—	1,4
12. Πιστώσεις ΔΝΤ	109,1	—
13. Λογαριασμοί clearing	—	13,0

1.4. — Ανάλυση κίνησης κεφαλαίων

(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)

Κατηγορία	Χρέωση	Πίστωση
I. Μακροπρόθεσμα κεφάλαια	365,5	1 487,7
α. Ιδιωτών	132,6	1 192,1
1. Επιχειρηματικά βάσει ΝΔ 2687/53 (α)	36,5	74,0
2. Λοιπά επιχειρηματικά (β)	21,8	428,4
3. Αγορά ακινήτων	—	599,0
4. Λοιπά	74,3	90,7
β. Δημοσίου	232,9	246,9
1. Κεντρική διοίκηση	138,4	44,4
2. Δημόσιες επιχειρήσεις	94,5	202,5
ΔΕΗ	...	189,0
ΟΤΕ	...	4,5
Λοιπές	...	9,0
γ. Εμπορικές πιστώσεις (γ)	—	48,7
II. Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	—	277,2
α. Εμπορικές πιστώσεις	—	262,4
β. Τακτοποιητέα στοιχεία	—	14,8
III. Κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων	2 216,1	3 102,0
α. Τράπεζα της Ελλάδος	274,7	850,0
1. Μακροπρόθεσμα	173,3	850,0
2. Βραχυπρόθεσμα	101,4	—
β. ΕΤΒΑ (μακροπρόθεσμα)	0,4	122,5

(α) Κεφάλαια που εισάγονται από ιδιωτικές επιχειρήσεις σύμφωνα με τη διαδικασία του ΝΔ 2687/53. Δεν είναι δυνατό να γίνει διαχωρισμός των κεφαλαίων αυτών σε άμεσες επενδύσεις και κεφάλαια κίνησης των επιχειρήσεων.

(β) Κεφάλαια που εισάγονται από ιδιωτικές επιχειρήσεις εκτός της διαδικασίας του ΝΔ 2687/53. Και για τα κεφάλαια αυτά δεν είναι εφικτός ο διαχωρισμός σε άμεσες επενδύσεις και κεφάλαια κίνησης των επιχειρήσεων.

(γ) Δεν είναι δυνατό να γίνει διαχωρισμός των μακροπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων κατά φάρο.

* Πίνακας 42 του Μηνιαίου Στατιστικού Δελτίου.

γ. ΑΤΕ	...	29,4
1. Μακροπρόθεσμα	...	29,4
2. Βραχυπρόθεσμα	—	—
δ. Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα	1 941,0	2 100,1
1. Μακροπρόθεσμα	34,3	77,7
2. Βραχυπρόθεσμα (δ)	1 906,7	2 022,4
IV. Κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων	—	25,5
ΣΥΝΟΛΟ	2 581,6	4 892,4

(δ) Το μεγαλύτερο μέρος αποτελούν οι καταθέσεις ιδιωτών σε συνάλλαγμα.

Παράρτημα II – Αντιστοιχία μεταξύ ελληνικής ονοματολογίας και ονοματολογίας του ΔΝΤ

(Οι τελείες (...) δείχνουν ότι τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα στις ελληνικές στατιστικές)

(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)

Ονοματολογία ΔΝΤ	Πίστωση		Χρέωση		Ελληνική ονοματολογία
	ΔΝΤ	ΕΛΛ.	ΔΝΤ	ΕΛΛ.	
Τρέχουσες συναλλαγές					
Αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα					
1. Εμπορεύματα: Εξαγωγές FOB	4 093	4 093			6 100 Αγαθά: πίστωση
2. Εμπορεύματα: Εισαγωγές FOB			9 650	...	Δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές
2.21 Εισαγωγές CIF όπως εμφανίζονται στη συναλλαγματική στατιστική			10 904	10 904	5 100 Αγαθά: χρέωση Δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές
2.22 Προσαρμογές στην κατηγορία 2.21	1 254	...			
Μεταφορές, μη μόνιμοι κάτοικοι	392	...			
Μεταφορές, μόνιμοι κάτοικοι	799	...			
Ασφαλιστές, μη μόνιμοι κάτοικοι	63	...			
Ασφαλιστές, μόνιμοι κάτοικοι			
3.4 Θαλάσσιες μεταφορές	92	92	455		6 221 Μεταφορές-ναύλοι εμπορευμάτων: πόροι
				...	Δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές (μέρος της κατηγορίας του ΔΝΤ 2.22: μη μόνιμοι κατοικούντες μεταφορές + μη μόνιμοι κατοικούντες ασφαλιστές)
5.6 Υπηρεσίες επιβατών	2		72		6 227 Μεταφορές-εισιτήρια επιβατών: πόροι
		2		72	5 221 Μεταφορές εισιτήρια επιβατών: πληρωμές

Ονοματολογία ΔΝΤ	Πίστωση		Χρέωση		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
7.8 Λοιπές μεταφορές	920	82	194		6224 Μεταφορές-ανεφοδιασμός, επισκευές: πόροι
		1 067			6 223 Μεταφορές-εμβάσματα εφοπλιστών: πόροι
		365			6 222 Μεταφορές-εμβάσματα ναυτικών: πόροι
		205			6 225 Μεταφορές-Εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία ναυτικών: πόροι
		...			Δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές (μέρος της κατηγορίας του ΔΝΤ: μόνιμα κατοικούντες μεταφορείς με αρνητικό πρόσημο)
				67	5 222 Μεταφορές-ανεφοδιασμός, επισκευές: πληρωμές
				127	5 223 Μεταφορές-εφοπλιστικές δαπάνες: πληρωμές
9.10 Ταξιδιωτικό	1 733	1 733	309		6 210 Ταξιδιωτικό: πόροι
				103	5 211 Ταξιδιωτικό-σπουδές: πληρωμές
				16	5 212 Ταξιδιωτικό-ιατρική περίθαλψη: πληρωμές
				190	5 213 Ταξιδιωτικό-τουρισμός: πληρωμές
11,12 Επανεπενδυόμενα κέρδη-άμεσων επενδύσεων	—		—		
13,14 Λοιπά εισοδήματα άμεσων επενδύσεων	5	5	28		6242 Μερίσματα-κέρδη: πόροι
				28	5242 Μερίσματα-κέρδη: πληρωμές
15,16 Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις εγχώριου δημόσιου τομέα που περιλαμβάνει διακυβερνητικές συναλλαγές	180	180	352		6241 (μέρος) Τόκοι-δημοσίου: πόροι
				352	5241 (μέρος) Τόκοι-δημοσίου: πληρωμές

Όνοματολογία ΔΝΤ	Πίστωση		Χρέωση		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
17,18 Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις ξένου δημοσίου τομέα που δεν περιλαμβάνει διακυβερνητικές συναλλαγές	—		—		
19,20 Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις (ιδιωτικού τομέα)	14		86		
		14			6241 (μέρος) Τόκοι-ιδιωτών: πόροι
			86		5241 (μέρος) Τόκοι-ιδιωτών: πληρωμές
21,22 Διακυβερνητικές συναλλαγές που δεν καταχωρούνται αλλού	8		—		
		8			6253 Μέρος από τις υπηρεσίες δημοσίου:
23,24 Λοιπές συναλλαγές εγχώριου δημοσίου τομέα που δεν καταχωρούνται αλλού			152	152	5251 Υπηρεσίες δημοσίου: πόροι
				και 5252	5252 πόροι
27,28 Εισόδημα από εργασία που δεν καταχωρείται αλλού	53		59		
		53			6262 Λοιποί πόροι, αμοιβές και μισθοί
				59	5264 Λοιπές πληρωμές, αμοιβές και μισθοί
29,30 Εισόδημα από ιδιοκτησία που δεν καταχωρείται αλλού			20		
31,32 Λοιπά αγαθά, υπηρεσίες και εισόδημα	1 183		292		
		83			6261 Λοιποί πόροι, προμήθειες
		5			6230 Λοιποί πόροι, ασφάλιστρα
		5			6263 Λοιποί πόροι τηλεπικοινωνίες
		600			6264 Λοιποί πόροι, λοιπά
		490			... Αναλήψεις από καταθέσεις μετατρέψιμες σε δραχμές
				102	5261 Λοιπές πληρωμές, προμήθειες
				20	5230 Λοιπές πληρωμές, ασφάλιστρα
				10	5266 Λοιπές πληρωμές, τηλεπικοινωνίες
				160	5262 Λοιπές πληρωμές, λοιπά
				και 5267	

Ονοματολογία ΔΝΤ	Πίστωση		Χρέωση		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
Μονομερείς μεταβιβάσεις					
33,34 Μεταβιβάσεις μεταναστών			4	4	5265 Μονομερείς μεταβιβάσεις, συντάξεις: πληρωμές
35,36 Εμβάσματα εργατών	1 059	1 059			6310 Μονομερείς μεταβιβάσεις, εμβάσματα μεταναστών: πόροι
37,38 Λοιπές μεταβιβάσεις ιδιωτικού τομέα	23	23			6320 Μονομερείς μεταβιβάσεις, συντάξεις: πόροι
39,40 Διακυβερνητικές μεταβιβάσεις	1	1			6330 Μονομερείς μεταβιβάσεις, μεταβιβάσεις ΕΟΚ και λοιπές: πόροι
41,42 Λοιπές μεταβιβάσεις εγχώριου δημόσιου τομέα					
43,44 Λοιπές μεταβιβάσεις ξένου δημόσιου τομέα					
Ονοματολογία ΔΝΤ	Στο εξωτερικό		Στην Ελλάδα		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
Κίνηση κεφαλαίων					
Κεφάλαια εκτός συναλλαγματικών διαθεσίμων (το μείον σημαίνει αύξηση του ενεργητικού της Ελλάδας ή μείωση του παθητικού της Ελλάδας)					
<i>Άμεσες επενδύσεις</i>					
45,49 Μετοχικό κεφάλαιο	599	599	6430 Κεφάλαια για αγορά ακινήτων: πίστωση
46,50 Επανεπενδύσεις εισοδημάτων	
47,51 Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια	74	74	6420 Επιχειρηματικά κεφάλαια βάσει ΝΔ 2687/53: πίστωση
48,52 Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	

Όνοματολογία ΔΝΤ	Ενεργητικό		Παθητικό		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
<i>Επενδύσεις χαρτοφυλακίου</i>					
Ομολογίες δημόσιου τομέα					
53 Ενεργητικό					
54 Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
55 Λοιπές υποχρεώσεις					
Λοιπές ομολογίες					
56 Ενεργητικό					
57 Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
58 Λοιπές υποχρεώσεις					
Εταιρικό κεφάλαιο					
59 Ενεργητικό					
60 Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
61 Λοιπές υποχρεώσεις					
<i>Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα</i>					
Ενεργητικό					
62 Αναλήψεις χορηγούμενων δανείων					
63 Εξοφλήσεις χορηγούμενων δανείων					
64 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού					
Παθητικό					
65 Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
66 Αναλήψεις λοιπών δανείων			894		
				850	6452 (μέρος) Τράπεζα της Ελλάδος, μακροπρόθεσμα κεφάλαια: πίστωση
				44	6471 Κεφάλαια δημοσίου, κεντρική διοίκηση: πίστωση

Ονοματολογία ΔΝΤ		Ενεργητικό		Παθητικό	
		ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ
67	Εξοφλήσεις λοιπών δανείων			-312	
					5342 (μέρος) Τράπεζα της Ελλάδος, μακροπρόθεσμα κεφάλαια: χρέωση
					5351 Κεφάλαια δημοσίου, και 5353 κεντρική διοίκηση: χρέωση
68	Λοιπές υποχρεώσεις				
	<i>Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια εμπορικών τραπεζών</i>				
	Ενεργητικό				
69	Αναλήψεις χορηγούμενων δανείων				
70	Εξόφληση χορηγούμενων δανείων				
71	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού				
	Παθητικό				
72	Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών σε δραχμές				
73	Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών σε συνάλλαγμα				
74	Αναλήψεις λοιπών δανείων				
75	Εξοφλήσεις λοιπών δανείων				
76	Λοιπές υποχρεώσεις				77 6462 Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, μακροπρόθεσμα κεφάλαια: πίστωση
					5342 Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, βραχυπρόθεσμα κεφάλαια: χρέωση
					Καθαρός δανεισμός της ΕΤΕΒΑ (δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές)
	<i>Λοιπά μακροπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων</i>				
	Ενεργητικό				
77	Αναλήψεις χορηγούμενων δανείων				

Ονοματολογία ΔΝΤ		Ενεργητικό		Παθητικό		
		ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
78	Εξοφλήσεις χορηγούμενων δανείων					
79	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού					
Παθητικό						
80	Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών			1 109		
81	Αναλήψεις λοιπών δανείων ληφθέντων				(299)	Αποδοχές μακροπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων (δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές)
					355	6472 Κεφάλαια δημοσίου, δημόσιες επιχειρήσεις: πίστωση (περιλαμβάνονται και οι ΕΤΒΑ και ΑΤΕ)
					(27)	Αναλήψεις δανείων συναφθέντων από την ΕΤΕΒΑ (δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές)
					428	6451 Λοιπά επιχειρηματικά κεφάλαια
						6454 Ιδιωτών: πίστωση
82	Εξοφλήσεις λοιπών δανείων			-421	(-251)	Εξοφλήσεις μακροπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων (δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές)
					-36	5320 Επιχειρηματικά κεφάλαια βάσει ΝΔ 2687/53: χρέωση
					-94	5352 Κεφάλαια Δημοσίου, δημόσιες επιχειρήσεις: χρέωση (περιλαμβάνονται: ΕΤΒΑ και ΑΤΕ)
					(19)	Πληρωμές δανείων συναφθέντων από την ΕΤΕΒΑ: (δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές)
					-21	5331 Λοιπά επιχειρηματικά κεφάλαια ιδιωτών: χρέωση

Όνοματολογία ΔΝΤ	Ενεργητικό		Παθητικό		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
83 Λοιπές υποχρεώσεις			17	91	6440 Λοιπά κεφάλαια ιδιωτών: πίστωση
				-74	5332 Λοιπά κεφάλαια ιδιωτών: χρέωση
<i>Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια του ελληνικού δημόσιου τομέα</i>					
Ενεργητικό					
84 Χορηγούμενα δάνεια					
85 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού					
Παθητικό					
86 Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
87 Λοιπά αναληφθέντα δάνεια					
88 Λοιπές υποχρεώσεις			-88	13	Λογαριασμοί Clearing
				-101	Τράπεζα της Ελλάδος, βραχυπρόθεσμα κεφάλαια
<i>Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια εμπορικών τραπεζών</i>					
89 Ενεργητικό					
Παθητικό					
90 Υποχρεώσεις σε δραχμές που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
91 Υποχρεώσεις σε άλλα νομίσματα που αποτελούν διαθέσιμα αρχών					
92 Λοιπές υποχρεώσεις			116	116	6410, 6461 Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, βραχυπρόθεσμα κεφάλαια: και
				-	6465 πίστωση
					5310, 5341 Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, βραχυπρόθεσμα κεφάλαια: χρέωση
<i>Λοιπά βραχυπρόθεσμα κεφάλαια άλλων τομέων</i>					
Ενεργητικό					
93 Χορηγούμενα δάνεια					

Όνοματολογία ΔΝΤ	Ενεργητικό		Παθητικό		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
94 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού					
Παθητικό					
95 Υποχρεώσεις που αποτελούν διαθέσιμα ξένων αρχών					
96 Λοιπά αναληφθέντα δάνεια			262	262	Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια, εμπορικές πιστώσεις ΑΤΕ, βραχυπρόθεσμα κεφάλαια
97 Λοιπές υποχρεώσεις				—	
Διαθέσιμα					
Νομισματικός χρυσός					
98 Συνολική μεταβολή αποθεμάτων	5	5			Νομισματικός χρυσός
99 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω νομισματοποίησης χρυσού (ή απονομισματοποίησης)					
100 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω μεταβολής των ισοτιμιών	-2	...			Δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα					
101 Συνολική μεταβολή αποθεμάτων	1	1			Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
102 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω κατανομής των ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων					Κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων
103 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω μεταβολής των ισοτιμιών					
Συναλλαγματική θέση στο ΔΝΤ					
104 Συνολική μεταβολή αποθεμάτων	-31	-31			Συναλλαγματική θέση στο ΔΝΤ
105 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω μεταβολής των ισοτιμιών					

Ονοματολογία ΔΝΤ	Ενεργητικό		Παθητικό		
	ΔΝΤ	ΕΛΛ	ΔΝΤ	ΕΛΛ	
Συνάλλαγμα					
106 Συνολική μεταβολή αποθεμάτων	317	317			Διαθέσιμα σε εξωτερικό συνάλλαγμα
107 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω μεταβολής των ισοτιμιών	-90	...			Δεν δημοσιεύεται στις ελληνικές στατιστικές
Λοπές απατήσεις					
108 Συνολική μεταβολή διαθεσίμων					
109 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω μεταβολής των ισοτιμιών					
Πιστώσεις ΔΝΤ					
110 Συνολική μεταβολή	-74	-74			Πιστώσεις ΔΝΤ
111 Αντισταθμιστική εγγραφή λόγω μεταβολής των ισοτιμιών					
112 Τακτοποιητέα στοιχεία	15	15			Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια-τακτοποιητέα στοιχεία

Παράρτημα ΙΙΙ — Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ συναλλαγματικής και τελωνειακής στατιστικής

Οι στατιστικές του εξωτερικού εμπορίου που καταρτίζει η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ) βασίζονται σε στοιχεία εκτελωνισμών εμπορευμάτων και ακολουθεί το σύστημα του «ειδικού εμπορίου» σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ. Το σύστημα αυτό καλύπτει συναλλαγές εμπορευμάτων που διέρχονται από τα τελωνεία της χώρας. Εξάλλου, η συναλλαγματική στατιστική, του εξωτερικού εμπορίου που ακολουθείται από την Τράπεζα της Ελλάδος, βασίζεται σε στοιχεία διακανονισμών (βλ. κεφάλαιο 2). Οι διαφορετικές πηγές και η διαφορετική επεξεργασία των στοιχείων των δύο στατιστικών δημιουργεί σημαντικές διαφορές κάλυψης, ετεροχρονισμών, αποτίμησης, κλπ.

1. ΚΑΛΥΨΗ

1.1. Τελωνειακή στατιστική

α) Εξαγωγές: καλύπτουν αγαθά εγχωρίως παραγόμενα, καθώς και εισαγόμενα που εισέρχονται στην παραγωγική διαδικασία και μετασχηματίζονται στην Ελλάδα σε πιο επεξεργασμένο τύπο προϊόντος. Στις εξαγωγές δεν περιλαμβάνονται:

- (i) Οι ανεφοδιασμοί πλοίων με ελληνική σημαία από την εγχώρια αγορά, καθώς και ο ανεφοδιασμός με καύσιμα ξένων πλοίων από δεξαμενές TRANSIT που βρίσκονται στην Ελλάδα.
- (ii) Η επανεξαγωγή των ατελώς εισαγόμενων εμπορευμάτων. Από την 1η Ιανουαρίου 1981, όμως, η ΕΣΥΕ καταγράφει ολόκληρη την αξία των επανεξαγωγών ατελώς εισαχθέντων προϊόντων που έχουν υποστεί περαιτέρω επεξεργασία στο εσωτερικό της χώρας. Εξαιρούνται οι εξαγωγές προ-

ϊόντων πετρελαίου που πραγματοποιούν τα εξαγωγικά διυλιστήρια, εφόσον προέρχονται από αργό πετρέλαιο που έχει εισαχθεί χωρίς συναλλαγματικές διατυπώσεις.

- (iii) Οι εξαγωγές εμπορευμάτων που πρόκειται να επανεισαχθούν.
- (iv) Τα μικροδέματα.

β) Εισαγωγές: Καλύπτουν αγαθά εισαγόμενα απευθείας από το εξωτερικό, ή από την αποταμίευση (αποθήκες τελωνείων) και από τις ελεύθερες ζώνες, για να χρησιμοποιηθούν στην Ελλάδα.

Δεν καλύπτουν:

- (i) Το χρυσό σε ράβδους ή νομίσματα.
- (ii) Τις εισαγωγές για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις — εκτός όσων υπόκεινται σε εκτελωνισμό.
- (iii) Τα προϊόντα αλιείας των υπό ελληνική σημαία πλοίων.
- (iv) Τις αποσκευές, τα προσωπικά δώρα και τα μικροδέματα.
- (v) Τα εμπορεύματα που αποστέλλονται στις ξένες πρεσβείες και διπλωματικές αποστολές στην Ελλάδα.
- (vi) Τα εμπορεύματα που εισάγονται «ελεύθερα», δηλαδή τα μη υποκειμένα σε δασμούς, ή άλλου είδους φορολογία, και τα οποία πρέπει να επανεξαχθούν. Από 1ης Ιανουαρίου 1981, η ΕΣΥΕ καταγράφει τα εμπορεύματα που εισάγονται ατελώς για περαιτέρω επεξεργασία κι επανεξαγωγή, με εξαίρεση τις εισαγωγές αργού πετρελαίου που κάνουν τα

εξαγωγικά διυλιστήρια και που δεν υπόκεινται σε συναλλαγματικές διατιπώσεις.

(vii) Τις εισαγωγές βάσει του ΝΔ 2687/53

1.2. Συναλλαγματική στατιστική

α) Εξαγωγές: Περιλαμβάνουν όλες τις σε συνάλλαγμα εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών, οι οποίες όμως δεν αντιστοιχούν απαραίτητα στην αξία που καταγράφεται από την τελωνειακή στατιστική.

Για παράδειγμα, οι εξαγωγές αγροτικών ή και άλλων προϊόντων που με οποιαδήποτε τρόπο καταστρέφονται σε αποθήκες του εξωτερικού πριν να πωληθούν περιλαμβάνονται στην τελωνειακή στατιστική, αλλά όχι και στη συναλλαγματική στατιστική. Επίσης, η πληρωμή προμήθειας σε αντιπροσώπους στο εξωτερικό δεν εμφανίζεται στην τελωνειακή στατιστική, αν και συνεπάγεται εκροή συναλλάγματος.

β) Εισαγωγές: Περιλαμβάνουν τη συναλλαγματική δαπάνη για εισαγωγές αγαθών (πληρωμές και εμπορικές πιστώσεις). Οι εισαγωγές αγαθών που χρηματοδοτούνται με συνάλλαγμα, το οποίο δεν χορηγείται από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα (δηλαδή την Τράπεζα της Ελλάδος και τις εξουσιοδοτημένες εμπορικές τράπεζες), δεν καταγράφονται από τη συναλλαγματική στατιστική, αλλά καλύπτονται από την τελωνειακή στατιστική, (εξαιρούνται οι εισαγωγές αργού πετρελαίου των εξαγωγικών διυλιστηρίων, βλ. παρακάτω). Επίσης, πλοία ελληνικής ιδιοκτησίας που εγγράφονται στα ελληνικά νηολόγια περιλαμβάνονται στην τελωνειακή στατιστική, αλλά δεν περιλαμβάνονται στη συναλλαγματική στατιστική. Τέλος, η συναλλαγματική στατιστική καλύπτει το μέρος εκείνο της αξίας των εισαγωγών που γίνονται για λογαριασμό των ένοπλων δυνάμεων και για το οποίο χορηγείται συνάλλαγμα από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

2. ΕΤΕΡΟΧΡΟΝΙΣΜΟΙ

Τα στοιχεία των εξαγωγών της τελωνειακής στατιστικής προηγούνται χρονικά εκείνων της συναλλαγματικής στατιστικής, ενώ τα στοιχεία των εισαγωγών προηγούνται ή έπονται χρονικά εκείνων της συναλλαγματικής στατιστικής, ανάλογα αν ο εκτελωνισμός γίνεται πριν ή μετά από τον οριστικό διακανονισμό.

3. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Η τελωνειακή στατιστική καταγράφει την τιμολογιακή αξία των εξαγόμενων και εισαγόμενων αγαθών εκφρασμένη σε δραχμές με τις ισοτιμίες της ημέρας του εκτελωνισμού.

Στην περίπτωση της συναλλαγματικής στατιστικής, η τιμολογιακή αξία των εξαγωγών και των εισαγωγών μετατρέπεται πρώτα σε δραχμές από τις μεσολαβούσες τράπεζες και αργότερα μετατρέπεται σε δολάρια ΗΠΑ από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση τις μέσες μηνιαίες ισοτιμίες δραχμής-δολαρίου. Για λεπτομερή περιγραφή της μεθόδου αποτίμησης, όπως χρησιμοποιείται στη συναλλαγματική στατιστική, βλέπε κεφάλαιο Ι (1.4) «Μονάδα μέτρησης και τρόπος μετατροπής των ξένων νομισμάτων».

4. ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

4.1. Μεταβολές στις τιμές

Πολύ συχνά η αξία των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων (ιδιαίτερα φρούτων) που δηλώνεται στο τελωνείο δεν είναι η οριστική και αργότερα μπορεί να μεταβληθεί ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά της εισάγουσας χώρας. Αυτό αποτελεί έναν πρόσθετο λόγο για τον οποίο η αξία που καταγράφεται από την ΕΣΥΕ δεν αντιστοιχεί πάντοτε στο ποσό του συναλλάγματος που εισπράττεται.

4.2. Εξαγωγές και εισαγωγές πετρελαιοειδών

Η ΕΣΥΕ, όπως και η Τράπεζα της Ελλάδος, καταγράφει τη συνολική αξία των

εξαγωγών πετρελαιοειδών μόνο στην περίπτωση που οι αντίστοιχες ποσότητες αργού πετρελαίου έχουν εισαχθεί με συναλλαγματικές διαδικασίες. Όταν όμως η εισαγωγή αργού πετρελαίου δεν έχει χρηματοδοτηθεί μέσω του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, η ΕΣΥΕ δεν καταγράφει τις εξαγωγές πετρελαιοειδών, ούτε και τις αντίστοιχες εισαγωγές. Στην περίπτωση αυτή, η Τράπεζα της Ελλάδος καταχωρεί την εγχώρια προστιθέμενη αξία στις εισπράξεις από μεταφορές.

4.3. Εισαγωγές κεφαλαιουχικού εξοπλισμού

Σε ορισμένες περιπτώσεις, επιτρέπεται σε μεγάλες επιχειρήσεις να συμψηφίζουν την αξία των εισαγωγών κεφαλαιουχικού εξοπλισμού με την αξία των εξαγωγών τους. Στην περίπτωση αυτή, η μεν τελωνειακή στατιστική καταγράφει τη συνολική αξία των εισαγωγών και των εξαγωγών, ενώ η συναλλαγματική στατιστική καταγράφει μόνο την καθαρή εισροή ή εκροή συναλλάγματος.

Foreword

This report has been prepared by the following members of the staff of the Economic Research Department of the Bank of Greece:

I. Alexopoulou (Miss), P. Damaskopoulos, C. Gyparakis (Mrs), M. Gyparakis, C. Lambrinidis (Mrs), E. Pantelidis, B. Rodis (Mrs).

Notice concerning the English version

It should be noted that there may be certain differences between the original report, written in Greek, and the English version. The differences are due to the difficulties of translating into English the various technical expressions used in this report. In case of interpretation differences only the Greek text can be regarded as definitive.

Table of Contents

Introduction	61
1. Brief historical background	61
2. Description of the legal basis	61
3. General description of the Greek system of information	62
4. Description of publications and data services	62
Chapter 1 — Conceptual framework of Greek balance of payments compared with that recommended by the IMF	63
1. Definition of resident of the economy	63
2. Valuation	63
3. Time of recording	63
3.1. Timing adjustments to merchandise data	63
3.2. Adjustment of statistics on transactions other than merchandise	63
4. Unit of account and procedures for conversion	64
5. Structure of the accounts	64
5.1. Current account	64
5.2. Capital account	64
Chapter 2 — Current account: Definition and contents of the headings in the Greek presentation	66
Chapter 3 — Capital account: Definition and contents of the headings in the Greek presentation	75
Chapter 4 — Analytic presentations used in Greece	83
Chapter 5 — Geographical breakdown	84
Chapter 6 — Comparison of balance of payments classification system with the external transactions in the Greek system of national accounts	85
<i>Annex I:</i> The balance of payments of Greece, 1980. National presentation (Tables 1.1, 1.2, 1.3 and 1.4)	89
<i>Annex II:</i> The balance of payments of Greece, 1980. Correspondence between Greek headings and IMF headings	94
<i>Annex III:</i> Main differences between exchange record statistics and customs statistics	102

Introduction

1. BRIEF HISTORICAL BACKGROUND

Statistics for some international transactions of Greece are available in many cases since the mid-19th century, e.g. merchandise trade and bullion exports and imports. The first recorded attempts to compile and measure a Greek balance of payments were not however made until the 1920s. Specifically, balance of payments estimates for 1923, 1924, and 1926 were published in the 1928 and 1930 annual issues of the Societe des Nations *Memorandum sur le Commerce International et sur les Balances des Paiements*. These estimates which included only a limited number of transactions, were based on statistics supplied by commercial banks operating in Greece.

The Bank of Greece, which started operating in 1928 as the country's central bank, first published annual national balance of payments estimates in gold pounds for the 1929-31 period in the Governor's *Annual Report for 1931*. This series, subsequently modified and expanded, continued to be published by the Bank of Greece up to 1939 in the *Annual Report* of the Governor. The data for this period have also been published in the issues for 1932-38 of the Societe des Nations annual publication *Balance des Paiements*. No data were published for the Second World War years.

After the end of World War II and the liberation of Greece, balance of payments data for the 1945-46 period were first published in 1947 in the *Report for 1941-46* of the Governor of the Bank of Greece. This first set of data contained estimates for a very limited number of transactions and was compiled by the Bank of Greece's Economic Research

Department in collaboration with the Ministry of Coordination. The Bank's Economic Research Department has been responsible for compiling and publishing balance of payments statistics since this date. Data for the early post-war years are incomplete, but by 1960 the main items were covered, and made generally available monthly in both Greek and international publications. The system of exchange controls imposed since 1932 has provided the base for most of the data on transactions in foreign exchange supplied by banks operating in Greece to the Bank of Greece and subsequently used to compile Greece's balance of payments.

Merchandise trade statistics of imports and exports, on a customs basis, are also regularly compiled and published monthly by the National Statistical Service of Greece.

2. DESCRIPTION OF THE LEGAL BASIS

The original law of establishment of the Bank of Greece (Law 3424 of 7 December 1927) entrusted the Bank with the task of administering the country's foreign exchange. In conformity to this law all banks operating and dealing in foreign exchange transactions, in Greece, are obliged to submit to the Bank of Greece, information pertaining to these transactions, which can be used by the Bank to monitor developments in the country's foreign exchange position. The type of data which is actually submitted monthly to the Bank's Economic Research Department, is based on detailed instructions for each individual item drawn up by the Department and sent to all banks.

Merchandise trade statistics based on customs data and published by the National Statistical Service of Greece are collected as a result of the obligation of exporters and importers to declare to the customs authorities the value and other characteristics of the goods which are imported and exported.

3. GENERAL DESCRIPTION OF THE GREEK SYSTEM OF INFORMATION

The Bank of Greece uses the bank reporting method to compile the balance of payments. The Bank or other public authorities do not conduct surveys to estimate the foreign exchange contribution or burden as well as other characteristics of the principal items of the balance of payments account (e.g. shipping and tourism, capital inflow). The Greek balance of payments accounts are derived from data provided monthly to the Economic Research Department of the Bank of Greece by the Greek banking system. Information supplied by commercial banks and other credit institutions is supplemented by data obtained from other departments of the Bank of Greece. Information on transactions in foreign exchange supplied to the Bank of Greece derives directly or indirectly from the exchange control regulations in force, whereby permanent residents are obliged to surrender all foreign exchange derived from the provision of goods and services in Greece to non-residents. A major exception to this rule concerns shipping firms operating foreign-trading vessels flying the Greek or foreign flags which are not required to surrender their earnings in foreign exchange. They are however obliged to pay in foreign exchange all expenditure incurred in Greece, seamen's wages, etc., as well as their obligations to the tax and other authorities.

The balance of payments estimates for Greece are compiled, as far as this is practically possible, on the basis of the

recommendations of the IMF. Differences from IMF standard classification practice are included under each item in Chapters 2 and 3.

4. DESCRIPTION OF PUBLICATIONS AND DATA SERVICES

Balance of payments data are published by the Bank of Greece in its *Monthly Statistical Bulletin* which contains monthly, periodic and annual data, as well as in the *Annual Report* of the Governor which contains annual data for the year being reviewed as well as for the previous two years.

Statistical time series, extending back to 1948, for all the major items of the Greek balance of payments are also available in the Bank of Greece publication *The Greek Economy* Volumes I and II (1980 and 1982). In addition, the Bank issues monthly photostatic handouts containing provisional monthly data (with a lag of about five or six weeks) laid out in a simplified balance of payments presentation.

The Bank of Greece supplies balance of payments data to the SOEC, the IMF, the OECD and the Bank for International Settlements.

Computer printouts for most of the items of the Greek balance of payments are available upon request from the Economic Research Department of the Bank of Greece.

Merchandise trade statistics (value and volume) of exports and imports, on a customs basis, are published in a number of National Statistical Service of Greece publications such as *The Monthly Statistical Bulletin*, the *Bulletin of Foreign Trade Statistics* and *The Statistical Yearbook of Greece*. Monthly, quarterly and yearly aggregate data, volume and unit value indices, geographical and commodity breakdown of foreign trade flows are available in these publications.

Chapter 1 — Conceptual framework of the Greek balance of payments compared with that recommended by the IMF

1. DEFINITION OF RESIDENT OF THE ECONOMY

The definition of resident applied in the Greek balance of payments is similar to that given in the IMF *Balance of Payments Manual* (fourth edition). The basic criterion used to distinguish a resident from a non-resident is the sojourn of at least one year. Military, government and diplomatic personnel of a foreign country who are stationed in Greece are not regarded as Greek residents.

2. VALUATION

As recommended in the IMF manual the valuation of transactions is based on the market-price principle. However, there may be cases where the price actually referred to in the invoice is different from the market price (transfer pricing). In such cases no adjustment for balance of payments purposes is made, but the value in the invoice is actually recorded.

3. TIME OF RECORDING

3.1. Timing adjustments to merchandise data

In the exchange record statistics the time of recording is the time of sale or purchase of the foreign exchange. This corresponds to the actual receipt of foreign exchange in the case of exported goods or the actual disbursement of foreign exchange in the case of imported goods. It is obvious that such a practice is not always in accordance with the change-of-ownership principle recommended by the IMF. Receipts from exported goods or

payments for imported goods may occur either before or after the change of ownership. In the case of imported goods which are paid at a later date than that of the change of ownership, the only timing adjustment made is that for suppliers' credit. Corresponding amounts are entered in the capital account (suppliers' credit) to cover the financing provided between the time of change of ownership and the time of payment.

In the trade statistics (custom statistics as they are published by the National Statistical Service of Greece), the time of recording of the transacted commodities is the time of clearance through customs. For those categories of goods whose change of ownership takes place at time other than that at which they are recorded in the trade statistics no timing adjustment is applied.

3.2. Adjustment of statistics on transactions other than merchandise

For categories other than merchandise only the exchange record compilation is used. This means that services or capital movement are recorded at the time of the actual receipt or payment for a service or at the time of the actual transfer of a financial asset. No timing adjustment is made for any of these categories.

As far as contractual loans and interest payments are concerned, actual disbursement or payment dates rather than scheduled dates are used. As a result, when repayments are delayed no entry in the Greek balance of payments shows the replacement of the original obligation by a different obligation.

4. UNIT OF ACCOUNT AND PROCEDURES FOR CONVERSION

The Bank of Greece compiles the balance of payments accounts in current US dollars on the basis of data in drachmas which are supplied monthly by the banks operating in Greece.

The banks which report these balance of payments data in drachmas do not all use the same methodology to value the transactions recorded. The major banks after summing up monthly totals in each foreign currency for every item in the accounts, convert these into drachmas on the basis of average monthly parities supplied by the Bank of Greece and submit the data in drachmas to the Bank. The average monthly 'purchase' parity is used for credits, and the average monthly 'sale' parity for debits. The smaller banks however value each transaction according to the daily drachma parity of the currency in which this has been conducted. These transactions are summed up and monthly totals in drachmas for each item are submitted to the Bank of Greece.

The Bank of Greece in turn reconverts the drachma totals for each item supplied by both groups of banks, into current US dollars, using average monthly drachma-dollar parities (purchase parity for credits, sale parity for debits).

In trade statistics as published by the National Statistical Service of Greece, the value of exported and imported commodities (cif for imports, fob for exports) is expressed in national currency (drachmas) using the official exchange rates of the date of customs clearance. The official exchange rates are daily announced by the Foreign Exchange Department of the Bank of Greece.

5. STRUCTURE OF THE ACCOUNTS

5.1. Current account

The structure of the current account transactions as published by the Bank of

Greece can be summarized under the following three main headings:

1. goods: exports fob/imports cif;
2. services;
3. unrequited transfers.

Each one of the above main categories is subdivided into more detailed items which are presented in relevant tables of the *Monthly Statistical Bulletin* (see Annex I). Specifically, for 'goods' a breakdown by commodity and commodity group is given in Tables 39 and 40 and for 'services' and 'unrequited transfers' a more detailed analysis is given in Table 41. It should be noted here that in the traditional presentation of the balance of payments 'unrequited transfers' as well as 'investment income' are recorded in the invisible account. Invisibles are broken down into travel, transportation, unrequited transfers, interest, dividends and profits and other services (for more details see Chapter 2). Furthermore, a breakdown into private and official sector (including public entities) is available for all three of the above main headings.

In sum, the current account as published in the Greek balance of payments follows closely the recommendations of the IMF, both in terms of the structure of the account and the content of the items included.

5.2. Capital account

Capital transactions are classified as follows:

1. Classification by sector: private, official (including public corporations) and banking sector;
2. Classification by the time dimension of the transactions: short-term for transactions of up to and including one year and long-term for transactions of more than one year.

Each classification contains additional information concerning the transactions recorded (e.g. types of transactions and borrowers, etc.).

The above structure of the capital account as published in the Greek balance of payments is not similar to that suggested by the IMF. The content however of each item included in the capital account follows very closely, where this is possible, the recommendations of the

IMF. More details about the correspondence between the national categories of the capital account and those of the IMF are presented in Annex II.

Foreign exchange statistics create difficulties when a geographical breakdown of these data is attempted, especially as regards the invisible trade and capital account items. These difficulties are analysed in detail in Chapter 5.

Chapter 2 — Current account: Definition and contents of the headings in the Greek presentation

INTRODUCTION

The current account presentation traditionally used in Greece distinguishes between 'visible trade' and 'invisible trade', including unrequited transfers such as emigrants' remittances. The current account presentation in the format recommended by the IMF (Goods, service and unrequited transfers) is also available.

The structure of the Greek balance of payments has remained basically the same throughout the major part of the post-war period. Merchandise export receipts have on average financed around 40 % of the merchandise import bill. As a result the trade balance has been continuously in deficit. This persistent trade deficit is one of the basic characteristics of the Greek balance of payments.

In contrast, the invisible trade account has always showed a surplus in the post-war period. In fact the invisible trade surplus has on average financed around two-thirds of the visible trade deficit in this period. This substantially greater significance of invisible trade *vis-à-vis* visible trade receipts constitutes another basic characteristic of the Greek balance of payments.

In the early post-war years, aid granted by the allied governments (e.g. Marshall aid, UNRRA) constituted the most important item of invisible receipts. By the early 1960s aid had diminished in importance and its place taken by emigrants' remittances, tourism and transportation (primarily shipping). Emigrants' remittances share in invisible receipts continued to expand up to the early 1970s primarily as a result of increased emigration to

Western European countries. Since then emigrants' remittances have lost their dynamism and their place has been taken by tourist and transportation receipts. The structure of invisible receipts has remained relatively simple, being still dominated by the three basic items (tourism, transportation and, to a lesser extent, emigrants' remittances).

1. VISIBLE TRADE

'Merchandise' trade data derived from exchange record statistics correspond to those payments and receipts which have taken place between the national banking system and the rest of the world. They do not record offshore transactions conducted by the Greek banking system. The data are supplied monthly by the commercial banks and other credit institutions operating in Greece as well as some departments of the Bank of Greece (the central bank) and correspond to the fob value of exports and to the cif value of imports. Import figures are adjusted to an fob basis using coefficients supplied by the IMF and OECD in order to be published by their bulletins.

1.1 Merchandise exports

1.1.1. Coverage

This item includes inflows of foreign exchange which represent payments for goods exported, as well as pre-payments for future exports. If the original invoice value is shown on a cif basis, an adjustment is made to bring the export value to an fob basis. The deducted sum which is equivalent to payment for freight and insurance, is added to services in the invisible receipts' account. Any refund on pre-payments is deducted from the original

invoice value of the particular goods. Receipts from exports of merchandise are recorded at the time the foreign exchange is surrendered to a commercial bank.

Re-exports, i.e. goods imported for processing and re-export, are treated as imports and subsequent exports if a change of ownership takes place. However, if the goods cross the frontier without a change of ownership, the value added to such goods is usually reported by the banks as part of export receipts.

Commission paid to sales representatives abroad is included in export receipts (credit) and a corresponding entry is made under 'other payments' (debit) in the invisible account.

Fuel and lubricants provided to ships (bunkers) and aircrafts and to foreign embassies from transit oil stocks located in the Greek territory do not constitute exports of merchandise. A fraction of the value of these provisions representing the value of service provided is recorded as 'supplies and repairs' under transportation (credit).

Sales of Greek flag vessels and aircraft to non-residents are not included under export-receipts.

1.1.2. Classification

Foreign exchange receipts from exports of merchandise are broken down into the following seven major categories: food and beverages, tobacco, raw materials and semi-finished products, minerals and ores, petroleum products, manufactures and handicrafts and other. A further breakdown into 143 commodities is also published.

The geographical breakdown of exports is based on the country of destination criterion, but in some cases, the currency in which the transaction is conducted is used (for a detailed analysis of this issue see Chapter 5).

IMF classifications: Item 1. Merchandise: Exports fob.

1.2. Merchandise imports

1.2.1. Coverage

This item includes outflows of foreign exchange for payments of imports of merchandise. The transactions covered include pre-payments, established irrevocable letters of credit, payment by cash against bills of lading and acceptance of sight drafts. Payment of merchandise may occur before ownership changes (a pre-payment creates a financial asset for the importing country), or afterwards (a receipt of trade credit implies a liability for the importing country until the settlement is completed). Imports data are presented on a cif basis. Whenever the original invoice value is given on an fob basis it is increased accordingly by adding any freight and insurance recorded elsewhere in the balance of payments account.

Non-allocated freight and insurance payments are grouped in a separate category which is added to the import total. All cancelled payments of foreign exchange are deducted from the value of the corresponding commodity.

The value of machinery and industrial raw materials imported under LD 2687/83 (Greece's basic foreign investment law) does not involve an outflow of foreign exchange but is nevertheless included in commodity imports. To offset this book entry a corresponding value is credited to the capital account under 'entrepreneurial LD 2687/53'.

The net change in the suppliers' credits is added to the commodity import bill.

Imports of military equipment as well as of certain other provisions for use by the Greek armed forces are included in the exchange record statistics, provided they give rights to a foreign exchange outflow through the Greek banking system.

Fuel provisions to Greek flag ships and aircrafts from transit oil stocks located in

Greece (bunkers), to the extent that they entail a foreign exchange outflow, are recorded as 'Supplies and repairs' under transportation (debit).

Ships (newly built and second-hand vessels) purchased by shipping companies by means of offshore funds for registration under the Greek flag are not recorded as imports in the exchange record statistics as their purchase does not involve an outflow of foreign exchange.

Aircraft purchased by Olympic Airways (the national airline) by means of offshore loans do not also constitute a foreign exchange outflow, and are not included in the balance of payments.

The value of goods in transit, or in the free zone of shipyards, as well as the value of imports of gold bullion and coins is included in the exchange record statistics of merchandise imports to the extent that they entail a foreign exchange outflow.

1.2.2. Classification

Foreign exchange payments for imports of commodities are classified into the following five basic categories: raw materials, fuels and lubricants, capital goods, manufactured consumer goods and freight (unallocated). As in the case of commodity exports a further breakdown into 243 commodities is also published.

Classification by commodity and country follows the same principles as in the case of commodity exports.

A further breakdown of commodity imports into public and private sectors is also available.

IMF classification: Item 2. Merchandise: Imports fob.

2. INVISIBLE TRADE

All data pertaining to invisibles in the Greek balance of payments are derived from statistics supplied monthly by the

banking system to the Bank of Greece, which record foreign exchange transactions conducted through banks operating in Greece. Supplementary information concerning services and unrequited transfers is not available, e.g. no surveys are conducted concerning the balance of payments' contribution of the services account in general or of the principal items of the account (shipping, tourism).

The analysis which follows describes the invisible trade account of the Greek balance of payments in the format recommended by the IMF, i.e. services, investment income and unrequited transfers. This differs from the presentation traditionally used in the Greek balance of payments, where investment income, emigrants' remittances and other transfer items are grouped together with all services, under the general heading of 'Invisible receipts-payments'. The items whose definition and contents are described are referred to as 'Credits and debits', whereas in the basic tables for the invisible account (e.g. Table 41 of the *Monthly Statistical Bulletin*) they are classified as 'Receipts and payments'.

2.1. Services

2.1.1. Travel (credits)

This includes those foreign exchange proceeds from the provision of tourist services to foreign travellers in Greece, which is changed into drachmas through the Greek banking system. Any transactions pertaining to tourist services, which for one reason or other (leakages), are not conducted through the banking system are of course not recorded. The term 'foreign travellers' encompasses all persons permanently residing abroad, including students, business travellers, foreign crews of carriers using Greek ports or other facilities, and Greek nationals not permanently residing in Greece. The term excludes aliens permanently residing in Greece. Expenditure of official foreign missions is not included under 'Travel' but under 'Official services' as is explained below.

IMF classification: Item 9. Travel: credit.

2.1.1. Travel (debit)

This general category includes the foreign exchange allowances granted to permanent residents in Greece for the following purposes.

For studies abroad:

IMF classification: Part of Item 10. Travel: debit.

For medical care abroad:

IMF classification: Part of Item 10. Travel: debit.

For tourism abroad, that is to say for travel for leisure, business or other professional purposes (e.g. participation in scientific conferences, journalism): this category does not include the expenditure abroad of government or other official missions, or for purchases of passenger tickets (see relevant item under 'Transportation').

The foreign exchange surrendered by Greek nationals, permanently residing in Greece, after their return from a foreign voyage is deducted from this item.

IMF classification: Part of Item 10. Travel: debit.

2.1.2. Transportation (credit)

This item covers foreign exchange receipts from the operation of all modes of transport (e.g. sea transport, air, rail, etc.). In practice, however, by far the greater part of this item consists of earnings from the international operations of the merchant fleet under both the Greek and other flags, owned by principals of Greek origin.

The statistical coverage of transportation credits in the Greek balance of payments is different from 'Freight earnings' as recorded by other countries. Under Greek legislation shipping firms operating foreign trading vessels are not required to

surrender to the authorities all their proceeds in foreign exchange, as is the case with exporters of other goods and services. They are required, however, to cover all expenditure incurred in Greece with foreign exchange. This departure from standard exchange control practice has been granted because the Greek-owned merchant fleet has developed outside the Greek economy and is almost entirely employed in cross trading. Only a very minor part of this fleet is employed in carrying the imports and exports of Greece.

The Greek-owned merchant fleet, under both the Greek and other flags, has in fact developed outside and independently of the home economy. Almost all of its requirements both in terms of goods and services (e.g. bank finance, newly-built vessels, second-hand vessels, insurance and chartering services) are obtained outside the domestic economy. Transportation credits as recorded in the balance of payments primarily include payments for goods and services provided by the Greek economy to the Greek-owned merchant fleet provided directly or indirectly to Greek-owned vessels, wages and social security contributions of Greek crews, etc.

The principal items recorded under transportation credits are the following:

- (i) *Shipowners' remittances:* This item includes payments made to cover: (a) services provided to the vessels operated by shipping companies (e.g. ship repairs, office or agency expenses); (b) wages and remunerations of Greek crews; (c) obligations to the Greek State (e.g. taxes) and (d) personal expenditure of shipowners and their families. Such payments are in this case not made directly to the recipients concerned (i.e. the seaman's family or the ship-repair yard) but are made via the shipping office involved. Some shipping taxes are however paid through direct remittances to the tax authorities.

IMF classification: Part of Item 7. Other transportation: credit.

- (ii) *Seamens' remittances:* Includes (a) earnings of Greek crews employed on foreign trading vessels sent directly to their families and (b) withdrawals in drachmas (thus satisfying the irreversibility criterion) out of the foreign exchange deposits held in banks operating in Greece by Greek seamen. Inflows and outflows of bank deposits in foreign exchange held by Greek seamen and emigrants are recorded in the capital account.

IMF classification: Part of Item 7. Other transportation: credit.

- (iii) *Contributions to seamens' pension funds:* Includes the contribution made to the various seamens' pension funds. As the seamens' pension fund (NAT in Greek) which is the most important fund involved, has the right to maintain part of its reserves in foreign exchange abroad, withdrawals out of their reserves brought to Greece are also included under this item.

IMF classification: Part of Item 7. Other transportation: credit.

- (iv) *Freights:* Includes part of the foreign exchange proceeds from the shipment of Greek merchandise exports.

IMF classification: Item 3. Shipment: credit.

- (v) *Supplies and repairs:* Encompasses the foreign exchange receipts from the sale of provisions, supplies, ship stores, bunkers, etc., and the provision of various services (e.g. repairs, port services, lighterage) to carriers under both Greek and foreign flags using facilities in Greece. In the case of sale of bunkers on a transit basis only the domestic value-added is recorded (see the visible trade section above).

IMF classification: Part of Item 8. Other transportation: debit.

- (vi) *Passenger fares:* Includes foreign exchange receipts from the carriage of foreign passengers by all transport modes (e.g. ships, aircraft, Greek railways, buses) operating on international routes.

IMF classification: Item 5. Passenger services: credit.

2.1.2. Transportation (debit)

This item does not include freight payments for the carriage of merchandise imports which are classified under 'Merchandise imports cif'. The foreign exchange expenditure for freight payments for the carriage of merchandise exports is at first recorded as a negative entry under the item 'freights' which is part of transportation credit. When the cif value of merchandise exports is in turn, received, that part which refers to freights is recorded as a positive entry under 'freights', thus cancelling out the previous negative entry. Transportation debit thus includes the following non-freight items:

- (i) *Shipping office expenses:* This includes the foreign exchange allowances granted to shipping companies for expenses incurred abroad which cannot be allocated to other items of the Bank of Greece's classification regarding balance of payments statistics.

IMF classification: Part of Item 8. Other transportation: debit.

- (ii) *Passenger fares:* This includes the foreign exchange expenditure for the payment of passenger fares for travel abroad by residents in Greece.

IMF classification: Item 6. Passenger services: debit.

- (iii) *Supplies and repairs:* This includes the foreign exchange expenditure for the provision of supplies and repair services to Greek carriers abroad.

IMF classification: Part of Item 8. Other transportation: debit.

2.1.3. Non-merchandise insurance (credit):

Includes foreign exchange from payments of insurance companies for indemnities of persons residing in Greece, as well as premiums for the insurance of merchandise exports.

IMF classification: Part of Item 31. Other goods, service and income: credit.

2.1.3. Non-merchandise insurance (debit):

This category includes the foreign exchange granted for the payment of insurance or reinsurance premiums of all categories, with the exception of the insurance of merchandise imports, for which see 'Merchandise imports'.

IMF classification: Part of Item 32. Other goods, services and income: debit.

2.1.4. Official services (credit): Includes following items:

(i) *Expenditure of foreign missions:* Includes all the foreign exchange spent in Greece to cover the expenditure incurred by foreign diplomatic missions of all categories.

IMF classification: Part of Item 25. Other foreign official transactions not included elsewhere (nie): credit.

(ii) *Consular dues:* Includes the consular dues, fees, etc. earned by Greek consulates abroad.

IMF classification: Part of Item 25. Other foreign official transactions nie: credit.

(iii) *Infrastructure:* Includes remittances made by NATO member countries for the construction in Greece of in-

frastructure projects basically of a military nature.

IMF classification: Item 21. Interofficial transactions nie: credit.

2.1.4. Official services (debit):

Includes the following items:

(i) *Government expenditure:* This includes the foreign exchange expenditure abroad of Greek diplomatic services as well as official missions, contributions of Greece to international organizations, and other government expenditure. This item does not include payments for imports, interest charges or other types of expenditure specifically allocated to other items of the Bank of Greece's classification.

IMF classification: Part of Item 24. Other resident official transactions nie: debit.

(ii) *Infrastructure projects:* Includes payments made to other NATO countries for infrastructure projects.

IMF classification: Part of Item 24. Other resident official transactions, nie: debit.

2.1.5. Withdrawals out of convertible drachma deposits (credit)

Funds imported from abroad by non-residents as well as payments made to residents for obligations incurred abroad can be deposited in convertible drachma accounts. These accounts are used to make payments for various services and goods provided in Greece. A withdrawal in drachmas out of these deposits can thus be classified as a credit item in the invisibles account, satisfying the irreversibility criterion. In price transactions involving convertible drachma deposits include a whole host of payments for services, commodity flows and transfer items (e.g. hotel services, shipping related activities, emigrants' remittances), for which no breakdown is however at

present available: No debit entry exists for this item.

IMF classification: Part of Item 31. Other goods, services and income: credit.

2.1.6. Other services (credit):

This general category includes the following items:

- (i) *Commissions:* Includes the commissions and fees paid by foreign concerns to their agents and representatives in Greece, commissions paid to Greek banks and brokerage fees.

IMF classification: Part of Item 31. Other goods, services and income: credit.

- (ii) *Labour income:* Includes the following items:

Fees earned abroad by lawyers, artists, physicians, etc. Fees earned by construction companies for work done abroad. Remunerations of sporting teams for participating in matches and competitions conducted abroad. Authors' rights, royalties and licence fees. Expenditures of foreign advertising firms incurred in Greece and income earned by Greek advertising firms abroad. Wages and salaries of Greek nationals working abroad for less than a year, who are not regarded as permanent emigrants. Seamen's wages as well as remittances of workers permanently residing abroad are not included here.

IMF classification: Item 27. Labour income: credit.

- (iii) *Communications, postal services:* The gross earnings from the international activities of the Hellenic Post Office, the Hellenic Telecommunications Organization as well as of any other telecommunications agency in Greece.

IMF classification: Part of Item 31. Other goods, services and income: credit.

- (iv) *Other:* Includes the following items:

Subscription dues for newspapers and periodicals, as well as members' dues for enrolment and participation in societies, organizations, etc., rent income from real estate abroad owned by permanent residents in Greece, fees for the use of machinery and other equipment, royalties, remittances to cover repairs of private buildings owned by foreign nationals in Greece, fees earned from the hire of Greek cinema picture abroad, and earnings from the sale of Greek postal stamps to collectors. Invisible earnings which cannot be allocated to other items of the Bank of Greece's classification system by the reporting banks are included under this category.

IMF classification: Part of Item 31. Other goods, services and income: credit.

2.1.6. Other services (debit):

Includes the following items:

- (i) *Commissions:* Includes the commissions paid by business concerns or private individuals to their agents or representatives abroad, commissions paid for loan transactions.

IMF classifications: Part of Item 32. Other goods, services and income: debit.

- (ii) *Motion picture services:* This includes the rights paid to foreign motion picture firms as well as the payments for rentals of foreign motion pictures for showing in Greece.

IMF classification: Part of Item 32. Other goods, services and income: debit.

- (iii) *Subscriptions:* Includes the subscriptions, dues, etc. paid to foreign publications, societies, etc.

IMF classification: Part of Item 32. Other goods, services and income: debit

- (iv) *Labour Income:* This item includes the fees, wages and salaries for all

types of services provided by non-residents in Greece or abroad (e.g. lawyers, technical staff, artists, teachers, domestic staff), the fees of foreign construction or engineering companies for work undertaken in Greece, the remuneration of foreign sports teams for participating in matches or competitions in Greece, foreign authors' rights, advertising expenditure abroad (including the advertising expenditure of the National Tourist Organization of Greece and other tourist concerns).

IMF classification: Item 28. Labour income: debit.

- (v) *Communications:* Includes the dues paid abroad by the Hellenic Telecommunications Organization and the Hellenic Post Office.

IMF classification: Part of Item 32. Other goods, services and income: debit.

- (vi) *Other:* This item includes rental payments for real estate property of non-residents in Greece and for the use of machinery and other equipment owned by non-residents, payments for the repair of real estate owned by residents abroad. 'Other services' (debit) includes as well invisible payments which cannot be specifically allocated to other items of the Bank of Greece's classification system by the reporting banks.

IMF classification: Part of Item 32. Other goods, services and income: debit.

- (vii) *Royalties:* Includes the patent fees and royalties paid abroad.

IMF classification: Item 30. Property income: debit.

2.2. Investment income

2.2.1. Interest (credit):

Includes interest earned on deposits of private firms, individuals, commercial

banks as well as on the reserves of the Bank of Greece, held abroad. This item is broken down into 'Official' and 'Private' categories.

IMF classification: Part of it in Item 15. Other investment income of resident official including inter-official: credit and part of it in Item 19. Other investment income: credit.

2.2.1. Interest (debit):

This item includes interest payments on foreign laws of private firms or individuals, loans granted to Greece by foreign banks, organizations or foreign governments directly to the Government of Greece, or through the Bank of Greece, as well as of loans of public entities (e. g. Public Power Corporation loans) and interest payments of loans of LD 2687/53. This item includes as well the commissions paid in loan transactions. Interest on bank deposits in foreign exchange held in Greece by Greek emigrants and seamen are not included in this item. Any such amounts are credited to the deposits and correspondingly increase the outstanding balances. Outflows of deposits in foreign exchange, irrespective of whether they involve interest or capital, are recorded under the relevant items in the capital account (see below).

IMF classification: Part of it in Item 16. Other investment income of resident official including inter-official: debit and part of it in Item 20. Other investment income: debit.

2.2.2. Dividends and profits (credit):

Includes dividends and profits earned on all types of assets held abroad.

IMF classification: Item 13. Other direct investment income: credit.

2.2.2. Dividends and profits (debit):

This item includes income from direct investment in Greece.

IMF classification: Item 14. Other direct investment income, debit.

2.3. Unrequited transfers

2.3.1. Unrequited transfers (credit):

Private sector unrequited transfers include the following credits items:

- (i) *Emigrants' remittances:* This item covers:

The remittances in foreign exchange sent by emigrants of Greek origin (e.g. workers in Western Europe) residing for more than one year abroad, emigrants permanently residing overseas to their families or other persons in Greece as a means of economic assistance. This item also includes inheritance transferred to Greece. It specifically does not include capital transfers (e.g. for the purchase of real estate or other forms of direct investment) made by Greek emigrants for which see relevant items in the capital account.

Emigrants' remittances include as well withdrawals in drachmas (thus satisfying the irreversibility criterion) out of the deposits in foreign exchange held in local banks in Greece by Greek emigrants. The inflow of foreign exchange deposits held by Greek emigrants is however recorded under the capital account as it does not satisfy the irreversibility criterion as it has a debit side as well.

IMF classification: Item 35. Workers' remittances: credit.

- (ii) *Pensions:* This includes the pensions paid from abroad to Greek citizens and foreigners residing in Greece.

IMF classification: Item 37. Other private transfers: credit.

- (iii) *Other official transfers:*

This includes gifts in foreign exchange made by international organizations, foreign countries or private individuals and firms to organizations in the Greek public sector.

IMF classification: Part of Item 39. Inter-official transfers: credit.

- (iv) *EEC transfers:*

Includes the net receipts in foreign exchange from the non-lending institutions of the European Communities (e.g. agricultural subsidies, European Regional Fund) under current budgets.

No debit entry exists for EC transfers. The contribution made by Greece to EC funds do not at present entail a foreign exchange outflow as they are effected by means of accounting transfers within Greece.

IMF classification: Part of Item 39. Inter-official transfers: credit.

2.3.1. Unrequited transfers (debit):

This primarily includes the item 'Pensions' which covers the foreign exchange expenditure for pensions of Greek nationals residing abroad.

IMF classification: Item 34. Migrants' transfers: debit.

Chapter 3 — Capital account: Definition and contents of the headings in the Greek presentation

INTRODUCTION

Private capital inflow has financed the major part of the current account deficits in the post-war period. In many years this inflow has in fact exceeded the deficit. Since the 1970s the major part of this inflow has consisted of foreign exchange deposits and capital intended for investment in housing. Both these items are generated by Greek seamen and Greeks living abroad. As they are not repatriated but are changed into drachmas they do not entail a foreign exchange obligation. These items satisfy the irreversibility criterion and are more in the nature of quasi-transfer items. This feature of the composition of the private capital inflow is another basic characteristic of the Greek balance of payments.

Statistics on capital transactions in the Greek balance of payments are compiled and published by the Bank of Greece in basically two presentations: a 'simplified' presentation and a more detailed format, both published in the Bank's Monthly Statistical Bulletin.

(a) In the 'Simplified presentation of the balance of payments' (Table 37) capital account transactions are classified by sector (private and public). Some of the items in the capital account are reported net, while others are reported gross. The items included under the two headings private and public sector are the following:

Private sector

Entrepreneurial capital (partly net, partly gross)

Real estate investment (gross)

Commercial bank loans (gross)

Deposits (net)

Suppliers' credit (net)

Other (net)

Amortization

Public sector

Bank of Greece (long-term: gross, short-term: net)

Central government (gross)

Public enterprises and entities (gross)

Suppliers' credit (net)

Amortization

In addition there are entries for 'Allocation of SDRs', 'Errors and omissions' and for 'Changes in reserves', 'Use of IMF credit' and 'Clearing account'.

(b) In the more detailed presentation of Table 42, which follows IMF recommendations, the items of the capital account are classified not only by sector, but also by the time dimension of the transactions (short-term and long-term). In addition, this table provides credit and debit entries for each item recorded. Table 42 is summarized in Table 38 (main items of the balance of payments), which gives the major items of the capital account as well as items of the current account. The main headings in both tables are:

Long-term capital

- Private
- Official
- Suppliers' credit

Short-term capital

- Suppliers' credit
- Errors and omissions

Credit institutions

- Bank of Greece
- ABG¹, HIDB²
- Other institutions

Allocation of SDRs

The text that follows describes the contents of Table 42 which has been chosen as a basis for analysis, because it gives a more detailed break down. A correspondence between the headings of Table 37 and Tables 38 and 42 is given at the end of the chapter.

1. LONG-TERM CAPITAL

The items included under long-term capital cover capital flows with an original maturity of more than one year or with no stated maturity. These items are divided into two sub-groups: private sector and official sector. A third group includes suppliers' credit, which because of lack of the relevant information, cannot be broken down into private and official.

1.1. Private sector

This heading covers the following items:

1.1.1. Entrepreneurial capital under LD 2687/53 (credit)

This includes foreign capital inflow by private firms or individuals either for direct investment or for working capital approved by the authorities under the provisions of Legislative Decree 2687/53. Legislative Decree 2687 of 1953 is Greece's basic foreign investment law which provides a framework of conditions, obligations and incentives for the importation of capital for productive investment in Greece. The capital imported from abroad in any form, namely foreign exchange, machinery and materials, patents, technical processes as well as trade marks, is recorded as a foreign capital inflow according to the provisions of this Decree. Ships of more than 1 000 grt

registered under the Greek flag, are also considered as foreign capital by LD 2687. However, since these ships are acquired by means of offshore funds, they are not recorded in the capital account either as a credit or a debit item. A breakdown of inflow under LD 2687 into direct investment and working capital cannot be effected due to the lack of the pertinent information.

IMF classification: Item 51. Other long-term direct investment in Greece.

1.1.1. Entrepreneurial capital under LD 2687/53 (debit)

This includes amortization payments of loans under LD 2687/53.

IMF classification: Part of Item 82. Other long-term capital of other sectors: repayments on other loans received.

1.1.2. Other entrepreneurial capital (credit)

This general category includes the inflow of capital and loans, other than those under LD 2687/53, by Greek or foreign owned enterprises in Greece intended for direct investment or for working capital. They are recorded as a separate item because of the different conditions and terms which govern their entry.

IMF classification: Part of Item 81. Other long-term capital of other sectors: drawings on other loans received.

1.1.2. Other entrepreneurial capital (debit)

This item includes amortization payments of loans other than those approved under LD 2687/53.

IMF classification: Part of Item 82. Other long-term capital of other sectors: repayments on other loans received.

¹ ABG: Agricultural Bank of Greece.

² HIDB: Hellenic Industrial Development Bank.

1.1.3. Real estate investment (credit)

This includes the inflow of foreign capital (a) for real estate investment by non-resident private individuals (aliens, and Greek nationals) as well as Greek seamen, and (b) withdrawals in drachmas out of the deposits in foreign exchange held with the National Mortgage Bank of Greece by non-resident Greek nationals, and Greek seamen, who wish to benefit from the Bank's housing loan scheme.

The inflow of foreign capital for investment in real estate constitutes in fact an irreversible transaction (no debit entry exists) and can therefore best be viewed as a quasi-transfer item. The reason behind this is that up to now legislation has not permitted repatriation of funds obtained from the sale of real estate in Greece which was originally acquired by means of foreign capital. When the relevant legislation is liberalized a debit entry for this category of capital inflow will be added to the balance of payments account.

IMF classification: Item 49. Direct investment in Greece: equity capital.

1.1.4. Other private long-term capital (credit)

This includes inflow of foreign capital that cannot be allocated under specific items of the capital account.

IMF classification: Part of Item 83. Other long-term capital of other sectors: other liabilities.

1.1.4. Other private long-term capital (debit)

This includes the outflow of foreign exchange for capital transactions which are not recorded under specific items of the capital account.

IMF classification: Part of Item 83. Other long-term capital of other sectors: other liabilities.

1.2. Official sector

This general category comprises the inflow of capital in the form of loans in foreign exchange contracted directly by the central government and public entities, excluding the Bank of Greece and other State banks. Foreign lenders include international financial organizations, governments, banks and private entities.

1.2.1. Central government (credit)

It includes loans contracted directly by the central government.

IMF classification: Part of Item 66. Other long-term capital of resident official sector: drawings on other loans received.

1.2.1. Central government (debit)

It includes amortization payments of loans contracted directly by the central government.

IMF classification: Part of Item 67. Other long-term capital of resident official sector: repayments on other loans received.

1.2.2. Public enterprises (credit)

It includes loans contracted by public enterprises such as the Public Power Corporation (PPC), Hellenic Telecommunications Organization (HTO), Olympic Airways (OA), Hellenic Railway Organization (HRO): etc.

IMF Classification: Part of Item 81. Other long-term capital of other sectors: drawings on other loans received.

1.2.2. Public enterprises (debit)

Amortization payments by public enterprises on foreign exchange loans which they have contracted.

IMF classification: Part of Item 82. Other long-term capital of other sectors: repayments on other loans received.

1.3. Suppliers' credit

This refers to commercial credits of more than a year's maturity extended by foreign suppliers to Greek importers. Specifically, this item records the net, positive or negative, change in the outstanding balance of suppliers' credit covered by bills of exchange and other credit instruments. A break down of long-term suppliers' credit into private and official is not available due to lack of relevant information.

IMF classification: It is not reported in the IMF classification as a net change. Acceptances and repayments of suppliers' credit are classified as part of Items 81 and 82. Other long-term capital of other sectors: drawings and repayments on other loans received.

2. SHORT-TERM CAPITAL

Short-term capital includes suppliers' credit with a maturity of up to and including 12 months as well as errors and omissions.

2.1. Suppliers' credit

This refers to the short-term commercial credit, extended by foreign suppliers to Greek importers. As already mentioned above, this item records the net positive or negative change in the outstanding balance of suppliers' credit covered by bills of exchange and other credit instruments. A breakdown of short-term suppliers' credit into private and official is not available due to lack of relevant information.

IMF classification: Part of Item 96. Other short-term capital of other sectors: other loans received.

2.2. Errors and omissions

This is a balancing item which reflects errors in classification (e.g. credits classified as debits or vice versa), other statistical errors, lags or leads between the settlement of the transaction and the

actual recording of that transaction in the balance of payments accounts. This item also reflects differences in valuation methodologies for which no adjustments are made. Valuation differences arise because the items in the balance of payments accounts are calculated at current parities while the flows of foreign exchange reserves at the parity of the last day of the months in question. Differences also arise in valuing the stock of foreign exchange reserves because of the changes in exchange rates.

IMF classification: Item 112. Errors and omissions.

3. CREDIT INSTITUTIONS

This category comprises capital transactions of the Bank of Greece, the commercial banks and the specialized credit institutions.

3.1. Bank of Greece

3.1.1. Long-term (credit)

It includes capital inflow in the form of long-term loans in foreign exchange contracted by the Bank of Greece. In practice, all these loans are contracted on behalf of the central government.

IMF classification: Part of Item 66. Other long-term capital of resident official sector: drawings on other loans received.

3.1.1. Long-term (debit)

It includes amortization payments for the above-mentioned loans contracted by the Bank of Greece.

IMF classification: Part of Item 67. Other long-term capital of resident official sector: repayments on other loans received.

3.1.2. Short-term

It includes the short-term capital transactions of the Bank of Greece (e.g. credit facilities). This item is recorded on a net basis due to lack of relevant information.

IMF classification: Part of Item 88. Other short-term liabilities of resident official sector.

3.2. Hellenic Industrial Development Bank (HIDB)

3.2.1. HIDB (long-term) (credit)

It includes any capital inflow in the form of long-term loans in foreign exchange contracted by the Hellenic Industrial Development Bank (HIDB). The HIDB is a State-owned credit institution whose principal objective is the fostering of industrial development through financing and participation in specific projects.

IMF classification: Part of Item 81. Other long-term capital of other sectors: drawings on other loans received.

3.2.1. HIDB (long-term) (debit)

It includes amortization payments for the loans contracted by HIDB.

IMF classification: Part of Item 82. Other long-term capital of other sectors: repayments on other loans received.

3.3. Agricultural Bank of Greece (ABG)

3.3.1. Long-term (credit)

Capital inflow in the form of long-term loans in foreign exchange contracted by the Agricultural Bank of Greece (ABG). The ABG is another State-owned credit institution engaged in the provision of credit to agriculture and agro industries.

IMF classification: Part of Item 81. Other long-term capital of other sectors: drawings on other loans received.

3.3.1. Long-term (debit)

It includes amortization payments for the loans contracted by the ABG.

IMF classification: Part of Item 82. Other long-term capital of other sectors: repayments on other loans received.

3.4. Other credit institutions

3.4.1. Long-term (credit)

It comprises capital inflow in the form of long-term loans in foreign exchange contracted by commercial banks and other credit institutions.

IMF classification: Part of Item 76. Other long-term liabilities of deposit money banks.

3.4.1. Long-term (debit)

It includes amortization payments by commercial banks and other credit institutions.

IMF classification: Part of Item 76. Other long-term liabilities of deposit money banks.

3.4.2. Short-term (credit)

It comprises capital inflow in the form of deposits in foreign exchange:

- (a) By Greeks permanently residing abroad, as well as Greek seamen, including deposits with the National Mortgage Bank of Greece under the housing loan deposit scheme;
- (b) by Greek citizens permanently residing in Greece who earn foreign exchange from temporary employment or the provision of services abroad;
- (c) by Greek citizens permanently residing in Greece under the provisions of Act 232/83 of the Governor of the Bank of Greece. According to this Act, Greek citizens could open time deposit accounts in foreign currencies without stating the origin of the funds deposited. In the case of undeclared foreign banknotes, these could be deposited up to 30 September 1983. After that date, banknotes could be deposited only if they have been declared upon entry in the country. Private individuals who are recipients of funds via remittances from abroad, not specifically connected with ex-

**Correspondence between the items of the capital account of Table 37 and Table 42 of the balance of payments account,
published in the *Monthly Statistical Bulletin* of the bank of greece**

Table 37: 'Simplified presentation of the balance of payments'		Corresponding headings of Table 42: 'Capital movement by item'			
		Debit		Credit	
Item	1980 (Mio USD)	Item	1980 (Mio USD)	Item	1980 (Mio USD)
Capital account (net)	2 296.0	Total	2 581.6	Total excluding Errors and omissions	4 877.6 (4 892.4-14.8)
Private sector	1 546.7			I. Long-term capital a. Private	
- Entrepreneurial capital	502.4			1. Entrepreneurial LD 2687/53	74.0
				2. Other entrepreneurial	428.4
- Real estate investment	599.0			3. Real estate investment	599.0
- Commercial bank loans	77.7	III. Credit institutions d. Other credit institutions		III. Credit institutions d. Other credit institutions	
				1. Long-term	77.7
- Deposits	115.7	2. Short-term	1 906.7	2. Short-term	2 022.4
- Suppliers' credit	328.1	Suppliers' credit ¹	...	Suppliers' credit ¹	...
- Other	16.4	I. Long-term capital a. Private 4. Other	74.3	I. Long-term capital a. Private 4. Other	90.7
- Amortization	-92.6	1. Entrepreneurial LD 2687/53 2. Other entrepreneurial	36.5 21.8		
		III. Credit institutions d. Other credit institutions 1. Long-term	34.3		

Public sector	723.8				
- Bank of Greece	748.6	a. Bank of Greece 2. Short-term	101.4	III. Credit institutions a. Bank of Greece 1. long-term 2. short-term	850.0 -
- Central government	44.4			i. Long-term capital b. Official 1. Central government	44.4
- Public enterprises and entities	354.4			2. Public enterprises (PPC) (HTO) (Other) III. Credit institutions b. HADB (long-term) c. ABG (long-term)	202.5 (189.0) (4.5) (9.0) 122.5 29.4
- Suppliers' credit	- 17.0	Suppliers' credit ¹	...	Suppliers' credit ¹	...
- Amortization	- 406.6	i. Long-term capital b. Official 1. Central government 2. Public enterprises III. Credit institutions a. Bank of Greece 1. long-term b. HADB (long-term) c. ABG (long-term)	138.4 94.5 173.3 0.4 -		
Allocation of SDRs	25.5			Allocation of SDRs	25.5
Errors and omissions	14.8			Errors and omissions	14.8

¹ It is recorded net. A breakdown of suppliers' credit into private and official is not available due to lack of relevant information.

... = not available.

- = zero or insignificant.

ports of goods and services, can also deposit these in this type of account;

- (d) it also includes convertible foreign exchange deposits held in drachmas. Under this scheme non-residents or foreign legal entities could open external sight deposit accounts to settle payments for various services and goods provided to foreign customers (tour operators' payments for hotel expenses, crew remittances, commodity exports, etc.) and to transfer remittances of Greeks residing abroad; and
- (e) under LD 2687/53, which allowed banks to accept time deposits, of at least six months maturity, held in foreign exchange by non-residents (aliens or Greeks). It should be noted that before 1978 this item was included under 'other private' long-term capital (see Chapter 3, item 1.4.1.)

IMF classification: Part of Item 92. Other short-term liabilities of deposit money banks.

3.4.2. Short-term (debit)

Capital outflow includes withdrawals both in foreign exchange and in drachmas from those categories of foreign exchange deposits enumerated above. Withdrawals in drachmas, satisfy the irreversibility criterion, and are thus recorded in the relevant items of invisible receipts and in the capital account as real investment credits.

IMF classification: Part of Item 92. Other short-term liabilities of deposit money banks.

4. ALLOCATION OF SDRs

The Greek share of the periodic distributions of this asset arranged by the IMF.

IMF classification: Item 102. Counterpart to SDR allocation.

5. OFFICIAL RESERVES

Official foreign exchange reserves are those held by the Bank of Greece. The central government does not hold foreign exchange reserves, while commercial banks operating in Greece are required to cede the bulk of foreign exchange they collect to the Bank of Greece. In any case the foreign exchange held by credit institutions is not included in the official reserves item in the balance of payments.

Official reserves include central bank holdings of gold, foreign exchange and SDR's as well as the country's reserve position in the IMF. Gold is originally valued at SDR 35 per ounce. All gold and foreign exchange reserves are then converted into US dollars on the basis of the end of month parities. No entry for valuation adjustments is made. Since January 1982 the presentation of foreign exchange reserves has changed in order to bring this in line with the criteria of the 4th edition (1977) of the *IMF Balance of Payments Manual*. The principal change made concerns documentary credits for imports. Prior to this date, documentary credits were deducted from the reserves of the time of opening of such credits, while since January 1982 they are deducted at the time of their execution, i.e. at the time of payment. Revised end of year data for reserves are available since 1975, while end of month revised data since January 1978.

IMF classification: Reserves are covered by IMF items for monetary gold (Items 98-100), SDRs (Items 101-103), reserve position in the Fund (Items 104-105), foreign exchange assets (Items 106-107), other claims (Items 108-109), and use of Fund credit (Items 111-112).

Chapter 4 — Analytic presentations used in Greece

The data for the Greek balance of payments published by the Bank of Greece permits the construction of various types of analytic balances according to IMF recommendations (see *Balance of Payments Manual*, 4th edition). In particular the format made available in the 'Simplified presentation' of the balance of payments can provide the following balances: the merchandise trade balance, the balance on invisibles, the current account balance, the private and public capital flows as well as errors and omissions. Furthermore from other tables which include detailed items of the balance of payments (i.e. unrequited transfers, long-term and short-term capital) one can end up with the basic balance. However, as far as the breakdown into the various types of analytic balances is concerned, it must be pointed out that this is no more than an approximation, due to the lack of detailed statistical information. The problem which arises from the lack of information applies particularly to the classification of foreign capital into short-term and long-term (i.e. deposits in foreign exchange and entrepreneurial capital) as well as the item 'errors and omissions'. It must also be pointed out that valuation changes in reserves are not reported separately, so that the magnitude of 'errors and omissions' is correspondingly affected.

The balance of payments data published by the Bank of Greece can be presented in various formats, depending on the specific requirements of the users of the data. A balance of payments presenta-

tion, commonly used in Greece, is given below as an example.

BALANCE OF PAYMENTS OF GREECE

Trade balance

Imports and exports of oil and non-oil goods.

Balance on invisibles

With a breakdown into invisible receipts and payments.

Balance on current account

Capital account

With some details concerning the various categories of capital inflows and amortization payments of the private and public sectors.

Allocation of SDRs

Errors and omissions

Overall balance

Changes in:

- Reserves;
- Use of IMF credit;
- Clearing account.

This format is the same as that given in Annex I, and permits the construction of a type of basic balance (current account + amortization payments + private capital inflow + errors and omissions) of particular interest to the Greek economy as private capital inflow mostly consists of flows from Greeks living abroad, which is in fact more in the nature of a quasi-transfer item and not venture capital.

Chapter 5 — Geographical breakdown

According to the instructions contained in the balance of payments reporting forms issued by the Bank of Greece, the geographical breakdown of the transactions in foreign exchange recorded by the Greek banking system and reported every month to the Bank of Greece is to be based on the country of destination or origin of the credit or debit item being recorded. In fact, however, the Bank of Greece instructions are difficult to follow, especially as regards transactions involving services and capital flows. Major conceptual problems arise, for example in attempting a geographical allocation of transportation credits as the Greek merchant fleet is almost entirely employed in non-liner cross trading activities, while its earnings are usually denominated in US dollars. To overcome this difficulty, the major part of transportation credits is allocated to 'Rest of the world'.

As a result of the difficulties involved, the geographical allocation of the balance of payments data reported to the Bank of Greece is to a considerable extent based on the currency in which each transaction is conducted. This is a serious deficiency which substantially decreases the reliability of the geographical breakdown of the invisible trade and capital account. It is because of this deficiency that the Bank of Greece has discontinued the publication of the geographical breakdown of the

complete balance of payments account and since 1979 publishes the geographical breakdown of the merchandise trade account only (see Table 43, Bank of Greece *Monthly Statistical Bulletin*). The breakdown available at the country level is grouped as follows:

OECD

- EC countries

- Other European countries

- Non-European countries

- Eastern European countries

- OPEC countries

- Other countries

The Bank of Greece does, however, supply the SOEC with a geographical breakdown of the complete annual balance of payments accounts.

A geographical breakdown of the merchandise trade customs statistics produced by the NSSG is also available in their publications. A geographical breakdown by commodity (up to 3 digits) is published in the OECD publication *Trade by Commodities* (series B & C). A complete series up to 1980 has been published in this set of publications, while data for subsequent years are available on computer tapes supplied by the OECD.

Chapter 6 — Comparison of balance of payments classification system with the external transactions in the Greek system of national accounts

The Greek National Accounts Services (GNAS) compiles the external sector tables used in the Greek system of national accounts, using data obtained from various sources (e.g. Bank of Greece, NSSG, Ministry of Finance). A detailed presentation of the layout and contents of the external transactions system as compiled by the Greek National Accounts Service is given in the table attached to this chapter.

1. Entries for commodity exports and imports are based on customs statistics collected and published by the National Statistical Service of Greece (NSSG):

(a) Both exports and imports are given on an fob basis. Import statistics which are published by the NSSG on a cif basis are adjusted accordingly (by an approximately 9 % adjustment factor). The corresponding insurance and freight element is included under the relevant service items.

The entries for commodity exports and imports also include military equipment and supplies, and net sales or purchases of gold coins by the Bank of Greece, for which Bank of Greece statistics are used.

In addition the national accounts entry for commodity imports includes: (i) purchases of civil aircraft by the country's national airline Olympic Airways; such information is obtained directly from Olympic Airways, and (ii) imports of goods for use in the 'free zone' areas of certain shipyards, on which no customs duties have been paid. This set of data is based on estimates supplied by the National Statistical Service of Greece and are not recorded by the Bank of Greece in the balance of payments as they do not involve a foreign exchange outflow.

(b) The use of commodity trade data on a transaction basis and not of Bank of Greece data on a settlements basis, gives rise to differences with respect to the level and the annual changes of the trade flows being measured. This problem and its possible causes is analysed in detail in Annex III.

2. Entries for the services and transfers items in the external transactions in the national accounts are based on settlements data collected and published by the Bank of Greece. There are two exceptions to this rule, however: services are debited by the insurance and freight element corresponding to the 9 % adjustment factor used to convert imports from a cif to an fob basis; transactions with EEC institutions, where Ministry of Finance data are used, i.e. receipts and payments.

The most important differences between the two sets of accounts arise because of the following:

(a) The different techniques used to compile the two sets of accounts. The valuation methodology used by the Bank of Greece has been described in Chapter 1 (item 1.4.). The National Accounts Service, on the other hand, in compiling quarterly series converts Bank of Greece data into drachmas on the basis of the average drachma-dollar parity for the three-month period in question.

(b) The use of Ministry of Finance data for transactions involving EEC institutions also gives rise to certain differences. Current transfers include 'gross transfers' from EEC institutions (e.g. EAGGF), while the Bank of

Greek item is net. The difference is accounted for by transfers from the Greek budget, which does not however involve a foreign exchange out-flow.

- (c) Certain departures from Bank of Greece classification practice of services and transfers can be observed in GNAS methodology. 'Transportation receipts', for example, are broken down and allocated to 'Transport', 'Investment income' and 'Compensation of employees'. Emigrants' remit-

tances and EEC transfers are included under 'Current transfers' and are not lumped together under 'Services' as is traditional practice. Conceptually, however the services, transfers and income items of the table on 'International transactions' of the national accounts roughly corresponds to the invisible account of the Bank of Greece (with the exception of EEC transfers, and the 'insurance and freight' element deducted from imports).

**Table of 'International transactions' as compiled in the
Greek system of national accounts**

	Source
1. EXPORTS OF GOODS AND SERVICES	
1.1. Exports of goods (fob)	
Merchandise exports receipts (fob)	NSSG
Exports of military equipment and supplies (those categories not included in NSSG data)	Bank of Greece
Sales of gold coins (net) by the Bank of Greece	Bank of Greece
1.2. Transport	
Freights	Bank of Greece
Provisions and repairs	Bank of Greece
Passenger fares	Bank of Greece
1.3. Other services	
Insurance	Bank of Greece
Agents and representatives' commissions	Bank of Greece
Motion picture, TV-broadcasting services	Bank of Greece
Telecommunications, postal services	Bank of Greece
Other services	Bank of Greece
Withdrawals out of convertible drachma deposits	Bank of Greece
2. Expenditure of non-residents in Greece	
Travel receipts	Bank of Greece
Expenditure of foreign missions	Bank of Greece
Consular dues	Bank of Greece
Infrastructure works	Bank of Greece
3. INCOME RECEIPTS	
3.1. Investment income	
Interest	Bank of Greece
Dividends - profits	Bank of Greece
Shipowners' remittances (including shipping taxation)	Bank of Greece
3.2. Compensation of employees	
Seamen's remittances	Bank of Greece
Contributions to seamen's pension funds	Bank of Greece
Labour income (wages and salaries)	Bank of Greece
1 + 2 + 3 = TOTAL EXPORTS OF GOODS AND SERVICES AND INCOME RECEIPTS	
4. IMPORTS OF GOODS AND SERVICES	
4.1. Imports of goods (fob)	
Payments for merchandise imports (fob), excluding ocean- going vessels	NSSG
Imports of military equipment and supplies	Bank of Greece
Imports of civil aircraft	OA
Commodity imports for use in free port zones	NSSG
4.2. Transport	
Freights	calculated from NSSG data
Provision and repairs	Bank of Greece
Passenger fares	Bank of Greece
Other shipping office expenses	Bank of Greece

	Source
4.3. Other services	
Insurance calculated from NSSG and Bank of Greece data	Bank of Greece
Agents and representatives' commissions	Bank of Greece
Motion Picture, TV-broadcasting services	Bank of Greece
Telecommunications, postal services	Bank of Greece
Other payments	Bank of Greece
5. EXPENDITURE OF RESIDENTS ABROAD	
Travel in general (tourism, educational, and for medical treatment)	Bank of Greece
Government expenditure (excluding transfers on government account for which see Item 9)	Bank of Greece
Infrastructure works	Bank of Greece
6. INCOME PAYMENTS	
6.1. Investment income	
Interest	Bank of Greece
Dividendes - profits	Bank of Greece
Patent fees and royalties	Bank of Greece
6.2. Compensation of employees	
Labour income (wages and salaries)	Bank of Greece
7. BALANCE OF GOODS, SERVICES AND INCOME = (1 + 2 + 3) – (4 + 5 + 6)	
8. CURRENT TRANSFERS FROM THE REST OF THE WORLD	
8.1. To the public sector	
Donations to the public sector	Bank of Greece
8.2. To the private sector	
Emigrant's remittances	Bank of Greece
Pensions	Bank of Greece
Transfers and subsidies from EC institutions (e.g. EAGGF)	Ministry of Finance (General Accounting Office)
9. CURRENT TRANSFERS TO THE REST OF THE WORLD	
Transfers on government account excluded from Item 5 above	Ministry of Finance (General Accounting Office)
Contributions to EC Institutions	Ministry of Finance (General Accounting Office)
Pensions	Bank of Greece
10. CAPITAL TRANSFERS FROM THE REST OF THE WORLD	
Transfers from the EC Regional Development Fund, contributions to the European Coal and Steel Community	Ministry of Finance
War reparations - compensations	Various sources
UNRRA, US Government, etc.	Various sources
11. CAPITAL TRANSFERS TO THE REST OF THE WORLD	Various sources
12. NET LENDING = 7 + (8 – 9) + (10 – 11)	

Source: National Accounts Service, Ministry of National Economy (published as Table 20 in their annual publication National Accounts of Greece).

Annex I — The balance of payments of Greece, 1980

1.1. Balance of payments¹

(Million USD)

Item	1980
Imports, cif	10 903.4
Petroleum	2 982.2
Non-petroleum	7 921.2
Exports, fob	4 093.9
Petroleum	248.4
Non-petroleum	3 845.5
TRADE BALANCE	-6 809.5
Invisible receipts	6 159.4
Foreign travel	1 733.5
Transportation	1 815.9
Emigrant remittances	1 083.1
Interest - dividends - profits	198.7
Withdrawals in drachmas out of convertible deposits	490.8
Miscellaneous	837.4
EEC transfers	—
Invisible payments	1 566.0
Foreign travel	309.1
Government services	151.2
Interest - dividends - profits	465.8
Transportation	265.7
Miscellaneous	374.2
BALANCE OF INVISIBLES	4 593.4
BALANCE OF CURRENT ACCOUNT	-2 216.1
MOVEMENT OF CAPITAL (net)	2 296.0
Private sector	1 546.7
Entrepreneurial capital	502.4
Real estate investment	599.0
Commercial bank loans	77.7
Deposits	115.7
(Deposits of private individuals)	(97.4)
Suppliers' credits	328.1
Other	16.4
Amortization	-92.6
Public sector	749.3

¹ Provisional balance of payments data are published monthly in this format by the Bank of Greece in photostatic handouts.
—: zero or insignificant.

Item	1980
Central bank	748.6
Government	44.4
Public enterprises	354.4
Suppliers' credit	-17.0
Allocation of SDR	25.5
Amortization	-406.6
ERRORS and OMISSIONS	14.8
OVERALL BALANCE	94.7
Changes:	
Use of IMF credit	109.1
Official reserves	-1.4
Clearing account	-13.0
End of period:	
Official reserves	1 517.0
Clearing account	-6.3

1.2. Simplified presentation of the balance of payments

(Million USD)

Item	1980
Imports, cif	10 903.4
Private	7 907.9
Official	2 995.5
Exports, fob	4 093.9
TRADE BALANCE	-6 809.5
Invisible receipts (a)	6 159.4
Invisible payments	1 566.0
BALANCE OF INVISIBLES	4 593.4
BALANCE OF CURRENT ACCOUNT	-2 216.1
MOVEMENT OF CAPITAL (net)	2 296.0
Private sector	1 546.7
Entrepreneurial capital (b)	502.4
Real estate investment	599.0
Commercial bank loans	77.7
Deposits	115.7
Suppliers' credit	328.1
Other	16.4
Amortization	-92.6
Public sector	723.8
Bank of Greece	748.6
Central Government	44.4
Public enterprises and entities	354.4
Suppliers' credit	-17.0
Amortization	-406.6

¹ Table 37 of the *Monthly Statistical Bulletin*.

(a) Including unrequited transfers.

(b) Loans and capital of private enterprises either under the procedure of LD 2687/53 or otherwise.

Item	1980
Allocation of SDRs	25.5
Errors and omissions	14.8
OVERALL BALANCE	94.7
Changes:	
Reserves	-1.4
Use of IMF credit	109.1
Clearing account	-13.0
End of period:	
Reserves	1 517.0
Clearing account	-6.3
Suppliers' credit	1 713.5

1.3. Main items of the balance of payments¹

(Million USD)

Item	1980	
	Debit	Credit
I. CURRENT ACCOUNT		
a. Goods and services	12 465.8	9 169.5
1. Merchandise (a)	10 903.4	4 093.9
2. Services	1 562.4	5 075.6
Net balance (1 and 2)	3 296.3	—
b. Unrequired transfers	3.6	1 083.8
3. Private	3.6	1 083.0
4. Official	—	0.8
Net balance (3 and 4)	—	1 080.2
Balance on current account	2 216.1	—
II. CAPITAL ACCOUNT	2 581.6	4 892.4
a. Long-term capital	365.5	1 487.7
5. Private	132.6	1 192.1
5.1 Entrepreneurial	58.3	502.4
5.2 Real estate investment	—	599.0
5.3 Other	74.3	90.7
6. Official	232.9	246.9
6.1 Central government	138.4	44.4
6.2 Public enterprises	94.5	202.5
7. Suppliers' credit	—	48.7
b. Short-term capital (b)	—	277.2
c. Credit institutions	2 216.1	3 102.0

¹ Monthly Statistical Bulletin.

(a) Exports fob, imports cif, excluding ships registered under the Greek flag.

(b) Including suppliers' credit and errors and omissions.

Item	Debit	Credit
8. Bank of Greece	274.7	850.0
9. ABG - HIDB	0.4	151.9
10. Other institutions	1 941.0	2 100.1
d. Allocation of SDRs	–	25.5
Net capital inflow	–	2 310.8
OVERALL BALANCE	94.7	–
III. CHANGES		1.4
11. Reserves	–	–
12. Use of IMF credit	109.1	13.0
13. Clearing account	–	–

1.4. Capital movement by Item¹

(Million USD)

Item	Debit	Credit
I. LONG-TERM CAPITAL	365.5	1 487.7
a. Private	132.6	1 192.1
1. Entrepreneurial LD 2687/53 (a)	36.5	74.0
2. Other entrepreneurial (b)	21.8	428.4
3. Real estate investment	–	599.0
4. Other	74.3	90.7
b. Official	232.9	246.9
1. Central government	138.4	44.4
2. Public enterprises	94.5	202.5
PPC	...	189.0
HTO	...	4.5
Other	...	9.0
c. Suppliers' credit (c)	–	48.7
II. SHORT-TERM CAPITAL	–	277.2
a. Suppliers' credit (c)	–	262.4
b. Errors and omissions	–	14.8
III. CREDIT INSTITUTIONS	2 216.1	3 102.0
a. Bank of Greece	274.7	850.0
1. Long-term	173.3	850.0
2. Short-term	101.4	–
b. HIDB (long-term)	0.4	122.5

¹ Table 42 of the *Monthly Statistical Bulletin*.

(a) Private enterprises capital inflow under LD 2687/53. It is not possible to break down this inflow into direct investment and working capital.

(b) Other private capital inflow (not under LD 2687/53). It is also impossible to break down this inflow into direct investment and working capital.

(c) No breakdown of suppliers' credit into private and public sector is possible.

ANNEX I – THE BALANCE OF PAYMENTS OF GREECE, 1980

Item	Debit	Credit
c. ABG (long-term)	...	29.4
d. Other credit institutions	1 941.0	2 100.1
1. Long-term	34.3	77.7
2. Short-term (d)	1 906.7	2 022.4
IV. ALLOCATION OF SDRs	–	25.5
TOTAL	2 581.6	4 892.4

(d) Mostly comprising foreign exchange deposits by individuals.

Annex II — Correspondence between Greek headings and IMF headings: Figures for 1980

(Dots (...) indicate that data are not available (or are not separately available) in Greek statistics)

(Million USD)

IMF Headings	Credits		Debits		
	IMF	GR	IMF	GR	
CURRENT ACCOUNT					
Goods, services and income					
1. Merchandise: exports fob	4 093	4 093			6100 Merchandise credit
2. Merchandise: imports fob			9 650	...	Not published by Greek Statistics
2.21 Imports cif as reported in exchange record			10 904	10 904	5100 Merchandise debit
2.22 Adjustments to Item 2.21	1 254	...			Not published by Greek Statistics
No resident carriers	392	...			Not published by Greek Statistics
Resident carriers	799	...			Not published Greek Statistics
No resident insurers	63	...			Not published by Greek Statistics
Resident insurers			
3.4 Shipment	92	92	455		6221 Transportation - freights: receipts
				...	Not published by Greek Statistics (part IMF Item 2.22: no resident carriers + no resident insurers)
5.6 Passenger services	2	2	72		6227 Transportation - passenger fares: receipts
				72	5221 Transportation - passenger fares: payments
7.8 Other transportation	920	82	194		6224 Transportation -supplies and repairs: receipts
		1 067			6223 Transportation -ship-owners: receipts

ANNEX II – CORRESPONDENCE BETWEEN GREEK AND IMF HEADINGS: FIGURES FOR 1980

IMF Heading	Credits		Debits		
	IMF	GR	IMF	GR	
		365			6222 Transportation - seamen's remittances: receipts
		205			6225 Transportation - contributions to seamen's pension funds: receipts
		...			Not published by Greek statistics (part of IMF Item 2.22: resident carriers with negative sign)
				67	5222 Transportation - supplies and repairs: payments
				127	5223 Transportation - shipping office expenses: payments
9.10 Travel	1 733	1 733	309		
				103	6210 Travel: receipts
					5211 Travel - studies: payments
11.12 Reinvested earnings on direct investment	-		-	16	5212 Travel - medical care: payments
				190	5213 Travel - tourism: payments
13.14 Other direct investment income	5		28		6242 Dividends and profits: receipts
		5		28	5242 Dividends and profits: payments
15.16 Other investment income of resident official incl. inter-official	180		352		
		180			6241 (part of it) Interest - official: receipts
				352	5241 (part of it) Interest - official: payments
17.18 Other investment income of foreign official excl. inter-official	-		-		
19.20 Other investment income (private)	14		86		
		14			6241 (part of it) Interest - private: receipts
				86	5241 (part of it) Interest - private: payments
21.12 Inter-official transactions, i.e.	8		-		
		8			6253 Part of official services: receipts
23.24 Other resident official transactions, nie			152		
				152	5251 and 5252: Official services: payments

IMF Heading	Credits		Debits		
	IMF	GR	IMF	GR	
25.26 Other foreign official transactions, nie	83				
		83			6251 Official services: receipts
27.28 Labour income nie	53		59		and 6252:
	53				6262 Other receipts - labour income
				59	5264 Other payments - labour income
29.30 Property income nie			20		
				20	5268 Other payments - royalties
31.32 Other goods, services and income	1 183		292		
		83			6261 Other receipts - commissions
		5			6230 Other receipts - non-merchandise insurance
		5			6263 Other receipts - communications
		600			6264 Other receipts - other
		490			Withdrawals out of convertible drachma deposits
				102	5261 Other payments - commissions
				20	5230 Other payments - non-merchandise insurance
				10	5266 Other payments - communications
				160	5262, 5263 Other payments - other
				and 5267	
Unrequired transfers					
33.34 Migrants, transfers			4		
				4	5265 Unrequited transfers - pensions: payments
35.36 Workers' remittances	1 059				
		1 059			6310 Unrequited transfers - emigrants' remittances: receipts
37.38 Other private transfers	23				
		23			6320 Unrequited transfers - pensions: receipts
39.40 Inter-official Transfers	1				
		1			6330 Unrequited transfers - EEC subsidies and other: receipts
41.42 Other transfers of resident official					
43.44 Other transfers of foreign official					

	Abroad		In Greece			
	IMF	GR	IMF	GR		
CAPITAL ACCOUNT						
Capital excluding reserves (Minus sign indicates increase in Greek asset or decrease in Greek liability)						
<i>Direct investment</i>						
45.49 Equity capital	599	599	6430	Real estate invest- ment: credit
46.50 Reinvestment of earn- ings		
47.51 Other long-term capital	74	74	6420	Entrepreneurial capi- tal under law 2687/53: credit
48.52 Other short-term capital		
	Assets		Liabilities			
	IMF	GR	IMF	GR		
<i>Portfolio investment</i>						
Public sector bonds						
53. Assets						
54. Liabilities constituting foreign authorities' reserves						
55. Other liabilities						
Other bonds						
56. Assets						
57. Liabilities constituting foreign authorities' reserves						
58. Other liabilities						
Corporate equities						
59. Assets						
60. Liabilities constituting foreign authorities' reserves						
61. Other liabilities						
<i>Other long-term capital of Greek official sector</i>						
Assets						
62. Drawings on loans extended						
63. Repayments on loans extended						
64. Other assets						
Liabilities						
65. Liabilities constituting foreign authorities' reserves						
66. Drawings on other loans received			894	850	6462	(part of it) Bank of Greece - long-term capital: credit

	Assets		Liabilities			
	IMF	GR	IMF	GR		
				44	6471	Central government capital: credit
67. Repayments on other loans received			- 312			
				- 173	5342	(part of it) Bank of Greece - long-term capital: debit
				- 139	5351 and 5353.	Central government capital: debit
68. Other liabilities						
<i>Other long-term capital of deposit money banks</i>						
<i>Assets</i>						
69. Drawings on loans extended						
70. Repayments on loans extended						
71. Other assets						
<i>Liabilities</i>						
72. Liabilities constituting foreign authorities' reserves in drachma						
73. Liabilities constituting foreign authorities' reserves in foreign currency						
74. Drawings on other loans received						
75. Repayments on other loans received						
76. Other liabilities			35	77	6462	Other credit institutions - long-term capital: credit
				- 34	5342	Other credit institutions - long-term capital debit
				(- 8)		Net borrowing by National Investment Bank for Industrial Development (not published by Greek statistics)
<i>Other long-term capital of other sectors</i>						
<i>Assets</i>						
77. Drawings on loans extended						
78. Repayments on loans extended						
79. Other assets						

	Assets		Liabilities		
	IMF	GR	IMF	GR	
Liabilities					
80. Liabilities constituting foreign authorities reserves					
81. Drawings on other loans received			1 109		
				(299)	Acceptances of long-term suppliers' credits (Not published by Greek statistics)
				355	6472 Public enterprises' long-term capital: credit (including Hellenic Industrial Development Bank and Agricultural Bank of Greece).
				(27)	Drawings on loans contracted by National Investment Bank for Industrial Development (not published by Greek statistics).
				428	6451-6454 Other entrepreneurial capital: credit
82. Repayments on other loans received			421		
				(- 251)	Repayments on long-term suppliers' credits (not published by Greek statistics)
				- 36	5320 Entrepreneurial capital under law 2687/53: debit
				- 94	5352 Public enterprises' long-term capital: debit (including Hellenic Industrial Development Bank and Agricultural Bank of Greece)
				(- 19)	Repayments on loans contracted by National Investment Bank for Industrial Development (not published by Greek statistics)
				- 21	5331 Other entrepreneurial capital: debit
83. Other liabilities			421		

	Assets		Liabilities			
	IMF	GR	IMF	GR		
				91	6440	Other private long-term capital: credit
				- 74	5332	Other private long-term capital: debit
<i>Other short-term capital of Greek official sector</i>						
Assets						
84.						Loans extended
85.						Other assets
Liabilities						
86.						Liabilities constituting foreign authorities' reserves
87.						Other loans received
88.						Other liabilities
		-88				
				13		Clearing account Bank of Greece - short-term capital
				- 101		
<i>Other short-term capital of deposit money banks</i>						
Assets						
89.						Assets
Liabilities						
90.						Liabilities in drachma constituting foreign authorities' reserves
91.						Liabilities in other currencies constituting foreign authorities' reserves
92.						Other liabilities
			116	116	6410, 6461, 6464, 5310, 5341.	Other credit institutions - short-term capital: credit
					...	Other credit institutions - short-term capital: debit
<i>Other short-term capital of other sectors</i>						
Assets						
93.						Loans extended
94.						Other assets
Liabilities						
95.						Liabilities constituting foreign authorities' reserves
96.						Other loans received
			262	262		Short-term capital - suppliers' credit
						Agricultural Bank of Greece - short-term capital
97.						Other liabilities

	Assets		Liabilities		
	IMF	GR	IMF	GR	
RESERVES					
Monetary gold					
98. Total change in holdings	5	5			Monetary gold
99. Counterpart to monetization (demonetization)					
100. Counterpart to valuation changes SDR holdings	-2	...			Not published by Greek statistics
101. Total change in holdings	1	1			SDRs
102. Counterpart to SDR allocation					Allocation of SDRs
103. Counterpart to valuation changes Reserve position in the Fund					
104. Total change in holdings	-31	-31			Foreign exchange position with IMF
105. Counterpart to valuation changes					
Foreign exchange assets					
106. Total change in holdings	317	317			Foreign exchange reserves
107. Counterpart to valuation changes	-90	...			Not published by Greek statistics
Other claims					
108. Total change in holdings					
109. Counterpart to valuation changes Use of Fund credit					
110. Total change	-74	-74			Use of Fund credit
111. Counterpart to valuation changes					
112. Errors and omissions		15			Short-term capital - errors and omissions

Annex III — Main differences between exchange record statistics and customs statistics

Customs statistics of merchandise trade are compiled on a transactions basis by the NSSG which applies the 'special trade system' recommended by the United Nations. This system covers transactions on commodities passing through the customs houses of the country. On the other hand foreign exchange statistics of merchandise trade are compiled by the Bank of Greece on a settlements basis (see Chapter 2). The different basis of compilation between the two sets of data gives rise to differences which can be attributed to coverage, time lags or leads, valuation and other.

1. COVERAGE

1.1. Customs Statistics

- (a) *Exports* cover the goods domestically produced, as well as imported goods which enter into production and are physically transformed from one type of commodity to another more highly processed commodity. They do not cover:
 - (i) All the provisions of ships under the Greek flag supplied from domestic markets and the fuelling of foreign ships from oil stocks in Greece.
 - (ii) Re-exports of 'free use' commodities. However, as from 1 January 1981, the NSSG records the full value of re-exports of goods that have been domestically processed, with the exception of those exports of Greek refineries produced from crude oil which has been imported without exchange formalities.
 - (iii) Exports of commodities which will be re-imported.

- (iv) Parcels of small value.
- (b) *Imports* cover the goods imported either directly from abroad, or after clearance in customs warehouses, or from free trade zones, and intended for use in the home economy. They do not cover:
 - (i) Gold bullion;
 - (ii) Armed Forces provisions (except those cleared through customs);
 - (iii) Fishery products of ships under the Greek flag;
 - (iv) Luggage, personal gifts and parcels of small value;
 - (v) Commodities sent to foreign embassies and missions in Greece;
 - (vi) Goods imported for 'free use', i.e. goods not liable to tariff duties, or other kinds of taxation; such commodities have to be re-exported. As from 1 January 1981 the NSSG record tax-exempt imports of goods imported for processing and re-export with the exception of crude oil imported by Greek refineries without exchange formalities.
 - (vii) Imports under LD 2687/53.

1.2. Foreign exchange statistics

- (a) *Exports* include all the foreign exchange receipts earned from merchandise, which do not correspond necessarily to the value recorded in customs statistics. For example, exports of agricultural or other products that are in any way damaged or destroyed on warehouses abroad before they are sold, are recorded by the customs statistics, but not by the exchange record statistics; fur-

thermore, commission paid to sales representatives abroad, although it constitutes foreign exchange out-flow, does not appear in customs statistics.

- (b) *Imports* include the foreign exchange expenditure (payments and suppliers' credit) for merchandise. Imports of goods financed by foreign exchange not sold by the currency authorities (the Bank of Greece and authorized agents) are not included in the exchange record statistics, but are covered by customs statistics. Moreover, ships of Greek ownership transferred to the Greek Register of Merchant Shipping are included in customs statistics, but are excluded from exchange record statistics. Finally, a part of the value of armed forces provisions appear in exchange record statistics if foreign exchange is provided by the currency authorities.

2. TIME LAGS

Customs statistics for exports have a time lead compared to foreign exchange statistics, whereas those for imports have a lag or a lead compared to exchange record statistics, depending on whether the final settlement is made before or after the customs clearance.

3. VALUATION

In customs statistics the invoice value of exported and imported goods is converted into drachmas using the official exchange rates of the date of customs clearance.

In exchange record statistics the invoice values of imports and exports are conver-

ted first into drachmas by the reporting banks and afterwards into US dollars by the Bank of Greece on the basis of the monthly average of dollar-drachma parity. For a detailed description of the valuation methodology used in the exchange record statistics see Chapter 1 (1.4.).

4. OTHER SOURCES OF DIFFERENCES

4.1. Changes in prices

Quite often the value of exports of agricultural products (especially fruits) declared at the customs is nominal and may later change, depending on market conditions in the importing country. This is an additional reason why the value recorded by the NSSG does not correspond to the foreign exchange earned.

4.2. Exports and imports of petroleum products

The NSSG record the total value of exports of petroleum products only when the corresponding amounts of crude oil have been imported through exchange control formalities. In the case that the importation of crude oil has been financed without exchange control formalities the NSSG record neither the import nor the export values while the Bank of Greece reports the domestic value-added in the transportation receipts.

4.3. Imports of capital equipment

In certain cases, big enterprises are allowed to deduct the values of imports of capital equipment from the value of their exports before the foreign exchange earned is surrendered to the authorities. In this case customs statistics record the full value of imports and exports, while exchange record statistics show the net foreign exchange flow.

Avant-propos

Le présent rapport a été préparé par Mlle I. Alexopoulou, M. P. Damaskopoulos, Mme C. Gyparakis, M. Gyparakis, Mme C. Lambrinidis, M. E. Poutelidis et Mme B. Rodis, membres du personnel du service des recherches économiques de la Banque de Grèce.

Avertissement relatif à la version en langue française

Il convient de noter que certaines différences peuvent apparaître entre le texte original du rapport, rédigé en langue grecque et la version française présentée ci-après.

Ces divergences sont surtout dues aux difficultés rencontrées pour rendre en français les nombreuses expressions techniques grecques propres à la matière traitée.

En cas de divergences d'interprétation, seul le texte en langue grecque fait foi.

Table des matières

Introduction	107
1. Bref rappel historique	107
2. La base juridique	107
3. Description générale du système grec d'information	108
4. Publications et services de données	110
Chapitre I — Le cadre conceptuel de la balance des paiements grecque comparé à celui que recommande le FMI	110
1. Définition des résidents de l'économie	110
2. Évaluation	110
3. Chronologie	110
3.1. Ajustements chronologiques pour les «marchandises»	110
3.2. Ajustement des statistiques des transactions qui ne portent pas sur des marchandises	110
4. Unité de compte et techniques de conversion	111
5. Structure des comptes	111
5.1. Les transactions courantes	111
5.2. Les capitaux	112
Chapitre 2 — Les transactions courantes: définition et contenu des rubriques dans la présentation grecque	113
Chapitre 3 — Les capitaux: définition et contenu des rubriques dans la présentation grecque	124
Chapitre 4 — Présentations analytiques utilisées en Grèce	133
Chapitre 5 — Ventilation géographique	134
Chapitre 6 — Comparaison du système de classification de la balance des paiements et du système de transactions extérieures dans la comptabilité nationale grecque	135
<i>Annexe I</i> — La balance des paiements de la Grèce, 1980. Présentation nationale . . .	139
<i>Annexe II</i> — La balance des paiements de la Grèce, 1980. Correspondance entre les rubriques grecques et celles du FMI	144
<i>Annexe III</i> — Principales différences entre les statistiques des relevés des opérations de change et les statistiques douanières	153

Introduction

1. BREF RAPPEL HISTORIQUE

Les statistiques de certaines transactions internationales de la Grèce sont disponibles dans de nombreux cas depuis le milieu du XIX^e siècle, par exemple pour les échanges de marchandises et les exportations et importations d'or et d'argent. Les premières tentatives attestées d'établissement et de chiffrage d'une balance grecque des paiements ne remontent toutefois par au-delà des années vingt; en l'occurrence des estimations de la balance des paiements pour 1923, 1924 et 1926 furent publiées dans les livraisons de 1928 et de 1930 du «Mémorandum sur le commerce international et sur les balances des paiements» de la Société des Nations. Ces estimations, qui ne portaient que sur un nombre limité d'opérations, étaient basées sur des statistiques fournies par des banques commerciales opérant en Grèce.

La Banque de Grèce, qui a commencé en 1928 à jouer le rôle de banque centrale du pays, a d'abord publié des estimations annuelles de la balance des paiements en livres or pendant la période 1929-1931, dans le «Rapport annuel 1931» du gouverneur; cette série, ultérieurement modifiée et complétée, a continué à être publiée par la Banque jusqu'en 1939 dans le «Rapport annuel» du gouverneur. Les données de cette période ont aussi été publiées dans les livraisons 1932-1938 de la publication annuelle «Balance des paiements», de la Société des Nations. Aucune donnée n'a été publiée pour les années de la deuxième guerre mondiale.

Après la fin de la deuxième guerre mondiale et la libération de la Grèce, des données de la balance des paiements pour la période 1945-1946 ont d'abord été

publiées en 1947 dans le «Rapport 1941-1946» du gouverneur de la Banque de Grèce; ce premier ensemble de données contenait des estimations pour un nombre très limité de transactions et était établi par le service de recherche économique de la Banque de Grèce en collaboration avec le ministère de la Coordination. C'est le service de recherche économique de la Banque qui est depuis lors responsable de l'établissement et de la publication de statistiques de balance des paiements.

Les données correspondant aux premières années de l'après-guerre sont incomplètes, mais les principaux postes étaient couverts dès 1960, et normalement rendus publics mois par mois dans des publications tant grecques qu'internationales. Le système de contrôle des changes imposé dès 1932 a constitué la base de la plupart des données relatives aux opérations en devises fournies à la Banque de Grèce par les banques opérant en Grèce, et ultérieurement utilisées pour établir la balance des paiements du pays.

Des statistiques du commerce des marchandises (importations et exportations) à base douanière sont d'autre part dressées régulièrement et publiées mensuellement par l'Institut national grec de la statistique.

2. LA BASE JURIDIQUE

La loi initiale portant création de la Banque de Grèce (loi 3424 du 7.12.1927) confiait à la Banque la mission de gérer les avoir en devises du pays; en vertu de la loi, les banques effectuant des opérations de change doivent transmettre à la Banque de Grèce les renseignements rela-

tifs à ces opérations, qui peuvent être utilisés par la Banque pour suivre l'évolution des positions du pays en devises. Les renseignements qui doivent effectivement être fournis chaque mois au service de recherche économique de la Banque sont fixés par des instructions détaillées du service pour chaque poste particulier, adressées à l'ensemble des banques.

Les statistiques du commerce des marchandises basées sur les renseignements douaniers et publiées par l'Office national grec de statistique sont établies en vertu de l'obligation faite aux exportateurs et importateurs de déclarer à l'administration douanière la valeur et les autres caractéristiques des biens importés ou exportés.

3. DESCRIPTION GÉNÉRALE DU SYSTÈME GREC D'INFORMATION

Pour établir la balance des paiements, la Banque de Grèce utilise les données fournies par les banques. La Banque ou les autres administrations publiques ne font pas d'enquêtes pour estimer le solde des opérations de change ou les autres caractéristiques des principaux postes du compte de balance des paiements (par exemple, transports maritimes et tourisme, rentrée de capitaux): les comptes de la balance grecque des paiements sont dérivés des données fournies mensuellement au service de recherche économique de la Banque de Grèce par le système bancaire grec. Aux informations ainsi fournies par les banques commerciales et autres instituts de crédit s'ajoutent les données obtenues d'autres services de la Banque de Grèce. Les renseignements fournis à la Banque de Grèce quant aux opérations en devises procèdent directement ou indirectement de la réglementation sur le contrôle des changes en vigueur, et en vertu de laquelle les résidents permanents sont tenus de recéder toutes les devises reçues en échange de la fourniture de biens ou de services à des non-résidents. Une exception importante à cette règle concerne les armements

commerçant avec l'étranger, dont les navires battent pavillon grec ou étranger, qui ne sont pas tenus de recéder leurs devises. Ils doivent toutefois acquitter en devises toutes les dépenses exposées en Grèce: salaires des marins, etc., ainsi que leurs obligations en matière fiscale et vis-à-vis d'autres administrations.

Pour autant que ce soit possible en pratique, les estimations pour la balance des paiements grecque sont effectuées conformément aux recommandations du FMI. Les écarts par rapport à la nomenclature type du FMI sont présentés poste par poste aux chapitres 2 et 3.

4. PUBLICATIONS ET SERVICES DE DONNÉES

Les données relatives à la balance des paiements sont publiées par la Banque de Grèce dans son «Bulletin statistique mensuel», qui contient des données mensuelles, périodiques et annuelles, ainsi que dans le «Rapport annuel» du Gouverneur, qui contient les données pour l'année considérée, ainsi que celles relatives aux deux années précédentes.

Des séries chronologiques, remontant à 1948, et portant sur les principaux postes de la balance des paiements grecque, sont aussi disponibles dans la publication de la Banque de Grèce intitulée «L'économie grecque», volumes 1 et 2 (1980 et 1982); d'autre part, la Banque publie des fascicules mensuels contenant des données mensuelles provisoires (avec un délai de 5 à 6 semaines) présentant la balance des paiements sous forme simplifiée.

La Banque de Grèce fournit des données sur la balance des paiements à l'OSCE, au FMI, à l'OCDE et à la BRI.

Des sorties sur imprimantes de la plupart des postes de la balance grecque des paiements sont disponibles sur demande adressée au service de recherche économique de la Banque de Grèce.

Les statistiques à base douanière du commerce (exportations et importations) de marchandises (en valeur et en volume) sont publiées dans un certain nombre de publications de l'Office national grec de la statistique telles que «Le Bulletin statistique mensuel», le «Bulletin des statistiques du commerce extérieur» et

l'«Annuaire statistique de Grèce». Des données agrégées mensuelles, trimestrielles et annuelles, des indices de volume et de valeur unitaire, une ventilation géographique et par produit des flux du commerce extérieur sont disponibles dans ces publications.

Chapitre I — Le cadre conceptuel de la balance des paiements grecque comparé à celui que recommande le FMI

1. DÉFINITION DES RÉSIDENTS DE L'ÉCONOMIE

La définition des résidents utilisée dans la balance des paiements grecque reprend celle donnée par le *Manuel de la balance des paiements* du FMI (quatrième édition). Le critère de base utilisé pour distinguer un résident d'un non-résident est le séjour d'au moins un an. Le personnel militaire, gouvernemental ou diplomatique d'un État étranger en poste en Grèce n'est pas considéré comme faisant partie des résidents grecs.

2. ÉVALUATION

Suivant la recommandation du *Manuel* du FMI, l'évaluation des transactions est basée sur le principe du prix du marché. Il peut toutefois y avoir des cas où le prix sur facture est différent du prix du marché (prix de transfert). Dans de tels cas, on ne procède à aucun ajustement pour la balance des paiements et l'on enregistre la valeur effectivement facturée.

3. CHRONOLOGIE

3.1. Ajustements chronologiques pour les «marchandises»

Dans les statistiques des opérations de change, le moment de l'enregistrement est celui de la vente ou de l'achat de la devise étrangère, ce qui correspond à la réception effective de la devise étrangère en cas d'exportation de marchandises ou à son déboursement effectif dans le cas d'une importation. Il est évident qu'une

telle pratique n'est pas toujours en accord avec le principe du transfert de propriété recommandé par le FMI, les recettes à l'exportation ou les paiements à l'importation pouvant être antérieurs ou postérieurs au transfert de propriété.

En cas de paiement postérieur au transfert de propriété de marchandises importées, le seul ajustement chronologique effectué concerne le crédit fournisseurs: des montants correspondants sont inscrits dans la balance des capitaux (crédit fournisseurs) pour tenir compte du financement assuré entre le moment de transfert de propriété et le moment du paiement.

Dans les statistiques du commerce (statistiques douanières publiées par l'Office national grec de la statistique), le moment de l'enregistrement des transactions sur marchandises est celui de leur dédouanement. Il n'est procédé à aucun ajustement chronologique pour les catégories de marchandises dont le transfert de propriété a lieu à un moment différent de celui auquel elles sont enregistrées dans les statistiques du commerce.

3.2. Ajustement des statistiques des transactions qui ne portent pas sur des marchandises

Pour les catégories autres que les marchandises, on n'utilise que le relevé d'opérations de change, ce qui signifie que les services ou les mouvements de capitaux sont enregistrés au moment de la réception ou du paiement effectif d'un service ou au moment du transfert effectif d'un avoir financier. Il n'est procédé à aucun ajustement chronologique pour ces catégories de transactions.

En ce qui concerne les emprunts contractuels et les paiements d'intérêts, on utilise les dates de déboursement ou de paiement effectives plutôt que les échéances. Il s'ensuit que, lorsque les remboursements sont différés, aucune inscription ne mentionne dans la balance des paiements grecque le remplacement de l'obligation initiale par une autre.

4. UNITÉ DE COMPTE ET TECHNIQUES DE CONVERSION

La Banque de Grèce établit la balance des paiements en dollars US courants sur la base des données en drachmes qui lui sont fournies mensuellement par les banques opérant en Grèce.

Les banques communiquant ces données en drachmes n'utilisent pas toutes les mêmes méthodes pour évaluer les opérations enregistrées; les grandes banques, après avoir additionné les totaux mensuels par devise étrangère pour chaque poste comptable, convertissent ces totaux en drachmes sur la base des parités mensuelles moyennes communiquées par la Banque de Grèce et envoient leurs données en drachmes à la Banque; pour les crédits, on utilise la parité mensuelle moyenne à l'«achat» et, pour les débits, la parité mensuelle moyenne à la «vente». Par contre, les petites banques calculent chaque opération en fonction de la parité au jour le jour de la devise dans laquelle a été effectuée l'opération par rapport à la drachme; ces opérations sont ensuite totalisées et des totaux mensuels en drachmes sont envoyés à la Banque de Grèce pour chaque poste.

La Banque de Grèce reconvertit à son tour en dollars US courants les totaux en drachmes pour chaque poste fourni par les deux groupes de banques, en utilisant les parités mensuelles moyennes drachme-dollar (parité à l'achat pour les crédits, parité à la vente pour les débits).

Dans les statistiques du commerce publiées par l'Office national grec de statistique, la valeur des marchandises exportées et importées (CAF pour les importations, FOB pour les exportations) est exprimée en monnaie nationale (drachmes), en utilisant les taux de change officiels à la date du passage en douane. Les taux de change officiels sont publiés quotidiennement par le service des changes de la Banque de Grèce.

5. STRUCTURE DES COMPTES

5.1. Les transactions courantes

La structure des transactions courantes publiée par la Banque de Grèce peut être décomposée en trois grandes rubriques:

- 1) marchandises: exportations FOB/importations CAF,
- 2) services,
- 3) transferts sans contrepartie.

Chacune des trois catégories ci-dessus est, elle-même, subdivisée en sous-catégories, qui sont présentées dans les tableaux correspondants du «Bulletin statistique mensuel» (voir annexe I). Aux «marchandises» correspond ainsi une ventilation par marchandise et groupe de marchandises aux tableaux 39 et 40: une décomposition des «services» et «transferts sans contrepartie» se trouve au tableau 41. Il faut noter ici que, dans la présentation traditionnelle de la balance des paiements, les «transferts sans contrepartie» et les «revenus des investissements» sont classés dans la balance des invisibles. Les invisibles sont subdivisés en voyages, transports, transferts sans contrepartie, intérêts, dividendes et profits et autres services (pour plus de détails, voir le chapitre 2). D'autre part, une ventilation en secteur privé et secteur public (incluant les entreprises publiques) est disponible pour les trois principales rubriques ci-dessus.

En résumé, les transactions courantes publiées dans la balance des paiements grecque suivent de près les recommandations du FMI, tant pour ce qui touche la structure comptable que le contenu de leurs postes.

5.2. Les capitaux

Les opérations en capital sont classées comme suit:

- 1) par secteur: privé, public (comprenant les entreprises publiques) et bancaire.
- 2) selon la durée des opérations: court terme pour les opérations à un an au maximum et long terme pour les opérations à plus d'un an.

Chaque classification contient des informations supplémentaires sur les opérations enregistrées (par exemple, types d'opérations et emprunteurs, etc.).

La structure ci-dessus de la balance des capitaux publiée dans la balance des paiements grecque ne suit pas les recommandations du FMI. Néanmoins, le contenu de chaque poste y correspond fidèlement là où c'est possible. L'annexe II fournit de plus amples détails sur la correspondance entre les catégories nationales et celles du FMI.

Les statistiques de change soulèvent des difficultés quand on cherche à en faire une ventilation géographique, notamment en ce qui concerne la balance des invisibles et les postes de la balance des capitaux. Ces difficultés sont analysées en détail au chapitre 5.

Chapitre 2 — Les transactions courantes: définition et contenu des rubriques dans la présentation grecque

INTRODUCTION

La présentation des transactions courantes traditionnellement utilisée en Grèce fait la distinction entre transactions visibles et transactions invisibles, y compris les transferts sans contrepartie, tels que les envois de fonds d'émigrés. La présentation des transactions courantes sous la forme recommandée par le FMI (biens, services et transferts sans contrepartie) existe également.

La structure de la balance des paiements grecque est restée à peu près constante pendant la plus grande partie de la période d'après-guerre; les recettes des exportations de marchandises ont en moyenne financé les importations à 40%, ce qui signifie que la balance commerciale a été en déficit permanent. Ce déficit commercial persistant est l'une des caractéristiques fondamentales de la balance des paiements grecque.

En revanche, la balance des invisibles a toujours enregistré un excédent pendant la même période. De fait l'excédent des invisibles a financé en moyenne les deux tiers du déficit des transactions visibles pendant cette période. Cette différence considérable entre recettes visibles et invisibles constitue une autre caractéristique essentielle de la balance des paiements grecque.

Immédiatement après la guerre, les aides octroyées par les gouvernements alliés (plan Marshall, UNRRA par exemple) constituaient le poste le plus important des recettes invisibles; tout au début des années soixante, l'importance de cette aide avait diminué et elle a été remplacée par les envois de fonds d'émigrés, le tou-

risme et les transports (essentiellement transports maritimes). La part des envois de fonds des émigrés dans les recettes invisibles a continué à progresser jusqu'au début des années 70, essentiellement à cause de l'émigration croissante vers les pays de l'Europe de l'Ouest.

Depuis lors, les envois de fonds des émigrés ont perdu de leur dynamisme et ils ont été remplacés par les recettes provenant du tourisme et des transports. La structure des invisibles est demeurée relativement simple, tout en étant toujours dominée par les trois postes de base (tourisme, transports et, dans une moindre mesure, envois de fonds d'émigrés).

1. TRANSACTIONS VISIBLES

Les données sur le commerce des «marchandises» obtenues à partir des statistiques des opérations de change correspondent aux entrées et aux sorties qui sont intervenues entre le système bancaire national et le reste du monde; elles ne comprennent pas les transactions *off shore* réalisées par le système bancaire grec. Ces données sont fournies mensuellement par les banques commerciales et autres instituts de crédit opérant en Grèce, ainsi que par certains services de la Banque de Grèce, et correspondent à la valeur FOB des exportations et à la valeur CAF des importations. Les chiffres des importations sont ajustés sur une base FOB selon des coefficients fournis par le FMI et l'OCDE pour être publiés dans leurs bulletins.

1.1. Exportations de marchandises

1.1.1. Champ

Ce poste comprend les entrées de devises en paiement de marchandises expor-

tées, ainsi que les exportations futures. Si le montant de la facture d'origine est exprimé CAF, on procède à un ajustement pour le convertir en valeur FOB; la différence, qui représente le fret et l'assurance, est ajoutée aux services dans la balance des recettes invisibles. Tout remboursement d'acompte est déduit de la valeur sur la facture d'origine de la marchandise considérée. Le moment où les recettes des exportations de marchandises sont enregistrées est celui où les devises sont cédées à une banque commerciale.

Les réexportations, c'est-à-dire l'importation de marchandises en vue de leur transformation et de leur réexpédition, sont traitées comme des importations suivies d'exportation s'il y a transfert de propriété; en revanche, si les marchandises franchissent la frontière sans qu'il y ait transfert de propriété, la valeur ajoutée à ces marchandises est habituellement enregistrée par les banques en tant que recette à l'exportation.

Les commissions versées aux représentants commerciaux à l'étranger sont incluses dans les recettes à l'exportation (crédit) avec la contrepartie au poste «autres paiements» (débit), dans la balance des invisibles.

La fourniture de carburant et de lubrifiants aux aéronefs et aux navires battant pavillon étranger (soutage) ainsi qu'aux ambassades étrangères à partir de stocks de pétrole en transit situés en territoire grec ne constitue pas une exportation de marchandises. Une fraction de la valeur de ces fournitures, représentant la valeur des services fournis, est enregistrée au poste «fournitures et réparations» du chapitre transport (crédit).

Les ventes de navires et d'aéronefs battant pavillon grec à des non-résidents ne sont pas enregistrées comme recettes à l'exportation.

1.1.2. Classification

Les entrées de devises résultant des exportations de marchandises sont ventilées dans les sept grandes catégories suivantes: aliments et boissons, tabac, matières premières et produits semi-finis, minerais et ressources minérales, produits pétroliers, manufacture et artisanat, divers. Une autre ventilation en 143 produits est également publiée.

La ventilation géographique des exportations est fondée sur le pays de destination, mais, dans certains cas, on utilise la monnaie dans laquelle la transaction a été effectuée (pour une analyse approfondie de la question, voir le chapitre 5).

Classification du FMI: poste 1. Marchandises: exportations FOB.

1.2. Importations de marchandises

1.2.1. Champ

Ce poste comprend les sorties de devises en paiement de marchandises importées. Les transactions enregistrées comprennent les paiements anticipés, l'établissement de lettres de crédit irrévocables, les paiements comptants sur présentation des documents d'expédition et l'acceptation de traites à vue. Le paiement peut intervenir soit avant le transfert de propriété (un paiement anticipé crée un avoir financier pour le pays importateur), soit après (l'octroi d'un crédit pour le paiement de marchandises équivaut à une dette du pays importateur jusqu'au règlement). Les données concernant les importations sont présentées sur une base CAF. Lorsque le montant d'origine est évalué FOB, il est augmenté en conséquence du fret et de l'assurance enregistrés ailleurs dans la balance des paiements.

Les paiements au titre du fret et de l'assurance non affectés sont regroupés dans une catégorie séparée qui est ajoutée au total des importations. Tous les paie-

ments en devises étrangères annulés sont déduits de la valeur de la marchandise correspondante.

La valeur de l'équipement et des matières premières industrielles importés en vertu du décret-loi n° 2687/83 (législation grecque de base pour les investissements étrangers) ne correspond pas à une sortie de devises, mais elle figure néanmoins dans les importations de marchandises. En contrepartie de cette écriture, un montant correspondant est inscrit en crédit à la balance des capitaux, au poste «entrées selon LD 2687/53».

La variation nette des crédits fournisseurs est ajoutée aux importations de marchandises.

Les importations d'équipement militaire ainsi que certaines autres fournitures destinées aux forces armées grecques sont incluses dans le relevé des opérations de change à condition qu'elles libéralisent les flux de change au travers du système bancaire grec.

Les fournitures de carburant aux navires et aux aéronefs battant pavillon grec à partir des stocks de produits pétroliers en transit en Grèce (soutage) sont inscrites au débit dans les transports au poste «fournitures et réparations» lorsqu'elles entraînent une sortie de devises.

Les navires (bâtiments neufs ou d'occasion) achetés par les armements au moyen de fonds *off shore* et destinés à être immatriculés en Grèce ne sont pas enregistrés comme importations dans les statistiques des opérations de change, puisque leur achat n'implique pas de sortie de devises.

Les achats d'aéronefs par *Olympic Airways* (compagnie aérienne nationale) au moyen de crédits *off shore* ne constituent pas non plus une sortie de devises et ne figurent pas dans la balance des paiements.

La valeur des marchandises en transit ou dans la zone franche des chantiers navals, ainsi que la valeur des importations de lingots et de pièces d'or figurent dans les statistiques des opérations de change relatives aux importations de marchandises lorsqu'elles entraînent une sortie de devises.

1.2.2. Classification

Les paiements en devises des importations de marchandises sont classés dans les cinq catégories de base suivantes: matières premières, carburants et lubrifiants, biens d'investissement, biens de consommation manufacturés et fret (non affecté). Tout comme pour les exportations de marchandises il existe une autre ventilation en 243 produits.

La classification par produit et par pays suit les mêmes principes que celle des exportations de marchandises.

Il existe également une ventilation des importations de marchandises entre secteur public et secteur privé.

Classification du FMI: poste 2. Marchandises: importations FOB.

2. TRANSACTIONS INVISIBLES

Toutes les données se rapportant aux transactions invisibles dans la balance des paiements grecque sont dérivées des statistiques fournies mensuellement par le système bancaire à la Banque de Grèce enregistrant les opérations de change réalisées par les banques en Grèce. On ne dispose pas de renseignements complémentaires sur les services et sur les transferts sans contrepartie, aucune enquête n'étant par exemple effectuée sur la part des services ou des principaux postes de ce secteur (exemple: transports maritimes, tourisme) dans la balance des paiements en général.

On trouvera ci-dessous la description de la balance des invisibles de la balance des paiements grecque selon le modèle recommandé par le FMI, c'est-à-dire les services, le revenu des investissements et les transferts sans contrepartie. Cette présentation diffère de celle qui est traditionnellement utilisée dans la balance des paiements grecque, où les revenus des investissements, les envois de fonds d'émigrés et autres transferts sont regroupés avec tous les services sous la rubrique générale Paiements — Recettes invisibles. Les postes dont la définition et le contenu sont décrits ci-après sont inscrits comme crédit ou débit, alors que, dans les tableaux de base pour les invisibles (exemple, tableau 41 du Bulletin statistique mensuel), ils sont classés en tant que Recettes et Paiements.

2.1. Services

2.1.1. Voyages (crédit)

Ce poste inclut les recettes en devises provenant des services touristiques fournis aux voyageurs étrangers en Grèce et qui sont changées en drachmes par le système bancaire grec. Les transactions relevant des services touristiques qui, pour une raison ou une autre (évasion), ne sont pas réalisées par l'intermédiaire du système bancaire, ne sont évidemment pas enregistrées. Le terme «voyageurs étrangers» comprend toutes les personnes qui résident en permanence à l'étranger, y compris les étudiants, les hommes d'affaires, les équipages étrangers d'engins de transport faisant escale dans les ports grecs ou en d'autres lieux, ainsi que les ressortissants grecs qui ne résident pas en permanence en Grèce; il ne recouvre pas les étrangers résidant en permanence en Grèce. Les dépenses des missions étrangères officielles ne sont pas inscrites au poste «Voyages», mais au poste «Services officiels», comme il est expliqué ci-après.

Classification FMI: poste 9. Voyages: crédit

2.1.1. Voyages (débit)

Cette catégorie générale comprend les devises allouées aux résidents permanents en Grèce aux fins suivantes.

Pour des *études* à l'étranger:

Classification FMI: partie du poste 10.
Voyages: débit.

Pour des *soins médicaux* à l'étranger:

Classification FMI: partie du poste 10.
Voyages: débit.

Pour le *tourisme* à l'étranger, c'est-à-dire pour les voyages d'agrément, d'affaires ou à d'autres fins professionnelles (exemple: participation à des conférences scientifiques, journalisme); cette catégorie ne comprend pas les dépenses à l'étranger du personnel des administrations publiques ou d'autres missions officielles, ou pour l'achat de billets de passage (voir le poste correspondant sous Transports).

Les devises cédées par les ressortissants grecs, résidents permanents à leur retour de l'étranger en sont déduites.

Classification FMI. partie du poste 10.
Voyages: débit.

2.1.2. Transports (crédit)

Ce poste couvre les revenus en devises fournis par l'exploitation de tous les modes de transport (maritime, aérien, ferroviaire, etc.). En pratique cependant, la plus grande partie de ce poste comprend les recettes provenant de l'activité internationale de la marine marchande battant pavillon grec ou étranger, dont les propriétaires sont grecs.

Le champ statistique des crédits inscrits au poste transports dans la balance des paiements grecque diffère de celui des «recettes de fret» d'autres pays. D'après la législation grecque, les armateurs qui

exploitent des navires de commerce étrangers ne sont pas tenus de remettre aux autorités toutes leurs recettes en devises, comme c'est le cas pour les exportateurs d'autres biens et services; néanmoins, ils sont tenus de couvrir en devises tous les frais supportés en Grèce. Cette entorse à la pratique normale du contrôle des changes a été autorisée parce que la marine marchande grecque s'est développée en dehors de l'économie grecque et travaille presque entièrement en trafic tiers non régulier: seule une très faible part de cette flotte est employée à transporter les importations et les exportations grecques.

La marine marchande grecque, sous pavillons grec ou étranger, s'est effectivement développée à l'extérieur de l'économie intérieure et indépendamment de celle-ci. Presque tous ses besoins, tant en biens qu'en services (exemple: financement, nouveaux bâtiments, navires d'occasion, services d'assurance et d'affrètement), sont couverts en dehors de l'économie nationale. Les crédits enregistrés dans la balance des paiements pour les transports incluent essentiellement les paiements concernant les services et les biens fournis à la marine marchande grecque par l'économie grecque, directement ou indirectement aux navires grecs, les salaires et les cotisations de sécurité sociale des équipages grecs, etc.

Les principaux postes enregistrés dans la rubrique transports (crédit) sont les suivants:

- 1) *Remises des armateurs*: ce poste inclut des paiements effectués pour couvrir: a) les services fournis aux navires par les armements (exemple: réparation de bateaux, frais de bureau ou de représentation); b) les salaires des équipages grecs; c) les engagements vis-à-vis de l'État grec (exemple: impôts); d) les dépenses personnelles des armateurs et de leur famille. Ces paiements ne vont pas directement aux destinataires concernés (c'est-à-dire la famille des

gens de mer ou le chantier naval), mais sont effectués par l'intermédiaire de l'agence maritime concernée. Certains impôts maritimes sont cependant payés sous la forme de remises directes aux autorités fiscales.

Classification du FMI: partie du poste 7. Autres transports: crédit.

- 2) *Remises des gens de mer*: ce poste comprend: a) les revenus des équipages grecs employés sur des navires marchands battant pavillon étranger envoyés directement à leur famille; b) les retraits effectués par les marins grecs en drachmes (répondant par conséquent au critère d'irréversibilité) sur les dépôts en devises détenus dans les banques opérant en Grèce. Les entrées et les sorties de dépôts bancaires en devises détenues par les gens de mer et les émigrants grecs sont inscrites à la balance des capitaux.

Classification du FMI: partie du poste 7. Autres transports: crédit.

- 3) *Contributions au régime de retraite des gens de mer*: ce poste inclut les contributions versées aux différentes caisses de retraite des gens de mer. Étant donné que la Caisse de retraite des gens de mer (NAT, en grec), qui est la plus importante de ces caisses, a le droit de savoir une partie de ses réserves en devises à l'étranger, les retraits effectués sur ces réserves et introduits en Grèce sont également inscrits à ce poste.

Classification du FMI: partie du poste 7. Autres transports: crédit.

- 4) *Fret*: ce poste est formé par une partie des devises provenant de l'expédition des exportations de marchandises grecques.

Classification du FMI: poste 3. Expédition: crédit.

- 5) *Fournitures et réparations*: ce poste comprend les recettes en devises provenant de la vente de fournitures, avitaillement, soutage, etc. et de la fourniture de différents services (exemple: réparations, services portuaires, transbordement) aux transporteurs battant pavillons grec ou étranger utilisant ces services en Grèce. Dans le cas de la vente de carburants en transit, seule la valeur ajoutée dans le pays est enregistrée (voir la section consacrée aux transactions visibles ci-dessus).

Classification du FMI: partie du poste 8. Autres transports: débit.

- 6) *Billets de passage*: ce poste est formé par les recettes en devises provenant du transport de passagers étrangers utilisant un mode de transport quelconque (exemple: bateaux, aéronefs, chemins de fer grecs, autocars) en exploitation sur les itinéraires internationaux.

Classification du FMI: poste 5. Services rendus aux passagers: crédit.

2.1.2. Transport (débit)

Ce poste ne comprend pas le paiement du fret pour le transport des importations de marchandises, qui sont classées sous le poste «Importation de marchandises CAF»; les dépenses en devises pour le paiement du transport des exportations de marchandises sont tout d'abord enregistrées comme entrée négative sous le poste «Fret» des transports (crédit). Lorsque la valeur CAF des exportations de marchandises est elle-même reçue, cette partie se rapportant au fret est enregistrée en entrée positive au poste «Fret», ce qui annule l'entrée négative précédente. Le débit inscrit au transport inclut par conséquent les postes suivants ne faisant pas partie du fret:

- 1) *Dépenses des agences maritimes*: ce poste comprend les allocations de devises octroyées aux compagnies maritimes pour les dépenses supportées à l'étranger qui ne peuvent être enregistrées sous d'autres postes de la classification de la Banque de Grèce concernant les statistiques de la balance des paiements.

Classification du FMI: partie du poste 8. Autres transports: débit.

- 2) *Billets de passage*: ce poste comprend les dépenses en devises pour le paiement des titres de transport vers l'étranger par les résidents grecs.

Classification du FMI: poste 6. Services rendus aux passagers: débit.

- 3) *Fournitures et réparations*: ce poste comprend les dépenses en devises pour les fournitures et les services de réparation rendus aux transporteurs grecs à l'étranger.

Classification FMI: partie du poste 8. Autres transports: débit.

2.1.3 Assurance autre que sur marchandises (crédit)

Ce poste comprend les devises provenant des indemnités versées par les compagnies d'assurance aux personnes résidant en Grèce, ainsi que les primes d'assurance des exportations de marchandises.

Classification du FMI: partie du poste 31. Autres biens, services et revenus: crédit.

2.1.3. Assurance autre que sur marchandises (débit)

Cette catégorie comprend les devises allouées pour le paiement de primes d'assurance ou de réassurance de toute

catégorie, sauf pour l'importation de marchandises, qui figure à la rubrique «Importations de marchandises».

Classification du FMI: partie du poste 32. Autres biens, services et revenus: débit.

2.1.4. *Services officiels (crédit):* comprend les postes suivants:

- 1) *Dépenses des missions étrangères:* ce poste comprend toutes les dépenses dépensées en Grèce pour couvrir les frais des missions diplomatiques étrangères de toute catégorie.

Classification du FMI: partie du poste 25. Autres transactions officielles à l'étranger non enregistrées ailleurs: crédit.

- 2) *Droits de chancellerie:* comprend les droits perçus par les consulats grecs à l'étranger.

Classification du FMI: partie du poste 25. Autres transactions officielles à l'étranger non enregistrées ailleurs: crédit.

- 3) *Infrastructure:* comprend les versements effectués par les pays membres de l'OTAN pour la construction en Grèce d'ouvrages d'infrastructure.

Classification du FMI: poste 21. Transactions interofficielles non enregistrées ailleurs: crédit.

2.1.4. *Services officiels (débit):* comprend les postes suivants:

- 1) *Dépenses du gouvernement:* ce poste comprend les dépenses en devises supportées par les services diplomatiques grecs à l'étranger ainsi que les missions officielles grecques, les contributions de la Grèce aux organisations internationales et autres dépenses de l'administration centrale. Ce poste ne comprend pas les versements effectués pour les impor-

tations, le service des dettes ou tout type de dépenses affectées spécifiquement à d'autres postes de la classification de la banque de Grèce.

Classification du FMI: partie du poste 24. Autres transactions du secteur officiel résident, non enregistrées ailleurs: débit.

- 2) *Infrastructure:* comprend les paiements à d'autres pays membres de l'OTAN pour des travaux d'infrastructure.

Classification du FMI: partie du poste 24. Autres transactions du secteur officiel résident, non classées ailleurs: débit.

2.1.5. *Retraits de dépôts en drachmes convertibles (crédit)*

Les fonds importés de l'étranger par des non-résidents aussi bien que les paiements effectués aux résidents en raison d'obligations qu'ils ont à l'étranger peuvent être déposés sur des comptes en drachmes convertibles; ces comptes sont utilisés pour le paiement de services et de biens fournis en Grèce; par conséquent, un retrait en drachmes sur ces dépôts peut être classé en crédit dans les invisibles, s'il est satisfait au critère d'irréversibilité. En pratique, les transactions portant sur des dépôts en drachmes convertibles comprennent une gamme de paiements de services, de biens et de transferts (ex. services hôteliers, activités liées à la navigation, envois de fonds d'émi-grés), pour lesquels il n'existe jusqu'à présent aucune ventilation: il n'y a pas d'entrée en débit pour ce poste.

Classification du FMI: partie du poste 31. Autres biens, services et revenus: crédit.

2.1.6 *Autres services (crédit):* cette catégorie générale comprend les postes suivants:

- 1) *Commissions:* comprend les commissions et les rémunérations payées

par les entreprises étrangères à leurs agents et représentants en Grèce, les commissions versées aux banques grecques ainsi que les commissions de courtage.

Classification du FMI: partie du poste 31. Autres biens, services et revenus: crédit.

- 2) *Revenus du travail:* comprend les postes suivants: émoluments perçus à l'étranger par les avocats, les artistes, les médecins, etc.; rémunérations perçues par les sociétés de travaux publics et le bâtiment pour les travaux effectués à l'étranger; rémunérations des équipes sportives pour la participation à des matchs et à des compétitions organisés à l'étranger; droits d'auteur, redevances et droits de licence; dépenses supportées en Grèce par les sociétés de publicité étrangères ainsi que recettes perçues par les sociétés de publicité grecques à l'étranger; salaires et rémunérations des nationaux grecs travaillant à l'étranger pendant moins d'un an, qui ne sont pas considérés comme des émigrés permanents. Le salaire des gens de mer ainsi que les envois de fonds de travailleurs résidents permanents à l'étranger ne sont pas enregistrés sous ce poste.

Classification du FMI: poste 27. Revenus du travail n.c.a.: crédit.

- 3) *Communications, services postaux:* les recettes brutes provenant des activités internationales de l'administration des postes grecque, des organisations de télécommunications grecques ainsi que tous les autres organismes de télécommunications en Grèce.

Classification du FMI: partie du poste 31. Autres biens, services et revenus: crédit.

- 4) *Divers:* comprend les postes suivants:

Abonnements aux journaux et périodiques, ainsi que cotisations versées pour l'inscription et la participation à des associations, organisations, etc.: revenus provenant de la location de biens immobiliers possédés à l'étranger par des résidents permanents en Grèce; redevances versées pour l'utilisation de machines et autres équipements; redevances, fonds envoyés pour couvrir la réparation d'immeubles privés appartenant à des ressortissants étrangers en Grèce; redevances provenant de la location de films grecs à l'étranger, et recettes provenant de la vente de timbres-poste grecs à des philatélistes. C'est dans cette catégorie que sont enregistrées les recettes invisibles qui ne peuvent être enregistrées sous d'autres postes de la classification de la Banque de Grèce par les banques déclarantes.

Classification du FMI: partie du poste 31. Autres biens, services et revenus: crédit.

- 2.1.6. *Autres services (débit):* comprend les postes suivants:

- 1) *Commissions:* ce poste comprend les commissions versées par les entreprises ou les particuliers à leurs agents ou représentants à l'étranger, les commissions de banque ou d'autres services fournis à l'étranger, à l'exclusion des commissions versées à l'occasion de l'octroi de prêts.

Classification du FMI: partie du poste 32. Autres biens, services et revenus: débit.

- 2) *Location de films:* ce poste comprend les droits payés aux sociétés cinématographiques étrangères ainsi que la location de films étrangers présentés en Grèce.

Classification du FMI: partie du poste 32. Autres biens, services et revenus: débit.

- 3) *Abonnements*: comprend les abonnements à des publications, les cotisations à des sociétés à l'étranger.

Classification du FMI: partie du poste 32. Autres biens, services et revenus: débit.

- 4) *Revenus du travail*: ce poste comprend les honoraires, rémunérations et salaires versés pour tous les types de services fournis par des non-résidents en Grèce ou à l'étranger (avocats, personnel technique, artistes, enseignants, gens de maison), la rémunération des sociétés de bâtiment et travaux publics ou d'ingénierie étrangères pour les travaux réalisés par elles en Grèce, la rémunération des équipes sportives étrangères pour leur participation à des matchs ou à des compétitions organisés en Grèce, les droits versés à des auteurs étrangers, les frais de publicité à l'étranger (y compris les frais de publicité de l'Office national du tourisme de Grèce et d'autres organismes touristiques).

Classification du FMI: poste 28. Revenus du travail n.c.a.: débit.

- 5) *Communications*: comprend les redevances versées à l'étranger par l'organisation grecque des télécommunications et l'administration des postes grecque.

Classifications: partie du poste 32. Autres biens, services et revenus: débit.

- 6) *Divers*: ce poste comprend le paiement de la location d'immeubles ou de l'utilisation de machines et autres équipements appartenant en Grèce à des non-résidents, les versements effectués pour la réparation d'immeubles possédés à l'étranger par des résidents. Les «divers» (débit) comprennent également les paiements au titre de transactions invisibles que les banques déclarantes ne peuvent pas affecter à d'autres pos-

tes du système de classification de la Banque de Grèce.

Classification du FMI: partie du poste 32. Autres biens, services et revenus: débit.

- 7) *Redevances*: comprend les redevances de licences payées à l'étranger.

Classification du FMI: poste 30. Revenu de la propriété, n.c.a.: débit.

2.2 Revenu des investissements

2.2.1 Intérêts (crédit):

Comprend les intérêts perçus sur les dépôts de sociétés privées, de particuliers, de banques commerciales ainsi que sur les réserves de la Banque de Grèce détenues à l'étranger. Ce poste est ventilé en deux catégories: «secteur officiel» et «secteur privé».

Classification du FMI: pour partie au poste 15. Autres revenus de l'investissement du secteur officiel résident, y compris le secteur interofficiel: crédit, et pour partie au poste 19. Autres revenus de l'investissement: crédit.

2.2.1 Intérêts (débit):

Ce poste comprend les intérêts versés sur les emprunts à l'étranger de sociétés privées ou de particuliers, les prêts octroyés à la Grèce par les banques étrangères, les organismes ou les gouvernements étrangers, directement au gouvernement grec ou par l'intermédiaire de la Banque de Grèce, ainsi que les emprunts d'organismes publics (exemple emprunts de la Société nationale d'électricité) et le service des emprunts au titre du décret-loi n° 2687/53. Ce poste comprend également les commissions versées à l'occasion de l'octroi de prêts. Les intérêts sur les dépôts bancaires en devises détenus en Grèce par des émigrés et des gens de mer grecs ne figurent pas à ce poste: ces montants sont portés au crédit du dépôt,

dont ils accroissent le solde. Les sorties sur les dépôts en devises, tant en intérêts qu'en capital, sont inscrites au poste correspondant de la balance des capitaux (voir ci-dessous).

Classification du FMI: figure en partie au poste 16. Autres revenus de l'investissement du secteur officiel résident, y compris le secteur interofficiel: débit et figure en partie au poste 20. Autres revenus des investissements: débit.

2.2.2 Dividendes et profits (crédit):

Comprend les dividendes et les profits perçus au titre de tous les avoirs détenus à l'étranger.

Classification du FMI: poste 13, autres revenus des investissements directs: crédit.

2.2.2 Dividendes et profits (débit):

Ce poste comprend les revenus des investissements directs en Grèce.

Classification du FMI: poste 14. Autres revenus des investissements directs: débit.

2.3. Transferts sans contrepartie

2.3.1 Transferts sans contrepartie (crédit):

Les transferts sans contrepartie du secteur privé comprennent, au crédit, les postes suivants:

- 1) *Envois de fonds des émigrés:* ce poste couvre: les envois en devises des émigrés d'origine grecque (exemple: travailleurs émigrés en Europe de l'Ouest) résidant depuis plus d'un an à l'étranger ou résidant en permanence à l'étranger, à leur famille ou à d'autres personnes résidant en Grèce, et représentant une assistan-

ce économique. Ce poste comprend également les héritages transférés en Grèce. Ce poste ne comprend toutefois pas les transferts de capitaux (par exemple pour l'achat de biens immobiliers ou d'autres formes d'investissement direct) effectués par les grecs émigrés, et pour lesquels il convient de se reporter aux postes correspondants de la balance des capitaux.

Les transferts des émigrés comprennent également les retraits en drachmes (répondant par conséquent au critère d'irréversibilité) sur les dépôts en devises détenus par les émigrés grecs dans des banques locales de Grèce. Les entrées de dépôts en devises des émigrés grecs figurent toutefois à la balance des capitaux puisque étant également inscrites en débit, elles ne répondent pas au critère d'irréversibilité.

Classification du FMI: poste 35. Envois de fonds des travailleurs: crédit.

- 2) *Pensions:* ce poste comprend les pensions versées de l'étranger à des citoyens grecs et à des étrangers résidant en Grèce.

Classification du FMI: poste 37. Autres transferts privés: crédit.

- 3) *Autres transferts officiels:* ce poste comprend les dons en devises faits par des organisations internationales, des pays étrangers ou des particuliers et des sociétés à l'étranger à des organismes du secteur public grec.

Classification du FMI: partie du poste 39. Transferts entre secteurs officiels: crédit.

- 4) *Transferts CEE:* comprend les recettes nettes en devises autres que des prêts provenant des institutions des Communautés européennes (exemple: subventions agricoles, Fonds régional) dans le cadre du budget courant.

Il n'existe aucune inscription au débit pour les transferts de la Communauté européenne. Les contributions de la Grèce au financement des Communautés européennes n'impliquent pas pour le moment de sortie de devises puisqu'elles se font par un simple jeu d'écritures en Grèce.

Classification du FMI: partie du poste 39. Transferts entre secteurs officiels: crédit.

2.3.1 Transferts sans contrepartie (débit):

Cette catégorie comprend essentiellement le poste «pensions», qui couvre les dépenses en devises pour les pensions des nationaux grecs résidant à l'étranger.

Classification du FMI: poste 34. Transferts des émigrés: débit.

Chapitre 3 — Les capitaux: définition et contenu des rubriques dans la présentation grecque

INTRODUCTION

Les entrées de capitaux privés ont financé la plus grande partie du déficit de la balance courante dans la période d'après-guerre. Pour un bon nombre d'années ces entrées ont, en fait, été supérieures au déficit. Depuis les années 1970, la plus grande partie de ces entrées se composait de dépôts en devises et de capitaux destinés à l'investissement dans le logement, et avait pour origine les gens de mer grecs et les Grecs vivant à l'étranger. Étant donné que ces capitaux ne sont pas rapatriés mais changés en drachmes, ils n'entraînent pas d'engagement en devises. Ces postes satisfont au critère d'irréversibilité et correspondraient plutôt à des quasi-transferts. Ce fait de la composition des entrées de capitaux privés est une autre caractéristique fondamentale de la balance des paiements grecque.

Les statistiques sur les transactions en capital dans la balance des paiements grecques sont élaborées et publiées par la Banque de Grèce suivant deux présentations: une présentation «simplifiée» et une autre plus détaillée, toutes deux publiées dans le bulletin statistique mensuel de la Banque de Grèce.

a) «Présentation simplifiée de la balance des paiements» (tableau 37). Les transactions en capital sont classées par secteur (privé ou public). Certains de ces postes de la balance des capitaux sont enregistrés nets, alors que les autres sont enregistrés bruts. Les postes inscrits sous les deux rubriques, secteur privé et secteur public, sont les suivants:

Secteur privé

Capital des entreprises (en partie net)
(en partie brut)
Investissements immobiliers (brut)
Prêts de banques commerciales (brut)
Dépôts (net)
Crédit fournisseurs (net)
Divers (net)
Amortissements

Secteur public

Banque de Grèce (long terme: brut)
(court terme: net)
Administration centrale (brut)
Entreprises et organismes publics (brut)
Crédit fournisseurs (net)
Amortissements

En outre, des entrées sont prévues pour les allocations de DTS, les erreurs et omissions ainsi que pour les variations des réserves, le recours aux crédits du FMI ainsi que les compensations.

b) Dans la présentation plus détaillée du tableau 42, qui suit les recommandations du FMI, les postes de la balance des capitaux sont classés non seulement par secteur, mais également en fonction de l'échéance des transactions (court terme et long terme). En outre, ce tableau prévoit des entrées au crédit et au débit pour chaque poste. Le tableau 42 est résumé dans le tableau 38 (principaux postes de la balance des paiements), qui reprend les postes les plus importants de la balance des capitaux ainsi que les postes de la balance courante.

Les principales rubriques des deux tableaux sont les suivantes:

Capitaux à long terme

- privé
- officiel
- crédit fournisseurs

Capitaux à court terme

- crédit fournisseurs
- erreurs et omissions

Instituts de crédit

- Banque de Grèce
- ABG⁽¹⁾ - HIDB⁽²⁾
- Divers

Allocations de DTS

Le texte ci-après décrit le contenu du tableau 42, qui a été choisi comme base d'analyse parce qu'il offre une ventilation plus détaillée. La correspondance entre les rubriques du tableau 37 et des tableaux 38 et 42 est indiquée à la fin du présent chapitre.

1. Capitaux à long terme

Les postes inscrits dans la catégorie des capitaux à long terme couvrent les flux de capitaux ayant originellement une échéance de plus d'un an, ou dont l'échéance n'est pas connue. Ces postes sont subdivisés entre le secteur privé et le secteur officiel. Un troisième groupe comprend le crédit fournisseurs, qui ne peut être ventilé entre secteur privé et secteur officiel faute d'informations.

1.1. Secteur privé

Cette rubrique couvre les postes suivants:

1.1.1. Capital des entreprises selon le décret-loi n° 2687/53 (crédit)

Ce poste comprend les importations de capitaux étrangers effectuées par les firmes privées ou les particuliers soit pour des investissements directs, soit comme capital d'exploitation, et approuvées par les autorités conformément aux dispositions du décret-loi n° 2687/53. Le décret-loi n° 2687 de 1953 constitue la base juridique des investissements étrangers en Grèce et il offre un ensemble de conditions, d'obligations et d'encouragements pour l'importation de capitaux destinés à l'investissement productif en Grèce. Les capitaux importés de l'étranger sous quelque forme que ce soit, à savoir les devises, les machines et les matériaux, les brevets, les procédés techniques ainsi que les marques commerciales, sont enregistrés en vertu de ses dispositions comme entrées de capitaux étrangers. Les bateaux jaugeant plus de 1 000 t enregistrés sous pavillon grec sont également considérés comme capitaux étrangers en vertu du décret-loi. Toutefois, comme ces navires sont acquis au moyen de fonds *off shore*, ils ne sont pas enregistrés dans la balance des capitaux au crédit ou au débit. Les entrées de capitaux régies par le décret-loi n° 2687 ne peuvent être ventilées en capitaux d'investissements et en capitaux d'exploitation faute d'informations pertinentes.

Classification du FMI: poste 51. Autres investissements directs à long terme en Grèce.

1.1.1. Capital des entreprises selon le décret-loi n° 2687/53 (débit)

Ce poste comprend l'amortissement des emprunts régis par le décret-loi n° 2687/53.

Classification FMI: partie du poste 82. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: amortissement d'autres emprunts.

⁽¹⁾ ABG: Banque agricole de Grèce.

⁽²⁾ HIDB: Banque hellénique pour le développement industriel.

1.1.2. Autres capitaux d'entreprise (crédit)

Cette catégorie générale comprend les importations de capitaux et les emprunts autres que ceux régis par le décret-loi n° 2687/53, effectués par les entreprises grecques ou étrangères en Grèce, comme investissement direct ou capital d'exploitation; ils sont enregistrés séparément, les conditions qui régissent leur entrées étant différentes.

Classification du FMI: partie du poste 81. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: tirages sur d'autres prêts reçus.

1.1.2. Autre capital d'entreprise (débit)

Ce poste comprend l'amortissement des emprunts autres que ceux régis par décret-loi n° 2687/53.

Classification du FMI: partie du poste 82. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: amortissement d'autres emprunts.

1.1.3. Investissements immobiliers (crédit)

Ce poste comprend les entrées de capitaux étrangers: a) pour l'investissement immobilier par des particuliers non résidents (étrangers et ressortissants grecs) ainsi que les marins grecs; b) les retraits en drachmes sur les dépôts en devises détenus auprès de la Banque hypothécaire de Grèce par les ressortissants grecs non résidents et les gens de mer grecs qui souhaitent bénéficier d'un plan d'épargne-logement de la banque.

L'entrée de capitaux étrangers destinés à l'investissement dans l'immobilier constitue en effet une transaction irréversible (pas d'écriture au débit) et elle peut par conséquent être considérée comme entrant dans les quasi-transferts. Cela s'explique par le fait que, jusqu'ici, la législation n'a pas permis le rapatriement des fonds perçus pour la vente de biens

immobiliers en Grèce, qui avaient été à l'origine acquis au moyen de capitaux étrangers. Lorsque la législation en la matière sera libéralisée, il sera possible d'ajouter à la balance des paiements une entrée en débit pour cette catégorie de capitaux.

Classification du FMI: poste 49. Investissements directs en Grèce: capital social.

1.1.4. Autres capitaux privés à long terme (crédit)

Ce poste comprend les entrées de capitaux étrangers qui ne peuvent être affectés à des postes précis de la balance des capitaux.

Classification du FMI: partie du poste 83. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: autres engagements.

1.1.4. Autres capitaux privés à long terme (débit)

Ce poste comprend les sorties de devises pour les transactions en capital qui ne sont enregistrées sous aucun poste particulier de la balance des capitaux.

Classification du FMI: partie du poste 83. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: autres engagements.

1.2. Secteur officiel

Cette catégorie générale comprend les entrées de capitaux sous forme d'emprunts en devises contractés directement par l'administration centrale et les organismes publics, à l'exclusion de la Banque de Grèce et d'autres banques d'État. Les bailleurs de fonds peuvent être des organismes financiers internationaux, des gouvernements étrangers, des banques ou des organismes privés.

1.2.1. Administration centrale (crédit)

Ce poste comprend les emprunts contractés directement par l'administration centrale.

Classification du FMI: partie du poste 66. Autres capitaux à long terme du secteur officiel résident: tirages sur d'autres emprunts reçus.

1.2.1. Administration centrale (débit)

Comprend l'amortissement des emprunts contractés directement par l'administration centrale.

Classification du FMI: partie du poste 67. Autres capitaux à long terme du secteur officiel résident: remboursements d'autres emprunts reçus.

1.2.2. Entreprises publiques (crédit)

Ce poste comprend les emprunts contractés par les entreprises publiques tels que la Compagnie d'électricité (PPC), l'organisation des télécommunications helléniques (HTO), Olympic Airways (OA), l'Organisation des chemins de fer helléniques (HRO), etc.

Classification du FMI: partie du poste 81. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: tirages sur d'autres emprunts.

1.2.2. Entreprises publiques (débit)

Remboursement par les entreprises publiques d'emprunts en devises contractés par elles.

Classification du FMI: partie du poste 82. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: remboursements d'autres emprunts.

1.3. Crédit fournisseurs

Ce poste concerne les crédits commerciaux à plus d'un an accordés par les fournisseurs étrangers à des importateurs grecs. Plus précisément, ce poste enregistre le solde net, positif ou négatif, de la balance courante du crédit octroyé par les fournisseurs couverts par des lettres de change et autres instruments de crédit. Faute d'informations pertinentes, il n'existe pas de ventilation des crédits à long terme octroyés par les fournisseurs entre secteur privé et secteur officiel.

Classification du FMI: ce poste n'est pas inscrit dans la classification du FMI comme solde net. Les octrois et les remboursements des crédits fournisseurs font partie des postes 81 et 82, autres capitaux à long terme des autres secteurs: tirages sur les autres emprunts et remboursements.

2. CAPITAUX À COURT TERME

Les capitaux à court terme comprennent les crédits fournisseurs à moins de douze mois ainsi que les erreurs et les omissions.

2.1. Crédits fournisseurs

Ce poste concerne les crédits commerciaux à court terme accordés par les fournisseurs étrangers aux importateurs grecs. Comme il est dit ci-dessus, ce poste enregistre le solde net, positif ou négatif, de la balance courante des crédits octroyés par les fournisseurs et couverts par des lettres de change et autres instruments de crédit. Faute d'informations pertinentes, il n'existe pas de ventilation des crédits des fournisseurs à court terme entre secteur privé et secteur officiel.

Classification du FMI: partie du poste 96. Autres capitaux à court terme d'autres secteurs: autres emprunts.

2.2. ERREURS ET OMISSIONS

Il s'agit d'un poste d'ajustement, qui reflète les erreurs de classification (par exemple crédits classés en débit ou vice versa), les erreurs statistiques diverses, les découpages entre le règlement de la transaction et son enregistrement effectif dans la balance des paiements. Ce poste reflète également les différences constatées dans les méthodes d'évaluation, pour lesquelles aucun ajustement n'est effectué. Les différences d'évaluation se produisent parce que les postes de la balance des paiements sont calculés aux parités courantes, tandis que les flux de réserves en devises sont calculés à la parité du dernier jour du mois considéré. Des différences se produisent également dans l'évaluation du stock de devises à cause des variations des taux de change.

Classification du FMI: poste 112. Erreurs et omissions.

3. INSTITUT DE CRÉDIT

Cette catégorie comprend les transactions de capitaux effectuées par la Banque de Grèce, les banques commerciales et les instituts de crédit spécialisés.

3.1. Banque de Grèce

3.1.1. Long terme (crédit)

Ce poste comprend les entrées de capitaux sous forme d'emprunts en devises à long terme contractés par la Banque de Grèce. En pratique, tous ces emprunts sont contractés pour le compte de l'administration centrale.

Classification du FMI: partie du poste 66. Autres capitaux à long terme du secteur officiel résident: tirage sur d'autres emprunts.

3.1.1. Long terme (débit)

Ce poste comprend l'amortissement des emprunts susmentionnés de la Banque de Grèce.

Classification du FMI: partie du poste 67. Autres capitaux à long terme du secteur officiel résident: remboursement d'autres emprunts.

3.1.2. Court terme

Ce poste comprend les transactions en capital à court terme effectuées par la Banque de Grèce (exemple: facilités de crédit). Ce poste est enregistré net faute d'informations pertinentes.

Classification du FMI: partie du poste 88. Autres engagements à court terme du secteur officiel résident.

3.2. Banque hellénique pour le développement industriel (HIDB)

3.2.1. HIDB (long terme) (crédit)

Ce poste comprend toutes les entrées de capitaux sous forme d'emprunts en devises à long terme contractés par la Banque hellénique pour le développement industriel (HIDB). La HIDB est un institut de crédit d'État, dont l'objectif principal est de promouvoir le développement industriel par le financement et la participation à des projets définis.

Classification du FMI: partie du poste 81. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: tirages sur des emprunts.

3.2.1. HIDB (long terme) (débit)

Ce poste comprend l'amortissement des emprunts contractés par la HIDB.

Classification du FMI: partie du poste 82. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: remboursement d'autres emprunts.

3.3. Banque agricole de Grèce (ABG)**3.3.1. Long terme (crédit)**

Entrées de capitaux sous forme d'emprunts à long terme en devises contractés par la Banque agricole de Grèce (ABG); L'ABG est aussi un institut de crédit d'État, chargé d'octroyer des crédits aux secteurs agricole et agro-industriel.

Classification du FMI: partie du poste 81. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: tirages sur d'autres emprunts.

3.3.1. Long terme (débit)

Ce poste comprend l'amortissement des emprunts contractés par l'ABG.

Classification du FMI: partie du poste 82. Autres capitaux à long terme d'autres secteurs: remboursement d'autres emprunts.

3.4. Autres instituts de crédit**3.4.1. Long terme (crédit)**

Ce poste comprend les entrées de capitaux sous forme d'emprunts à long terme en devises contractés par les banques commerciales et autres instituts de crédit.

Classification du FMI: partie du poste 76. Autres engagements à long terme de banques de dépôts.

3.4.1. Long terme (débit)

Ce poste comprend l'amortissement des emprunts contractés par les banques commerciales et autres instituts de crédit.

Classification du FMI: partie du poste 76. Autres engagements à long terme des banques de dépôts.

3.4.2. Court terme (crédit)

Ce poste comprend les entrées de capitaux sous forme de dépôts en devises:

a) par les Grecs résidant en permanence à l'étranger ainsi que par les gens de mer grecs, y compris les dépôts effectués à la Banque hypothécaire de Grèce en vue de l'épargne logement,

b) par les citoyens grecs résidents qui perçoivent des devises en rémunération d'un emploi temporaire ou de la fourniture de services à l'étranger,

c) par des citoyens grecs résidents conformément à la décision n° 232/83 du gouverneur de la Banque de Grèce; en vertu de cette décision, les citoyens grecs peuvent ouvrir des comptes à terme en devises étrangères sans indiquer l'origine des fonds déposés. Dans le cas de billets de banque étrangers non déclarés, ceux-ci pouvaient être déposés jusqu'au 30 septembre 1983; après cette date, les billets ne pouvaient être déposés que s'ils avaient été déclarés à l'entrée dans le pays. Les particuliers qui reçoivent de l'étranger des sommes qui ne sont pas spécifiquement liées à des exportations de biens ou de services peuvent également déposer ces fonds sur ce type de compte,

d) ce poste comprend également des dépôts en devises convertibles détenus en drachmes: dans ce système, les non-résidents ou les organismes étrangers pouvaient ouvrir des comptes à vue pour régler des paiements de différents services et de biens fournis à des clients étrangers (agences de voyage pour les dépenses d'hôtel, envois de fonds des équipages, les exportations de biens, etc.) et pour transférer les envois de fonds des Grecs résidant à l'étranger,

e) dans le cadre du décret n° 2687/53, qui a permis aux banques d'accepter des dépôts à terme d'au moins six mois, détenus en devises par des non-résidents

Correspondance entre les postes de la balance des capitaux du tableau 37 et ceux du tableau 42 de la balance des paiements publiée dans le bulletin statistique mensuel de la Banque de Grèce

Tableau 37: «Présentation simplifiée de la balance des paiements»		Postes correspondants du tableau 42: «Mouvement de capitaux par poste»			
		Débit		Crédit	
Postes	1980 (en millions de \$ US)	Postes	1980 (en millions de \$ US)	Postes	1980 (Mio USD)
Balance des capitaux (Solde)	2 296.0	TOTAL	2 581.6	Total sans Erreurs et omissions	4 877.6 (4 892.4-14.8)
Secteur privé	1 548.7			I. CAPITAL À LONG TERME a. privé	
- Capital d'entreprise	502.4			1. d'entreprise selon D.L. n° 2687/53	74.0
				2. autre capital d'entreprise	428.4
- Investissement immobilier	599.0			3. Investissement immobilier	599.0
- Prêts accordés par des banques commerciales	77.7	III. INSTITUTS DE CRÉDIT d. autres		III. INSTITUTS DE CRÉDIT d. autres	
				1. long terme	77.7
- Dépôts	115,7	2. Court terme	1 906.7	2. Court terme	2 022.4
- Crédit fournisseurs	328.1	Crédit fournisseurs (1)	...	Crédit fournisseurs (1)	...
- Divers	18,4	I. CAPITAL À LONG TERME a. privé 4. autre	74.3	I. CAPITAL À LONG TERME a. privé 4. autre	90.7
- Amortissement	- 92.6	1. d'entreprise D.L. n° 2687/53 2. autre III. INSTITUTS DE CRÉDIT d. autres 1. long terme	36.5 21,8 34.3		

Secteur public	723.8				
- Banque de Grèce	748.6	a. Banque de Grèce 2. court terme	101.4	III. INSTITUTS DE CRÉDIT a. Banque de Grèce 1. long terme 2. court terme	850.0
- Administration centrale	44.4			I. CAPITAL À LONG TERME b. officiel 1. administration centrale	44.4
- Entreprises et unités économiques publiques	354.4			2. Entreprises publiques (PPC) (HTO) (Autres) III. INSTITUTS DE CRÉDIT b. HIDB (long terme) c. ABG (long terme)	202.5 (189.0) (4.5) (9.0) 122.5 29.4
- Crédit fournisseurs	- 17.0	Crédit fournisseurs (¹)	...	Crédit fournisseurs (¹)	...
- Amortissement	- 408.8	I. CAPITAL À LONG TERME b. officiel 1. administration centrale 2. entreprises publiques III. INSTITUTS DE CRÉDIT a. Banque de Grèce 1. long terme b. HIDB (long terme) c. ABG (long terme)	138.4 94.5 173.3 0.4 -		
Allocation de DTS	25.5			Allocation de DTS	25.5
Erreurs et omissions	14.8			Erreurs et omissions	14.5

(¹) Enregistrement en valeur nette. Faute d'informations pertinentes, les crédits fournisseurs n'ont pu être ventilés entre secteur privé et secteur public.

... = pas disponible.

- = nul ou négligeable.

(étrangers ou grecs). Il convient de noter qu'avant 1978 ce poste était inscrit dans la rubrique «Autres capitaux privés à long terme» (voir chapitre 3, poste 1.4.1.).

Classification du FMI: partie du poste 92. Autres engagements à court terme des banques de dépôts.

3.4.2. Court terme (débit)

Les sorties de capitaux comprennent les retraits à la fois en devises et en drachmes effectués à partir des catégories de dépôts en devises énumérés ci-dessus. Les retraits en drachmes répondant au critères d'irréversibilité sont par conséquent inscrits dans les postes correspondants des recettes invisibles et dans la balance des capitaux comme crédits d'investissement réel.

Classification du FMI: partie du poste 92. Autres engagements à court terme des banques de dépôts.

4. DTS

Ce poste représente la part octroyée par le FMI à la Grèce sur les distributions périodiques de cet actif.

Classification du FMI: poste 102. Contrepartie à l'allocation de DTS.

5. RÉSERVES OFFICIELLES

Les réserves officielles en devises sont celles détenues par la Banque de Grèce. Le gouvernement central ne détient pas de devises, tandis que les banques com-

merciales opérant en Grèce sont tenues de céder à la Banque de Grèce le gros des devises recueillies. De toute façon, les devises détenues par les instituts de crédit ne figurent pas au poste «réserves officielles» de la balance des paiements.

Les réserves officielles comprennent les réserves d'or, de devises et de DTS ainsi que la position de réserve du pays au FMI. A l'origine, l'or est évalué à 35 DTS l'once. Toutes les réserves en or et en devises sont converties en dollars US en fonction des parités en fin du mois. Aucune inscription n'est effectuée pour les ajustements de l'évaluation. Depuis janvier 1982 la présentation des réserves de devises a été modifiée afin d'adapter celles-ci aux critères du *Manuel de la balance des paiements* - 4^e édition, 1977 - du Fonds monétaire international. Les principales modifications concernent les crédits documentaires pour les importations; auparavant ces crédits étaient déduits des réserves disponibles au moment de leur ouverture, alors que, depuis janvier 1982, ils le sont au moment de leur utilisation, c'est-à-dire au moment du paiement. Les données révisées sur les réserves en fin d'année sont disponibles depuis 1975, alors que les données révisées en fin de mois ne sont disponibles que depuis janvier 1978.

Classification du FMI: les réserves sont inscrites dans les postes du FMI suivants: pour l'or monétaire (postes 98-100), DTS (postes 101-103), position de réserve au Fonds (postes 104-105), avoirs en devises (postes 106-107), autres créances (postes 108-109), et utilisation des crédits du Fonds (postes 111-112).

Chapitre 4 — Présentations analytiques utilisées en Grèce

Les données de la balance grecque des paiements publiées par la Banque de Grèce permettent d'élaborer divers types de balances analytiques conformes à la recommandation du FMI (voir *Manuel de la balance des paiements*, 4^e édition). La «Présentation simplifiée» de la balance des paiements permet, en particulier, de calculer les soldes suivants: solde commercial «marchandises», solde des invisibles, solde des transactions courantes, mouvements de capitaux privés et publics ainsi qu'erreurs et omissions. En outre, il est possible de terminer l'analyse avec le solde de base grâce à d'autres tableaux comportant des éléments précis de la balance des paiements (transferts sans contreparties, capitaux à long terme et à court terme, notamment). Toutefois, il convient de faire remarquer que la ventilation selon les divers types de balances analytiques n'est qu'approximative en raison du manque d'informations statistiques détaillées. Cette carence se manifeste en particulier au niveau de la classification des capitaux étrangers en capitaux à court terme et capitaux à long terme (dépôts en devises et capital d'entreprises notamment) ainsi que dans les «erreurs et omissions». Il faut aussi faire observer que les réévaluations des réserves ne font pas l'objet d'inscriptions séparées, de sorte que les «erreurs et omissions» en sont affectées d'autant.

Les données de la balance des paiements publiées par la Banque de Grèce peuvent être présentées de diverses manières, en fonction des besoins particuliers des utilisateurs. Un exemple de présentation couramment utilisée en Grèce est donné ci-dessous.

Balance des paiements de la Grèce

Balance commerciale

Importations et exportations de produits pétroliers et non pétroliers.

Balance des invisibles

Avec une ventilation en recettes et paiements invisibles.

Solde des transactions courantes.

Balance des capitaux

Avec quelques détails concernant les diverses catégories d'entrées de capitaux et d'amortissements dans les secteurs privés et publics.

Allocation de DTS.

Erreurs et omissions.

Solde global.

Variations:

- des réserves,
- du recours aux crédits du FMI,
- du compte de compensation.

Ce modèle de présentation est identique à celui de l'annexe I et permet d'élaborer une balance de base (transactions courantes + amortissements + entrées de capitaux privés + erreurs et omissions) particulièrement intéressante pour l'économie grecque, en ce sens que les entrées de capitaux privés sont constituées, dans leur majeure partie, d'envois de fonds de Grecs vivant à l'étranger, ces fonds constituant plus, en fait, un quasi-transfert qu'un capital à risque.

Chapitre 5 — Ventilation géographique

Selon les instructions contenues dans les formulaires de déclaration pour la balance des paiements établis par la Banque de Grèce, la ventilation géographique des transactions en devises enregistrées par les banques grecques et déclarées chaque mois à la Banque de Grèce doit être fonction du pays de destination ou d'origine de l'élément financier enregistré en crédit ou en débit. Toutefois, les instructions de la Banque de Grèce sont difficiles à suivre, surtout en ce qui concerne les transactions impliquant des services et des mouvements de capitaux. Par exemple, d'importants problèmes de définition se posent pour l'affectation géographique des recettes de transport, étant donné que la flotte marchande grecque se consacre presque entièrement au trafic tiers non régulier, et que ses recettes sont habituellement en dollars US. Pour surmonter cette difficulté, la majeure partie des recettes sur opérations de transport sont classées sous la rubrique «Reste du monde».

En conséquence, la ventilation géographique des données de la balance des paiements communiquées à la Banque de Grèce est basée dans une large mesure sur la devise dans laquelle s'effectue chaque transaction. C'est un défaut grave, qui affaiblit considérablement la fiabilité de la ventilation géographique des transactions invisibles et des mouvements de capitaux. C'est pour cette raison que la Banque de Grèce a cessé de publier la ventilation géographique de l'ensemble

de la balance des paiements pour se limiter, depuis 1979, à celle du compte «Marchandises» (voir «Bulletin statistique mensuel» de la Banque de Grèce, tableau 43). La ventilation par pays disponible se présente comme suit:

OCDE

- Pays de la Communauté européenne

- Autres pays européens

- Pays non européens

- Pays d'Europe de l'Est

- Pays de l'OPEP

- Autres pays

Toutefois, la Banque de Grèce doit fournir à l'OSCE une ventilation géographique de l'ensemble des comptes annuels de la balance des paiements.

Les publications comprennent également une ventilation géographique des statistiques douanières des opérations sur marchandises élaborée par l'Office national grec de statistique. Une ventilation géographique par produit (jusqu'à 3 chiffres) est publiée dans les séries B et C des «Échanges commerciaux par produit» de l'OCDE. Des séries complètes ont été publiées jusqu'en 1980 dans ces bulletins, tandis que les données relatives aux années postérieures ont été enregistrées sur des supports informatiques magnétiques de l'OCDE.

Chapitre 6 — Comparaison du système de classification de la balance des paiements et du système de transactions extérieures dans la comptabilité nationale grecque

Les tableaux sectoriels extérieurs utilisés dans le système des comptes nationaux grecs sont élaborés par l'Office grec des comptes nationaux sur la base de données fournies par diverses sources (Banque de Grèce, Office national de statistiques, ministère des finances, etc.). Un aperçu détaillé de la structure et du contenu du système des transactions extérieures élaboré par l'Office grec des comptes de la nation est présenté dans le tableau annexé au présent chapitre.

1. Les entrées pour les importations et exportations de biens sont évaluées sur la base de statistiques douanières collectées et publiées par l'Office national grec de statistique.

a) Les exportations et importations sont inscrites à leur valeur FOB. Les statistiques d'importation publiées par l'Office national grec de statistique à leur valeur CAF sont adaptées en conséquence (coefficient d'adaptation d'environ 9%). L'assurance et le fret sont inclus dans les postes correspondants de la balance des services.

Les entrées pour exportations et importations de biens comprennent également les équipements et fournitures militaires, les ventes ou achats nets de pièces d'or par la Banque de Grèce, sur la base de statistiques de la Banque de Grèce.

En outre, les données des comptes de la nation pour les importations de biens comprennent: 1) l'achat d'avions civils par la compagnie aérienne nationale «Olympic Airways». Ces renseignements sont communiqués directement par Olympic Airways; 2) les importations de biens destinés à être utilisés dans les

«zones franches» de certains chantiers navals et pour lesquels aucun droit de douane n'a été acquitté. Ces données sont établies sur la base d'estimations de l'Office national grec de statistique et ne sont pas inscrites par la Banque de Grèce dans la balance des paiements parce qu'elles n'entraînent aucune sortie de devises.

b) L'utilisation, pour les échanges de marchandises, de données relatives aux transactions plutôt que des données de la Banque de Grèce établies sur la base des règlements, explique les différences enregistrées quant au volume et aux variations annuelles des flux commerciaux à retracer. Ce problème — et ses causes possibles — est analysé en détail à l'annexe III.

2. Les entrées aux postes des services et des transferts dans les transactions extérieures des comptes de la nation sont basées sur les données relatives aux règlements collectées et publiées par la Banque de Grèce. Toutefois, il y a deux exceptions à cette règle: les services sont débités de l'élément «assurance et fret» correspondant au coefficient d'ajustement de 9% utilisé pour convertir les importations CAF en importations FOB, et les transactions avec les institutions européennes, pour lesquelles on utilise les données qui proviennent du ministère des finances, à savoir les recettes et les paiements. Les différences les plus importantes entre les deux séries de comptes tiennent aux facteurs suivants:

a) la diversité des techniques utilisées pour établir ces deux séries de compte. La méthode d'évaluation utilisée par la Banque de Grèce a été décrite au chapitre premier (point 1.4). D'autre

part, le Service des comptes nationaux, pour établir des séries trimestrielles, convertit en drachmes les données de la Banque de Grèce en fonction de la parité moyenne drachme-dollar pour les trois mois de la période considérée;

b) l'utilisation de données du ministère des finances pour les transactions avec des institutions communautaires est également à l'origine de certaines différences. Les transferts courants comprennent les «transferts bruts» en provenance des institutions communautaires (par exemple, le FEOGA), alors que les données de la Banque de Grèce sont des données nettes. La différence est couverte par des transferts du budget grec, ce qui n'implique pas, toutefois, de sortie de devises;

c) on observe dans le système grec de comptes de la nation certains écarts par rapport à la méthode de classification des services et transferts utilisée par la Banque de Grèce. Les «recettes de transport», par exemple, y sont subdivisées entre «transport», «revenus d'investissement» et «rémunération des salariés». Les envois de fonds des émigrés et les transferts des institutions communautaires relèvent du compte «transferts courants» et ne sont pas regroupés, comme il est courant, sous «Services». Toutefois, sur le plan conceptuel, les services, les transferts et les revenus d'investissement du tableau des «transactions internationales» du système de comptes nationaux correspondent en gros à la balance des invisibles de la Banque de Grèce (à l'exception des transferts CEE et de l'élément «assurance et fret», déduit des importations).

**Tableau des « transactions internationales »
dans le système grec de comptes nationaux**

	Source
1. EXPORTATIONS DE BIENS ET SERVICES	
1.1. Exportations de marchandises (fob)	ONGS
Recettes à l'exportation de marchandises (fob)	
Exportations d'équipements et de fournitures militaires (catégories ne figurant pas dans les données de l'ONGS)	
Ventes nettes de pièces d'or par la Banque de Grèce	Banque de Grèce Banque de Grèce
1.2. Transports	
Frets	Banque de Grèce
Fourniture et réparations	Banque de Grèce
Billets de passage	Banque de Grèce
1.3. Autres services	
Assurance	Banque de Grèce
Commissions des agents et représentants	Banque de Grèce
Productions cinématographiques et télévisées	Banque de Grèce
Télécommunications, services postaux	Banque de Grèce
Autres services	Banque de Grèce
Prélèvements sur dépôts en drachmes convertibles	Banque de Grèce
2. DÉPENSES DE NON-RÉSIDENTS EN GRÈCE	
Recettes de voyages	Banque de Grèce
Dépenses de missions étrangères	Banque de Grèce
Droits de chancellerie	Banque de Grèce
Travaux d'infrastructure	Banque de Grèce
3. REVENUS	
3.1. Revenus d'investissements	
Intérêt	Banque de Grèce
Dividendes - profits	Banque de Grèce
Envois de fonds d'armateurs (y compris les impôts sur la flotte)	Banque de Grèce
3.2. Rémunération de salariés	
Envois de fonds des gens de mer	Banque de Grèce
Cotisations aux fonds de retraite des gens de mer	Banque de Grèce
Revenu du travail (salaires et traitements)	Banque de Grèce
1 + 2 + 3 = TOTAL DES EXPORTATIONS DE BIENS ET SERVICES ET REVENUS	
4. IMPORTATIONS DE BIENS ET SERVICES	
4.1. Importations de biens (fob)	
Paiements à l'importation de marchandises (fob), à l'exclusion des navires	ONGS
Importations d'équipements et de fournitures militaires	Banque de Grèce
Importations d'avions civils	OA
Importations de produits destinés à être utilisés dans des zones franches	ONGS
4.2. Transports	
Frets	calculés sur la base des données ONGS
Fournitures et réparations	Billets de passage
Billets de passage	Banque de Grèce
Autres dépenses des armements	Banque de Grèce

	Source
4.3. Autres services	
Assurance calculée à partir des données de l'ONGS et de la Banque de Grèce	Banque de Grèce
Commissions des agents et représentants	Banque de Grèce
Productions cinématographiques et télévisées	Banque de Grèce
Télécommunications, services postaux	Banque de Grèce
Autres paiements	Banque de Grèce
5. DÉPENSES DE RÉSIDENTS À L'ÉTRANGER	
Voyages en général (tourisme, études, soins, médicaux)	Banque de Grèce
Dépenses de l'administration centrale (à l'exclusion des transferts sur le compte de l'administration centrale: voir point 9)	Banque de Grèce
Travaux d'infrastructure	Banque de Grèce
6. PAIEMENTS DE REVENUS	
6.1. Revenus d'investissements	
Intérêt	Banque de Grèce
Entretien et réparations	Banque de Grèce
Tarifs des passagers	Banque de Grèce
6.2. Rémunération des employés	
Revenu (salaires et traitements)	Banque de Grèce
7. BALANCE DES MARCHANDISES, SERVICES ET REVENUS = (1 + 2 + 3) - (4 + 5 + 6)	
8. TRANSFERTS COURANTS EN PROVENANCE DU RESTE DU MONDE	
8.1. Au secteur public	
Dons au secteur public	Banque de Grèce
8.2. Au secteur privé	
Envois de fonds des émigrés	Banque de Grèce
Retraites	Banque de Grèce
Transferts et subventions en provenance des institutions communautaires (p.ex.FEOGA)	Ministère des finances (Comptabilité générale)
9. TRANSFERTS COURANTS VERS LE RESTE DU MONDE	
Transferts au compte de l'administration centrale exclus du point «5» ci-dessus	Idem
Contributions aux institutions communautaires	Ministère des finances (Comptabilité générale)
Retraites	Banque de Grèce
10. TRANSFERTS EN CAPITAL EN PROVENANCE DU RESTE DU MONDE	
Transferts du Fonds européen de développement régional, contributions à la CECA	Ministère des finances
Dommages de guerre-Compensation	Diverses sources
UNRRA, gouvernement des États-Unis, etc.	Idem
11. TRANSFERTS EN CAPITAL VERS LE RESTE DU MONDE	
	Diverses sources
12. CAPACITÉ DE FINANCEMENT DE LA NATION = 7 + (8 - 9) + (10 - 11)	

Source : Service des comptes de la nation, ministère de l'Économie nationale.
(Présenté en tant que tableau 20 dans la publication annuelle «comptes nationaux de la Grèce».)

Annexe I - La balance des paiements de la Grèce, 1980

1.1 Balance des paiements (*)

(en millions de dollars US)

Poste	1980
Importations, caf	10 903.4
Produits pétroliers	2 982.2
Produits non pétroliers	7 921.2
Exportations, fob	4 093.9
Produits pétroliers	248.4
Produits non pétroliers	3 845.5
SOLDE COMMERCIAL	-6 809.5
Recettes invisibles	6 159.4
Voyages à l'étranger	1 733.5
Transports	1 815.9
Envois de fonds des émigrés	1 083.1
Intérêts-Dividendes-Profits	198.7
Prélèvements en drachmes sur dépôts convertibles	490.8
Divers	837.4
Transferts communautaires	-
Paiements invisibles	1 566.0
Voyages à l'étranger	309.1
Administrations publiques	151.2
Intérêts-Dividendes-Profits	465.8
Transports	265.7
Divers	374.2
SOLDE DES INVISIBLES	4 593.4
SOLDE DES TRANSACTIONS COURANTES	-2 216.1
MOUVEMENTS DE CAPITAL (NET)	2 296.0
Secteur privé	1 546.7
Capital d'entreprise	502.4
Investissement immobilier	599.0
Prêts de banques commerciales	77.7
Dépôts	115.7
(Dépôts de particuliers)	(97.4)
Crédits fournisseurs	328.1
Divers	16.4
Amortissement	-92.6
Secteur public	749.3

(*) Balance des paiements provisoires publiée mensuellement sous cette forme par la Banque de Grèce, en clichés photostatistiques.
- : nul ou négligeable.

Poste	1980
Banque centrale	748.6
Administrations publiques	44.4
Entreprises publiques	354.4
Crédit fournisseurs	-17.0
Allocation de DTS	25.5
Amortissement	-406.6
Erreurs et omissions	14.8
Solde global	94.7
Variations:	
Recours aux crédits du FMI	109.1
Réserves officielles	-1.4
Compte de compensation	-13.0
Fin de période:	
Réserves officielles	1 517.0
Compte de compensation	-6.3

1.2 Présentation simplifiée de la balance des paiements (1)

(en millions de dollars US)

Poste	1980
Importations, caf	10 903.4
privées	7 907.9
officielles	2 995.5
Exportations, fob	4 093.9
Solde commercial	-6 809.5
Recettes invisibles (a)	6 159.4
Paievements invisibles	1 566.0
Solde des transactions invisibles	4 593.4
Solde des opérations courantes	-2 216.1
Compte de capital (net)	2 296.0
Secteur privé	1 546.7
Capital d'entreprise (b)	502.4
Investissement immobilier	599.0
Prêts de banques commerciales	77.7
Dépôts	115.7
Crédit fournisseurs	328.1
Divers	16.4
Amortissement	-92.6
Secteur public	723.8
Banque de Grèce	748.6
Administration centrale	44.4
Entreprises et unités économiques publiques	354.4
Crédit fournisseurs	-17.0
Amortissement	-406.6

(1) Tableau 37 du «Bulletin statistique mensuel.»

(a) Y compris les transferts sans contrepartie.

(b) Prêts et capital d'entreprises privées selon le décret-loi n° 2687/53 autrement.

Poste	1980
Allocation de DTS	25.5
Erreurs et omissions	14.8
Solde global	94.7
Variations:	
Réserves	-1.4
Recours aux crédits du FMI	109.1
Compte de compensation	-13.0
Fin de période:	
Réserves	1 517.0
Compte de compensation	-6.3
Crédit fournisseurs	1 713.5

1.3. Principaux postes de la balance des paiements (1)

(en millions de dollars US)

Poste	1980	
	Débit	Crédit
I. Transactions courantes		
a. Biens et services	12 465.8	9 169.5
1. Marchandises (a)	10 903.4	4 093.9
2. Services	1 562.4	5 075.6
Solde net (1 et 2)	3 296.3	-
b. Transferts sans contrepartie	3.6	1 083.8
3. Privés	3.6	1 083.0
4. Officiels	-	0.8
Solde net (3 et 4)	-	1 080.2
Solde des transactions courantes	2 216.1	-
II. Compte de capital	2 581.6	4 892.4
a. Capital à long terme	365.5	1 487.7
5. Privé	132.6	1 192.1
5.1. d'entreprise	58.3	502.4
5.2. immobilisations	-	599.0
5.3. divers	74.3	90.7
6. Officiel	232.9	246.9
6.1. administration centrale	138.4	44.4
6.2. entreprises publiques	94.5	202.5
7. Crédit fournisseurs	-	48.7
b. Capital à court terme (b)	-	277.2
c. Instituts de crédit	2 216.1	3 102.0

(1) Tableau 38 du «Bulletin statistique mensuel».

(a) Exportations fob, importations caf, sans les navires battant pavillon grec.

(b) Y compris le crédit fournisseurs et les erreurs et omissions.

Poste	Débit	Crédit
8. Banque de Grèce	274.7	850.0
9. ABG -HIDB	0.4	151.9
10. Autres	1 941.0	2 100.1
d. Allocations de DTS	–	25.5
Entrée nette de capital	–	2 310.8
Solde global	94.7	–
III. Variations		1.4
11. Réserves	–	–
12. Recours aux crédits du FMI	109.1	13.0
13. Compte de compensation	–	–

1.4. Mouvements de capitaux par poste (1)

(en millions de dollars US)

Poste	1980	
	Débit	Crédit
I. Capital à long terme	365.5	1 487.7
a. Privé	132.6	1 192.1
1. d'entreprise selon décret-loi n° 2687/53 (a)	36.5	74.0
2. autre capital d'entreprise (b)	21.8	428.4
3. investissement immobilier	–	599.0
4. divers	74.3	90.7
b. Officiel	232.9	246.9
1. administration centrale	138.4	44.4
2. entreprises publiques	94.5	202.5
PPC	...	189.0
HTO	...	4.5
divers	...	9.0
c. Crédit fournisseurs (c)	–	48.7
II. Capital à court terme	–	277.2
a. Crédit fournisseurs (c)	–	262.4
b. Erreurs et omissions	–	14.8
III. Instituts de crédit	2 216.1	3 102.0
a. Banque de Grèce	274.7	850.0
1. long terme	173.3	850.0
2. court terme	101.4	–
b. HIDB (long terme)	0.4	122.5

(1) Tableau 42 du «Bulletin statistique mensuel».

(a) Entrées de capitaux des entreprises privées en vertu du décret-loi n° 2687/53. Il n'est pas possible de subdiviser cette entrée de capitaux entre investissements directs et capital d'exploitation.

(b) Entrées de capitaux d'autres entreprises privées (en dehors du décret-loi n° 2687/53). Il est également impossible de subdiviser ce poste entre investissements directs et capital d'exploitation.

(c) Le crédit fournisseurs ne peut être ventilé en secteur privé et secteur public.

Poste	1980	
	Débit	Crédit
c. ABG (long terme)	...	29.4
d. Autres instituts de crédit	1 941.0	2 100.1
1. long terme	34.3	77.7
2. court terme (d)	1 906.7	2 022.4
IV. Allocation de DTS	–	25.5
TOTAL	2 581.6	4 892.4

(d) Comprend , en majorité, les dépôts de particuliers en devises.

Annexe II — Correspondance entre les rubriques grecques et celles du FMI : données pour 1980

(Les points de suspension (...) indiquent qu'il n'y a pas de données disponibles (du moins pas séparément) dans les statistiques grecques)

(en millions de dollars US)

Rubriques FMI	Crédits		Débits			
	FMI	GR	FMI	GR		
TRANSACTIONS COURANTES						
Biens, services et revenus						
1.	Marchandises : exportations FOB	4 093	4 093		6 100	Crédit marchandises
2.	Marchandises : importations FOB			9 650	...	Non publié dans les statistiques grecques
2.21	Importations CAF enregistrées en devises			10 904	10 904	5 100 Débit marchandises
2.22	Ajustements du poste 2.21	1 254	...			Non publié dans les statistiques grecques
	Transporteurs non résidents	392	...			Non publié dans les statistiques grecques
	Transporteurs résidents	799	...			Non publié dans les statistiques grecques
	Assureurs non résidents	63	...			Non publié dans les statistiques grecques
	Assureurs résidents			Non publié dans les statistiques grecques
3.4	Expéditions	92	92	455		6 221 Transport-fret : recettes
					...	Non publié dans les statistiques grecques (fait partie du poste FMI 2.22 : transporteurs non résidents + assureurs non résidents)
5.6	Services rendus aux passagers	2	2	72		6 227 Transport - billets de passage : recettes
					72	5 221 Transport - billets de passage : paiements
7.8	Autres transports	920	82	194		6 224 Transport - fournitures et réparations : recettes
			1 067			6 223 Transport - envoi de fonds d'armateurs : recettes

Rubriques FMI	Crédits		Débits		
	FMI	GR	FMI	GR	
		365			6 222 Transport - envoi de fonds de gens de mer : recettes
		205			6 225 Transport - cotisations aux fonds de retraite des gens de mer : recettes
		...			Non publié dans les statistiques grecques (fait partie du poste FMI 2.22 : transporteurs résidents avec signe négatif)
				67	5 222 Transport - fournitures et réparations : paiements
				127	5 223 Transport - dépenses des agences maritimes : paiements
9.10 Voyages	1 733	1 733	309		6 210 Voyages : recettes
				103	5 211 Voyages - études : paiements
11.12 Revenus réinvestis des investissements directs	-		-	16	5 212 Voyages - soins médicaux : paiements
				190	5 213 Voyages - tourisme : paiements
13.14 Autres revenus des investissements directs	5		28		6 242 Dividendes et profits: recettes
		5		28	5242 Dividendes et profits: paiements
15.16 Autres revenus d'investissements du secteur officiel résident, y compris interofficiel	180		352		
		180			6 241 (en partie) intérêt - officiel : recettes
				352	5 241 (en partie) intérêt - officiel : paiements
17.18 Autres revenus d'investissements de secteurs officiels étrangers, sans interofficiel	-		-		
19.20 Autres revenus d'investissements (privés)	14	14	86		6 241 (en partie) intérêts - privé : recettes
				86	5 241 (en partie) intérêt - privé : paiements
21.22 Interofficiels	8		-		
		8			6 253 fait partie des services officiels : recettes

Rubriques FMI	Crédits		Débits		
	FMI	GR	FMI	GR	
23.24 Autres transactions du secteur officiel résident n.c.a.			152		
				152	5 251 Services officiels : paiements et 5 252
25.26 Autres transactions des secteurs officiels étrangers, n.c.a.	83				6 251 Services officiels : recettes et 6 252:
		83			
27.28 Revenu du travail, n.c.a.	53 53		59		6 262 Autres recettes - revenu du travail
				59	5 264 Autres paiements - revenu du travail
29.30 Revenu de la propriété, n.c.a.			20		
				20	5 268 Autres paiements - redevances
31.32 Autres biens, services et revenus	1 183		292		
		83			6 261 Autres recettes - commissions
		5			6 230 Autres recettes - assurances sur biens autres que marchandises
		5			6 263 Autres recettes - Communications
		600			6 264 Autres recettes - divers
		490			Prélèvements sur dépôts en drachmes convertibles
				102	5 261 Autres paiements - commissions
				20	5 230 Autres paiements - assurances sur biens autres que marchandises
				10	5 266 Autres paiements - communications
				160	5 262, 5 263 Autres paiements - divers et 5 267
Transferts sans contrepartie					
33.34 Transferts des migrants			4		
				4	5 265 Transferts sans contrepartie - retraites : paiements
35.36 Envois de fonds de travailleurs	1 059				6 310 transferts sans contrepartie - envois de fonds d'émigrés : recettes
		1 059			

Rubriques FMI	Crédits		Débits		
	FMI	GR	FMI	GR	
37.38 Autres transferts privés	23	23			6 320 Transferts sans contrepartie - retraites : recettes
39.40 Transferts entre secteurs officiels	1	1			6 330 Transferts sans contrepartie — subventions CEE et autres: recettes
41.42 Autres transferts, secteur officiel résident					
43.44 Autres transferts, secteurs officiels étrangers					
	Étranger		en Grèce		
	FMI	GR	FMI	GR	
CAPITAUX					
-Capitaux, autres que les réserves					
(le signe — indique un accroissement des avoirs en Grèce ou une diminution des engagements de la Grèce)					
<i>Investissements directs</i>					
45.49 Capital social	599	599	6 430 Investissements immobiliers: crédit
46.50 Bénéfices réinvestis	
47.51 Autres capitaux à long terme	74	74	6 420 Capital d'entreprise selon le décret-loi n° 2687/53: crédit
48.52 Autres capitaux à court terme	
	Avoirs		Engagements		
	FMI	GR	FMI	GR	
<i>Investissements de portefeuille</i>					
Obligations du secteur public					
53. Avoirs					
54. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
55. Autres engagements					
Autres obligations					
56. Avoirs					
57. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					

	Avoirs		Engagements		
	FMI	GR	FMI	GR	
58. Autres engagements					
Actions de sociétés					
59. Avoirs					
60. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
61. Autres engagements					
<i>Autres capitaux à long terme du secteur officiel grec - Avoirs</i>					
62. Tirages sur les prêts accordés					
63. Remboursements des prêts accordés					
64. Autres avoirs					
Engagements					
65. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
66. Tirages sur les autres emprunts			894	850	6462 (une partie) Banque de Grèce - capital à long terme : crédit
				44	6471 Capital de l'administration centrale : crédit
67. Remboursement des autres emprunts			- 312	- 173	5342 (une partie) Banque de Grèce - capital à long terme : débit
				- 139	5351 capital de l'administration centrale: débit
68. Autres engagements					5353 : bit
<i>Autres capitaux à long terme de banques de dépôts</i>					
Avoirs					
69. Tirages sur les prêts accordés					
70. Remboursements des prêts accordés					
71. Autres avoirs					
Engagements					
72. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères, libellés en drachmes					
73. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères, libellés en devises					

	Avoirs		Engagements		
	FMI	GR	FMI	GR	
74. Tirages sur les autres emprunts					
75. Remboursements des autres emprunts					
76. Autres engagements			35		
				77	6462 Autres instituts de crédit - capital à long terme : crédit
				- 34	5342 Autres instituts de crédit - capital à long terme : débit.
				- 8	Besoin de financement par la Banque nationale d'investissement pour le développement industriel (non publié dans les statistiques grecques)
<i>Autres capitaux à long terme d'autres secteurs</i>					
<i>Avoirs</i>					
77. Tirages sur les prêts accordés					
78. Remboursements des prêts accordés					
79. Autres avoirs					
<i>Engagements</i>					
80. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
81. Tirages sur les autres emprunts			1 109		
				(299)	Acceptation des crédits fournisseurs à long terme (non publié dans les statistiques grecques)
				355	6472 Capitaux à long terme d'entreprises publiques : crédit (y compris la Banque hellénique pour le développement industriel et la Banque agricole de Grèce)
				(27)	Tirages sur des emprunts contractés par la Banque nationale d'investissement pour le développement industriel (non publié dans les statistiques grecques)

	Avoirs		Engagements			
	FMI	GR	FMI	GR		
82. Remboursements d'autres emprunts			421	428 (- 251)	6451- 6454	Autres capitaux d'entreprise: crédit
				- 36	5320	Capital d'entreprise selon décret-loi n° 2687/53: débit
				- 94	5352	Capital à long terme d'entreprises publiques: débit (y compris la Banque hellénique pour le développement industriel et la Banque agricole de Grèce)
				(- 19)		Remboursements d'emprunts contractés par la Banque nationale d'investissement pour le développement industriel (non publié dans les statistiques grecques)
				- 21	5331	Autres capitaux d'entreprises: débit
83. Autres engagements			421	91	6440	Autres capitaux privés à long terme: crédit
				- 74	5332	Autres capitaux privés à long terme: débit
<i>Autres capitaux à court terme du secteur officiel grec</i>						
Avoirs						
84. Prêts accordés						
85. Autres avoirs						
Engagements						
86. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères						
87. Autres emprunts						
88. Autres engagements	- 88			13 - 101		Compte de compensation Banque de Grèce - capital à court terme

	Avoirs		Engagements		
	FMI	GR	FMI	GR	
<i>Autre capital à court terme de banques de dépôts</i>					
89. Avoirs					
Engagements					
90. Engagements en drachmes constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
91. Engagements en d'autres devises constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
92. Autres engagements			116	116	6 410, Autres instituts de 6 461, crédit - capital à 6 464 court terme: crédit
				...	5 310, Autres instituts de 5 341 crédit - capital à court terme: débit
<i>Autre capital à court terme d'autres secteurs</i>					
Avoirs					
93. Prêts accordés					
94. Autres avoirs					
Engagements					
95. Engagements constituant des avoirs de réserve pour des autorités étrangères					
96. Autres emprunts			262	262	Capital à court terme - cré- dit fournisseurs Banque agricole de Grèce - capital à court terme
97. Autres engagements					
RÉSERVES					
Or monétaire					
98. Variation globale des avoirs	5	5			Or monétaire
99. Contrepartie des monétisations (démonétisations)					
100. Contrepartie des réévaluations	-2	...			Non publié dans les statis- tiques grecques
Avoirs en DTS					
101. Variation globale des avoirs	1	1			DTS

	Avoirs		Engagements		
	FMI	GR	FMI	GR	
102. Contrepartie des allocations de DTS					Allocation de DTS
103. Contrepartie des réévaluations Position de réserve au Fonds					
104. Variation globale des avoirs	-31	-31			Position en devises vis-à-vis du FMI
105. Contrepartie des réévaluations					
Avoirs en devises					
106. Variation globale des avoirs	317	317			Réserves en devises
107. Contrepartie des réévaluations	-90	...			Non publié dans les statistiques grecques
Autres créances					
108. Variation globale des avoirs					
109. Contrepartie des réévaluations Recours aux crédits du Fonds					
110. Variation globale	-74	-74			Recours aux crédits du Fonds
111. Contrepartie des réévaluations					
112. Erreurs et omissions		15			Capital à court terme - erreurs et omissions

Annexe III — Principales différences entre les statistiques des relevés des opérations de change et les statistiques douanières

Les statistiques douanières des échanges de marchandises sont élaborées par l'Office national grec de statistique qui applique le «système commercial spécial» recommandé par les Nations unies. Ce système couvre les transactions sur les biens qui passent par les entrepôts douaniers du pays concerné. En revanche, les statistiques des relevés des opérations de change lors de transactions sur marchandises sont élaborées par la Banque de Grèce en fonction des règlements (voir chap. 2). La nature différente des données de base utilisées pour l'élaboration des statistiques entraîne des divergences dont la cause peut être imputée au champ couvert, à des écarts dans le temps, à l'évaluation, etc.

1. Le champ couvert

1.1. Statistiques douanières

- a) Les *exportations* comprennent les biens produits dans le pays ainsi que les biens importés qui entrent dans le processus de production et sont matériellement transformés en un autre type de bien plus élaboré. Elles ne comprennent pas:
 - 1) l'avitaillement de navires battant pavillon grec à partir des marchés nationaux, ainsi que le soutage de navires étrangers à partir de stocks pétroliers en Grèce;
 - 2) les marchandises en transit temporaire qui sont réexportées. Toutefois, depuis le 1^{er} janvier 1981, l'Office national grec de statistique enregistre la valeur entière des marchandises réexportées après avoir subi un traitement dans le pays, à l'exception des produits grecs raffinés à partir de pétrole brut importé sans formalités de change;

- 3) les marchandises exportées qui seront réimportées;
- 4) les envois de marchandises de faible valeur.
 - b) Les *importations* comprennent les biens importés soit directement de l'étranger, soit après passage en entrepôt douaniers ou en provenance de zones franches et destinés à être utilisés dans le pays. Elles ne comprennent pas:
 - 1) l'or en barre,
 - 2) les provisions des forces armées (à l'exception de celles qui sont dédouanées),
 - 3) les produits de la pêche de navires battant pavillon grec,
 - 4) les bagages, les cadeaux personnels et les envois de marchandises de faible valeur,
 - 5) les biens envoyés aux ambassades et missions étrangères en Grèce,
 - 6) les marchandises importées en transit temporaire, c'est-à-dire des marchandises admises en suspension de droits ou de toute forme de taxe; ces marchandises doivent être réexportées. Depuis le 1^{er} janvier 1981, ONGS recense des importations de marchandises sous régime de perfectionnement actif, à l'exclusion du pétrole brut importé par des raffineries grecques sans formalités de change; les importations en vertu du décret-loi n° 2687/53.

1.2. Statistiques des opérations de change

- a) Les *exportations* comprennent toutes les recettes en devises réalisées

sur des marchandises et ne correspondant pas nécessairement à la valeur enregistrée dans les statistiques douanières. Par exemple, les statistiques des opérations de change ne tiennent pas compte, à l'inverse des statistiques douanières, des exportations de produits agricoles ou autres qui ont été endommagés ou détruits dans des entrepôts à l'étranger avant d'être vendus; en outre, les commissions de courtage versées à l'étranger, bien que constituant une sortie de devises, n'apparaissent pas dans les statistiques douanières;

- b) les *importations* comprennent les dépenses en devises (paiements et crédits fournisseurs) pour des marchandises. Les importations de biens financées par des devises qui n'ont pas été vendues par les autorités monétaires (Banque de Grèce et agents agréés) ne figurent pas dans les statistiques des relevés des opérations de change, mais sont prises en considération dans les statistiques douanières. En outre, les navires appartenant à un propriétaire grec et immatriculés au registre grec de la marine marchande sont couverts par les statistiques douanières, mais sont exclus des statistiques des relevés des opérations de change. Enfin, une partie de la valeur des provisions des forces armées relève des statistiques des opérations de change si les devises en question proviennent des autorités monétaires.

2. Les écarts dans le temps

Les statistiques douanières des exportations ont une certaine avance sur les statistiques des opérations de change, alors que celles des importations, peuvent être en retard ou en avance selon que le règlement définitif est fait avant ou après le dédouanement.

3. Évaluation

Dans les statistiques douanières, la valeur sur facture des marchandises exportées

ou importées est convertie en drachmes sur la base des taux de change officiels pratiqués à la date du passage en douane.

Dans les statistiques des opérations de change pour les importations et les exportations, les valeurs sur facture sont d'abord converties en drachmes par les banques effectuant le relevé et, ensuite, en dollars US par la Banque de Grèce, sur la base de la parité mensuelle entre le dollar et la drachme. Le chapitre 1 (1.4.) «Unité de compte et techniques de conversion» donne une description détaillée de la méthode d'évaluation utilisée dans les statistiques des opérations de change.

4. AUTRES SOURCES DE DIFFÉRENCES

4.1. *Variations des prix*: bien souvent, la valeur des exportations de produits agricoles (surtout de fruits) déclarée à la douane est une valeur nominale qui peut varier par la suite, en fonction de l'état du marché dans le pays importateur. C'est une raison supplémentaire pour laquelle la valeur enregistrée par l'ONGS ne correspond pas au montant en devises reçu.

4.2. *Exportations et importations de produits pétroliers*: l'ONGS n'enregistre la valeur totale des exportations des produits pétroliers que lorsque les quantités correspondantes de pétrole brut ont été importées en accomplissant les formalités de change; si les importations de pétrole brut n'ont pas donné lieu à ces formalités, l'ONGS n'enregistre de valeur ni à l'importation ni à l'exportation, alors que la Banque de Grèce tient compte, dans la détermination des recettes de transport, de la valeur ajoutée dans le pays.

4.3. *Importations de biens d'équipements*: dans certains cas, les entreprises de grande taille sont autorisées, avant de céder aux autorités le montant de leurs recettes en devises, à déduire de la valeur de leurs exportations le montant de leurs

importations de biens d'équipement. Dans ce cas, les statistiques douanières enregistrent la valeur entière des importations et des expor-

tations, alors que les statistiques des opérations de change indiquent le mouvement net de devises.

Ευρωπαϊκές Κοινότητες — Επιτροπή
European Communities - Commission
Communautés européennes - Commission

Μεθοδολογία του ισοζυγίου πληρωμών της Ελλάδας
Balance of payments methodology of Greece
Méthodologie de la balance des paiements de la Grèce

Luxembourg: Office des publications officielles des Communautés européennes

1986 — 153 p. — 16,2 × 22,9 cm

Εθνικοί λογαριασμοί, δημοσιονομικά και ισοζύγιο πληρωμών (ιώχρουν εξώφυλλο)
National accounts, finance and balance of payments (violet cover)
Comptes nationaux, finances et balance des paiements (couverture violette)

GR/EN/FR

ISBN 92-825-5642-5

Cat.: CA-41-84-894-3J-C

Τιμή στο Λουξεμβούργο, χωρίς ΦΠΑ ● Price (excluding VAT) in Luxembourg ● Prix
publics au Luxembourg (TVA exclue)

ECU 4,42 BFR 200 ΔΡΧ 445 FF 31 IRL 3.20 UKL 2.50 USD 3.50

Αυτή η έκδοση εκθέτει τις έννοιες, τους ορισμούς και τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύσταση του ισοζυγίου πληρωμών της Ελλάδας.

This publication explains the concepts, definitions and methods used for the compilation of the balance of payments of Greece.

Cette publication expose les concepts, définitions et méthodes utilisés pour l'établissement de la balance des paiements de la Grèce.

**Salg og abonnement · Verkauf und Abonnement · Πωλήσεις και συνδρομές · Sales and subscriptions
Vente et abonnements · Vendita e abbonamenti · Verkoop en abonnementen**

BELGIQUE/BELGIË

Moniteur belge/Belgisch Staatsblad
Rue de Louvain 40-42/Leuvensestraat 40-42
1000 Bruxelles/1000 Brussel
Tél. 512 00 26
CCP/Postrekening 000-2005502-27

Sous-dépôts/Agentschappen:

**Librairie européenne/
Europese Boekhandel**
Rue de la Loi 244/Wetstraat 244
1040 Bruxelles/1040 Brussel

CREDOC

Rue de la Montagne 34/Bergstraat 34
Bte 11/Bus 11
1000 Bruxelles/1000 Brussel

DANMARK

Schultz Forlag
Møntergade 21
1116 København K
Tlf: (01) 12 11 95
Girokonto 200 11 95

BR DEUTSCHLAND

Verlag Bundesanzeiger
Breite Straße
Postfach 01 80 06
5000 Köln 1
Tel. (02 21) 20 29-0
Fernschreiber:
ANZEIGER BONN 8 882 595

GREECE

G.C. Eleftheroudakis SA
International Bookstore
4 Nikis Street

Athens
Tel. 322 22 55
Telex 219410 ELEF

Sub-agent for Northern Greece:

Molho's Bookstore
The Business Bookshop
10 Tsimiski Street
Thessaloniki
Tel. 275 271
Telex 412885 LIMO

FRANCE

**Service de vente en France des publications
des Communautés européennes**

Journal officiel
26, rue Desaix
75732 Paris Cedex 15
Tél. (1) 578 61 39

IRELAND

Government Publications Sales Office
Sun Alliance House
Molesworth Street
Dublin 2
Tel. 71 03 09

or by post

Stationery Office

St Martin's House
Waterloo Road
Dublin 4
Tel. 68 90 66

ITALIA

Licosa Spa
Via Lamarmora, 45
Casella postale 552
50 121 Firenze
Tel. 57 97 51
Telex 570466 LICOSA I
CCP 343 509

Subagente:

Libreria scientifica Lucio de Bissio -AEIOU
Via Meravigli, 16
20 123 Milano
Tel. 80 76 79

GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG

**Office des publications officielles
des Communautés européennes**
5, rue du Commerce
L-2985 Luxembourg
Tél.: 49 00 81 - 49 01 91
Télex PUBOF - Lu 1322
CCP 19190-81
CC bancaire BIL 8-109/6003/200

Messageries Paul Kraus

11, rue Christophe Plantin
L-2339 Luxembourg
Tél. 48 21 31
Télex 2515
CCP 49242-63

NEDERLAND

Staatsdrukkerij- en uitgeverijbedrijf

Christoffel Plantijnstraat
Postbus 20014
2500 EA 's-Gravenhage
Tel. (070) 78 99 11

UNITED KINGDOM

HM Stationery Office

HMSO Publications Centre
51 Nine Elms Lane
London SW8 5DR
Tel. 01-211 56 56

Sub-agent:

Alan Armstrong & Associates Ltd
72 Park Road
London NW11 4SH
Tel. 01-723 39 02
Telex 297635 AAALTD G

ESPAÑA

Mundi-Prensa Libros, S.A.
Castello 37
E-28001 Madrid
Tel. (91) 276 02 53 - 275 46 55
Telex 49370-MPLI-E

PORTUGAL

Livraria Bertrand, s.a.r.l.
Rua João de Deus
Venda Nova
Amadora
Tél. 97 45 71
Telex 12709-LITRAN-P

SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA

Librairie Payot
6, rue Grenus
1211 Genève
Tél. 31 89 50
CCP 12-236

UNITED STATES OF AMERICA

**European Community Information
Service**
2100 M Street, NW
Suite 707
Washington, DC 20037
Tel. (202) 862 9500

CANADA

Renouf Publishing Co., Ltd
61 Sparks Street
Ottawa
Ontario K1P 5R1
Tel. Toll Free 1 (800) 267 4164
Ottawa Region (613) 238 8985-6
Telex 053-4936

JAPAN

Kinokuniya Company Ltd
17-7 Shinjuku 3-Chome
Shinjuku-ku
Tokyo 160-91
Tel. (03) 354 0131

Journal Department
PO Box 55 Chitose
Tokyo 156
Tel. (03) 439 0124

Τιμή στο Λουξεμβούργο, χωρίς ΦΠΑ

Price (excluding VAT) in Luxembourg • Prix publics au Luxembourg (TVA exclue)

ECU 4,42 BFR 200 ΔΡΧ 445 FF 31 IRL 3.20 UKL 2.50 USD 3.50

ISBN 92-825-5642-5



KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESKABERS OFFICIELLE PUBLIKATIONER
AMT FÜR AMTLICHE VERÖFFENTLICHUNGEN DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
OFFICE FOR OFFICIAL PUBLICATIONS OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
OFFICE DES PUBLICATIONS OFFICIELLES DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
UFFICIO DELLE PUBBLICAZIONI UFFICIALI DELLE COMUNITÀ EUROPEE
BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN



9 789282 556429

L-2985 Luxembourg